

Bruxelles, 20. studenoga 2025.
(OR. en)

15701/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0358 (COD)**

**TELECOM 418
COMPET 1206
MI 933
DATAPROTECT 306
JAI 1738
CODEC 1873**

PRIJEDLOG

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 19. studenoga 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 838 final

Predmet: Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o uspostavi europskih poslovnih lisnica

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 838 final.

Priloženo: COM(2025) 838 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.11.2025.
COM(2025) 838 final

2025/0358 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi europskih poslovnih lisnica

{SWD(2025) 837 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovo obrazloženje priloženo je Prijedlogu uredbe o uspostavi europskih poslovnih lisnica. Cilj je tog pravnog instrumenta gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora ponuditi usklađen, pouzdan i korisnicima prilagođen digitalni okvir za sigurnu identifikaciju, autentifikaciju i razmjenu podataka u cijelom EU-u s punim pravnim učinkom.

Zbog nedavnih tehnoloških i društvenih promjena potreban je nov, usklađen i digitalni pristup interakcijama između poduzeća i javne uprave te među poduzećima. Umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku i sredstva za elektroničku identifikaciju razvijaju se dosad nezabilježnom brzinom, što utječe na poslovanje u Europi: postupci se više ne temelje na dokumentima, već na podacima i automatizirani su. Na primjer, 91 % *scale-up* poduzeća smatra da su digitalne tehnologije ključne za njihov rast. Ta kretanja, u kombinaciji sa strateškim prioritetima EU-a za konkurentnost, digitalnu suverenost, pojednostavnjenje i digitalne javne usluge kao standard, stvaraju potrebu za prilagodljivim rješenjima koja se mogu koristiti za pouzdane prekogranične poslovne transakcije u velikim razmjerima.

U Draghijevu i Lettinu izvješću upozorava se da stalna administrativna opterećenja i fragmentiranost jedinstvenog tržišta znatno oslabljuju konkurentnost Europe, odvrćaju poduzeća iz EU-a od širenja i povećavaju ovisnost o visokorizičnim pružateljima usluga. Međutim, digitalna infrastruktura dostupna tijelima javnog sektora i gospodarskim subjektima i dalje je rascjepkana, a obveze sukladnosti i izvješćivanja složene. Većina dionika s kojima je provedeno savjetovanje istaknula je manjak prekogranične interoperabilnosti kao glavni izvor birokracije. U cijeloj Uniji javna tijela i dalje djeluju u heterogenim digitalnim okruženjima koja ograničavaju potpuno ostvarenje prekograničnih javnih usluga: komparativna analiza e-uprave za 2024. pokazuje da je nacionalnim korisnicima 88 % javnih usluga dostupno na internetu, no prekogranični korisnici mogu digitalno koristiti samo njih 56 %, a prepreke interoperabilnosti i dalje su među glavnim preprekama učinkovitoj e-upravi. Kako bi gospodarski subjekti koji posluju u više država članica ostali konkurentni, vrlo je važno da su im dostupne neometane transakcije, kao što su porezna registracija, licenciranje ili javna nabava.

Postojeće stanje u praksi dovodi do opterećenja. Dionici su izvijestili da, na primjer, zapošljavaju dva zaposlenika na puno radno vrijeme isključivo zbog obveza izvješćivanja o održivosti ili da im specijalizirano savjetovanje u tom području stvara troškove veće od 100 000 EUR. Osim toga, gospodarski subjekti procjenjuju da njihovo osoblje provodi oko 20 % radnog vremena na aktivnostima povezanim sa sukladnošću. U prekograničnom kontekstu to često podrazumijeva ručnu provjeru ili provjeru fizičke dokumentacije, što odgađa transakcije i povećava administrativne troškove. Ti su troškovi neproporcionalni, posebno za MSP-ove, kojima zbog obveza u pogledu sukladnosti preostaje manje sredstava za strateške aktivnosti koje donose veliku vrijednost. Europska investicijska banka procjenjuje da poduzeća općenito troše ukupno 1,8 % prometa na sukladnost s propisima, a manja poduzeća 2,5 %. Postupci upoznavanja klijenata (engl. „Know Your Customer”) u financijskom sektoru mogu potrajati od 30 do 50 dana po korporativnom klijentu, a svaki dosje zahtijeva na desetke sati ručne obrade.

Strukturne prepreke sprečavaju tijela javnog sektora da potpuno prijeđu na moderne, digitalne i pristupačne usluge te da se administrativni prostor EU-a potpuno poveže. Premda je

digitalizacija javnih usluga donekle sazrela, sadašnjom brzinom razvoja neće se ostvariti cilj iz izvješća o digitalnom desetljeću Europe da do 2030. na internetu budu dostupne sve javne usluge. Takav scenarij podrazumijeva ograničenu prilagodljivost, veće administrativne troškove i sporije usluge. Digitalizacija interakcija znači učinkovitije administrativne postupke, bolje pružanje usluga i mogućnosti za prenamjenu javnih sredstava za aktivnosti od većeg strateškog značaja. Iz dokaza je vidljivo da digitalizacija u javnom sektoru može povećati učinkovitost uprava jer se zahvaljujući njoj usluge proširuju bez potrebe za dodatnim proračunskim sredstvima ili se ljudski resursi preraspodjeljuju na aktivnosti koje donose veću vrijednost.

Nedostatak pouzdanog, standardiziranog kanala za interakciju između poduzeća i državnih tijela te među poduzećima radi razmjene atributa ugrožava sljedivost i sigurnost. Prema podacima Europolu i EUIPO-a vjerodajnice se često dijele e-poštom ili na privatnim portalima, koji tek ograničeno jamče autentičnost, što znači veću izloženost prijevaram praksama, kao što su one povezane s izdavanjem računa, koje trenutačno godišnje donose više od 26 milijuna EUR nezakonite dobiti. Premda su za fizičke osobe važni privatnost i minimalno otkrivanje podataka, poduzećima su stoga za upravljanje rizicima, sukladnost i sprečavanje prijevara potrebne transparentnost i sljedivost razmjena. U EU-ovu programu pojednostavnjenja značajno je postignuće europski okvir za digitalni identitet, najsuvremeniji interoperabilni sustav za digitalnu identifikaciju koji pogoduje privatnosti i koji građanima i pravnim subjektima omogućuje sigurnu prekograničnu razmjenu podataka. Prijedlog o europskim poslovnim lisnicama osmišljen je kao dopuna europskoj lisnici za digitalni identitet jer se njime uvodi tržišno usmjeren digitalni alat za specifične potrebe poslovnih transakcija.

Ova inicijativa za pojednostavnjenjem i digitalizacijom vodi se političkim programom Unije. U Strateškom program EU-a za razdoblje 2024. – 2029., zaključcima Europskog vijeća¹⁰⁸ i Komisijinu Kompasu konkurentnosti naglašava se hitna potreba za konkretnim smanjenjem administrativnog opterećenja, odnosno 25 % za sva opterećenja, a 35 % za opterećenja MSP-ova. U Draghijev i Lettinu izvješću kao glavne prepreke europskoj konkurentnosti istaknute su fragmentiranost i administrativna složenost, a u govoru predsjednice von der Leyen o stanju Unije 2025. jasno je navedeno da gospodarske subjekte i dalje više usporavaju unutarnje prepreke nego vanjske. U ožujku i lipnju 2025. Europsko vijeće ponovno je istaknulo potrebu za „jednostavnosti koja počinje od izrade”, a početkom 2025. Komisija je izričito utvrdila da je uspostava europskih poslovnih lisnica temelj jednostavnije i brže Europe.

U takvom gospodarskom i političkom kontekstu prijedlogom o europskim poslovnim lisnicama ispunjava se potreba za pojednostavnjenjem jer će se njime postići sljedeći specifični ciljevi:

- smanjenje administrativnog opterećenja, pojednostavnjenje postupaka usklađivanja i poboljšanje pružanja usluga,
- osiguravanje pristupa gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora sigurnoj i pouzdanoj prekograničnoj digitalnoj identifikaciji koja ispunjava potrebe korisnika i zadovoljava tržišnu potražnju.
- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog o europskim poslovnim lisnicama temelji se na ekosustavu uspostavljenom na temelju europskog okvira za digitalni identitet – Uredbe (EU)br. 910/2014 o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu, kako je

izmijenjena Uredbom (EU) 2024/1183, te ga proširuje. Svrha je europskih poslovnih lisnica dopuniti okvir europske lisnice za digitalni identitet stavljanjem na raspolaganje funkcionalnosti prilagođenih potrebama tijela javnog sektora i gospodarskih subjekata, među ostalim digitalnog upravljanja pravima i mandatima, te sigurnog kanala za razmjenu službenih dokumenata i potvrda sa zajedničkim imenikom. Zajamčit će se potpuna interoperabilnost s europskim lisnicama za digitalni identitet.

Prijedlogom se dopunjuje pravna stečevina EU-a u području prava trgovačkih društava te se koristi postojeći europski jedinstveni identifikator koji imaju sva društva s ograničenom odgovornošću i trgovačka društva osoba (kao i buduća društva 28. režima) u skladu s pravom trgovačkih društava EU-a. Prijedlog je nadalje u skladu sa sustavom povezivanja poslovnih registara (BRIS), koji je izrađen u skladu s kodificiranom Direktivom o pravu trgovačkih društava (EU) 2017/1132. Naposljetku, prijedlog je u skladu i sa sustavom međupovezivanja registara stvarnog vlasništva (BORIS), koji je izrađen u skladu s Direktivom o sprečavanju pranja novca (EU) 2015/849. U tim se sustavima za jedinstvenu identifikaciju poduzeća i drugih pravnih subjekata te pravnih režima u EU-u koristi europski jedinstveni identifikator (EUID), ali time nisu obuhvaćeni svi gospodarski subjekti ili tijela javnog sektora, kao što su samostalni poduzetnici, samozaposlene osobe ili javne ustanove. Europske poslovne lisnice tim subjektima nude pouzdano i interoperabilno sredstvo i time proširuju taj ekosustav.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog dio šireg političkog programa Unije za poticanje konkurentnosti, smanjenje administrativnog opterećenja i uspostavu digitalno integriranog jedinstvenog tržišta. On izravno doprinosi ciljevima iz Komisijine strategije jedinstvenog tržišta, u kojoj se poziva na učinkovitiju digitalizaciju u EU-u radi optimalnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta, a i Strateškom programu EU-a za razdoblje 2024. – 2029., Kompas konkurentnosti, strategiji za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu te programu politike za digitalno desetljeće. U svima njima istaknuta je potreba za pojednostavnjenjem, interoperabilnošću i digitalnim javnim uslugama kao standardom. Prijedlogom o europskim poslovnim lisnicama ti se strateški prioriteti ostvaruju jer se predstavlja konkretan instrument za jednostavnije, brže i pouzdanije usklađivanje i prekogranične interakcije gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora.

Osim toga, osigurava se komplementarnost s ključnim zakonodavnim inicijativama na sljedeći način:

- jedinstveni digitalni pristupnik i njegov tehnički sustav OOTS provode načelo „samo jednom”, u skladu s kojim nadležna tijela trebaju koristiti podatke koji su već pohranjeni u drugoj državi članici kako ih poduzeća ne bi morala ponovno dostavljati. Prijedlog o europskim poslovnim lisnicama dopunit će rad jedinstvenog digitalnog pristupnika i OOTS-a pouzdanom identifikacijom i autentifikacijom gospodarskih subjekata i javnih uprava te sigurnim komunikacijskim kanalom koji poduzećima i tijelima javnog sektora omogućuje neometanu prekograničnu razmjenu i ponovno korištenje provjerenih podataka i službenih potvrda,
- digitalna putovnica za proizvode, koja je ključna za program EU-a za kružno gospodarstvo, ovisi o pouzdanom pristupu podacima o sukladnosti i održivosti. Zahvaljujući Prijedlogu o poslovnim lisnicama može se dokazati pravni identitet i sva dodijeljena prava pristupa, omogućiti potpisivanje i pečaćenje izjava o sukladnosti te osigurati sigurna i provjerljiva prekogranična razmjena podataka o proizvodima,

- Aktom o interoperabilnoj Europi uspostavlja se okvir za prekograničnu interoperabilnost javnih usluga, koji će Prijedlog o poslovnim lisnicama nadopuniti uspostavom pouzdane infrastrukture koju uprave mogu integrirati u pružanje digitalnih usluga kao standarda i tako bolje uklanjati tehničke i organizacijske prepreke,
- predstojeći prijedlog o korporativnom pravnom okviru 28. režima poduzećima će na raspolaganje staviti jednostavne, fleksibilne i brze postupke kako bi mogla koristiti digitalna rješenja za osnivanje, poslovanje i privlačenje ulaganja u EU-u. Omogućit će da se u europskim poslovnim lisnicama koriste digitalni alati kao što su potvrda o podacima o trgovačkom društvu iz EU-a i digitalna punomoć EU-a,
- paket o PDV-u u digitalnom dobu modernizira izvješćivanje o PDV-u, uvodi obvezno prekogranično elektroničko izdavanje računa i poboljšava sprečavanje prijevara. Prijedlog o poslovnim lisnicama omogućit će sigurnu pohranu i provjerljivu razmjenu potvrda o PDV-u i transakcijskih podataka, što će pridonijeti izvješćivanju u stvarnom vremenu i pouzdanosti izdavanja računa.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova Prijedloga članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), koji omogućuje donošenje mjera na razini EU-a radi ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Sigurna identifikacija, usluge povjerenja i neometana razmjena provjerljivih elektroničkih potvrda neophodne su za učinkovito sudjelovanje gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora na jedinstvenom tržištu.

Unutarnje tržište funkcionira na temelju ujednačenih i dosljednih pravila koja se primjenjuju u svim relevantnim tijelima javnog sektora koja obavljaju istovjetne funkcije ili pružaju usporedive usluge. Institucije, agencije, uredi i tijela Europske unije (subjekti Unije) često provode slične aktivnosti kao i nacionalna tijela javnog sektora te imaju ključnu nadzornu i regulatornu ulogu i stoga bi trebala sudjelovati u podupiranju pravilnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta. U suprotnom bi došlo do regulatorne neusklađenosti, fragmentiranosti i neujednačene primjene pravila, što bi ugrozilo cilj poslovne lisnice da se zaštite cjelovitost, stabilnost i otpornost unutarnjeg tržišta. Osim toga, pojednostavnjenje je za EU i dalje jedna od glavnih sastavnica u izgradnji odvažnije, jednostavnije i brže Unije. Za konkurentno jedinstveno tržište koje dobro funkcionira potrebno je aktivno sudjelovanje nacionalnih tijela i, kao primjer drugima, tijela na razini EU-a. Subjekti Unije bi u skladu s tim trebali uvesti i koristiti europsku poslovnu lisnicu i tako pojednostavniti i poboljšati učinkovitost svojih interakcija s gospodarskim subjektima.

Razlike u načinima na koje države članice identificiraju gospodarske subjekte, provjeravaju mandate i razmjenjuju službene podatke i dokumentaciju u digitalnom obliku mogle bi ugroziti temeljne slobode ili znatno narušiti tržišno natjecanje. Prijedlogom o europskim poslovnim lisnicama predstavlja se usklađeno rješenje za sigurnu identifikaciju poduzeća i razmjenu podataka čiji je cilj ukloniti administrativne prepreke, spriječiti dodatna odstupanja i osigurati da se svi gospodarski subjekti u EU-u mogu natjecati pod jednakim uvjetima.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Gospodarski subjekti i tijela javnog sektora iz cijele Unije trebali bi se moći osloniti na vrlo sigurna i pouzdana rješenja za digitalni identitet, uključujući prenosivost elektroničkih

potvrda atributa koje se mogu učinkovito koristiti na cijelom jedinstvenom tržištu na način prilagođen korisnicima. Države članice ne mogu dovoljno zadovoljiti te potrebe pojedinačnim mjerama jer su nacionalna rješenja fragmentirana u pogledu područja primjene, učinka i tehničkog dizajna,

pa je stoga na razini EU-a potrebno osigurati da sva javna tijela, nacionalna i europska, u interakciji s gospodarskim subjektima priznaju i primjenjuju ista interoperabilna rješenja. Tako će se postići usklađeno regulatorno okruženje i izbjeći paralelni postupci ili nekompatibilni sustavi koji bi bili suprotni ciljevima pojednostavnjenja i optimalnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Prepreke slobodi poslovnog nastana i slobodi pružanja usluga nastaju jer se vjerodajnice izdane digitalno u jednoj državi članici ne mogu uvijek ponovno upotrijebiti niti se u njih moguće pouzdati u drugoj državi članici.

Osim toga, do narušavanja tržišnog natjecanja dolazi kad se gospodarski subjekti suočavaju s nejednakim uvjetima samo zbog mjesta svojeg poslovnog nastana. U državama članicama u kojima su postupci u potpunosti digitalizirani poduzeća se uz niske troškove mogu registrirati u sustavu PDV-a ili dostaviti potvrde u roku od nekoliko dana, dok u manje digitaliziranim nacionalnim okruženjima za isti postupak mogu biti potrebne kurirske usluge ili dugotrajne ručne provjere, što traje tjednima i oduzima osoblju vrijeme za produktivne aktivnosti. Komparativnom analizom e-uprave za 2024. otkrivene su znatne razlike među državama članicama kad je riječ o digitalnoj dostupnosti i upotrebljivosti ključnih javnih usluga: među 27 država članica deset najuspješnijih ostvarilo je prosječnu ukupnu ocjenu od 87 bodova, a za deset najmanje uspješnih ta ocjena iznosi 64 boda, što ukazuje na stalne razlike u razinama digitalizacije javnih usluga EU-a. One pak dovode do nejednakih troškova usklađivanja digitalizacije, što nerazmjerno šteti MSP-ovima i mikropoduzećima i oslabljuje njihovu sposobnost da sudjeluju u tržišnom natjecanju na jedinstvenom tržištu i iskoriste gospodarske prilike kao što je javna nabava.

Intervencija na razini EU-a najučinkovitiji je način da se ponovno uspostave jednaki uvjeti. Zajednički usklađeni okvir jamči da se svi gospodarski subjekti, bez obzira na veličinu ili lokaciju, mogu služiti jedinstvenim alatom za interakciju s javnim tijelima i partnerima u cijeloj Uniji. Prijedlog o europskim poslovnim lisnicama uklanja administrativne prepreke i stvara ujednačene uvjete, čime jača pravnu sigurnost, povjerenje i konkurentnost.

Kad je riječ o dodanoj vrijednosti, europske poslovne lisnice eliminirat će udvostručivanje i smanjiti troškove usklađivanja, poboljšati kvalitetu i transparentnost podataka te tijelima javnog sektora staviti na raspolaganje pouzdanije informacije, što će poboljšati pružanje usluga. Za gospodarske subjekte, posebno MSP-ove, to znači da se uštedeno vrijeme i resursi mogu preusmjeriti na inovacije, rast i širenje na međunarodnoj razini. Usklađivanje na razini EU-a uz to sprečava ovisnost o visokorizičnim dobavljačima, jača otpornost kritične infrastrukture i učvršćuje digitalnu suverenost Unije. Osim unutarnjeg tržišta, inicijativa može ojačati i ulogu Unije kao globalnog predvodnika u standardiziranju pouzdane digitalne infrastrukture i tako poduprijeti europsku konkurentnost u međunarodnoj trgovini.

- **Proporcionalnost**

Ova je inicijativa proporcionalna ciljevima koji se žele postići jer ograničava obveze na razinu nužnu za osiguravanje sigurnog, usklađenog i interoperabilnog okvira za digitalne interakcije između gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora. Europske poslovne lisnice ne propisuju jedinstven i fiksni poslovni model ili tehnički dizajn, već uspostavljaju okvir koji interoperabilnost spaja s fleksibilnošću, potičući time tržišno natjecanje i inovacije.

Nadalje, na obveze tijela javnog sektora primjenjuju se prijelazne odredbe: fleksibilna razdoblja provedbe daju tijelima javnog sektora dovoljno vremena za prilagodbu administrativnih i informatičkih sustava i sprečavanje poremećaja u radu. U prijedlogu se ne utvrđuju novi obvezni upravni postupci za gospodarske subjekte ili tijela javnog sektora, već se uspostavlja zajednički i pouzdan kanal za ispunjavanje postojećih obveza na temelju prava Unije. Budući da inicijativa nije namijenjena određenom sektoru, ne utječe na sadržaj postojećih obveza nego samo pruža sredstvo za pojednostavnjenje sukladnosti s postojećim europskim i nacionalnim pravilima, a s druge strane pomaže prevladati fragmentiranost i razlike u postupanju na jedinstvenom tržištu.

Troškove uvođenja i održavanja, posebno za uvođenje u posao, osposobljavanje i prilagodbu informatičkih okruženja, snosit će gospodarski subjekti i tijela javnog sektora. Međutim, nadmašit će ih povećana učinkovitost zahvaljujući pojednostavnjenim postupcima, manjem udvostručivanju i većoj pravnoj sigurnosti. Nadalje, troškovi osposobljavanja, koji su najznačajniji jednokratni troškovi, mogli bi se djelomično financirati postojećim inicijativama Unije za digitalnu transformaciju i izgradnju kapaciteta, što može pomoći u ublažavanju troškova osposobljavanja i prilagodbe.

Prijedlog je proporcionalan i u smislu očekivanog učinka na gospodarske subjekte. Zahvaljujući korištenju postojećeg europskog jedinstvenog identifikatora 18 milijuna poduzeća izbjeći će dodatne troškove. Očekuje se da će pojednostavnjenje i veća učinkovitost zbog upotrebe europskih poslovnih lisnica najviše koristi donijeti MSP-ovima i mikropoduzećima jer administrativna složenost za njih uzrokuje najveće relativno opterećenje u obliku troškova i utrošenog vremena osoba. To je potpuno u skladu s političkim prioritetima EU-a, uključujući Strategiju EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća, predstojećim 28. režimom i preporukama iz Draghijeva izvješća, u kojima se naglašava potreba za smanjenjem birokracije i administrativnih prepreka kao preduvjeta za konkurentnost i rast MSP-ova.

Prijedlogom se ne nameću nikakve obveze gospodarskim subjektima, a od tijela javnog sektora traži se da omoguće upotrebu europskih poslovnih lisnica za određene funkcionalnosti kako bi gospodarski subjekti kao što su mala i srednja poduzeća mogli odlučiti žele li uvesti poslovne lisnice i iskoristiti prednosti pojednostavnjenih postupaka. Taj je pristup u skladu s načelom „počnimo od malih” jer ne vrši nepotreban regulatorni pritisak na MSP-ove. Samozaposlene osobe i samostalni poduzetnici mogu putem svoje europske lisnice za digitalni identitet pristupiti uslugama povjerenja koje se nude za europske poslovne lisnice, među ostalim sigurnom komunikacijskom kanalu ili e-potpisivanju, bez potrebe za stjecanjem punopravne poslovne lisnice. Tako se postiže proporcionalno postupanje u odnosu na manje subjekte jer se sprečava nepotrebno opterećivanje.

U konačnici, inicijativa je proporcionalna i po svojoj regulatornoj strukturi jer se oslanja na *ex post* nadzor koji provode određena nadzorna tijela i na postupak prijavljivanja, a ne na prethodna ovlaštenja. Time se jamči učinkovit nadzor i odgovornost pružatelja usluga bez nepotrebnih administrativnih kašnjenja ili troškova, a održava se visoka razina povjerenja i sigurnosti.

Na temelju tih elemenata vidljivo je da prijedlog poštuje načelo proporcionalnosti. Jasan zajednički okvir u kombinaciji s fleksibilnošću u pogledu inovacija najučinkovitije ispunjava hitne potrebe gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora.

- **Odabir instrumenta**

Odabir uredbe kao pravnog instrumenta opravdava potreba za uspostavom jedinstvenog okvira za sigurnu identifikaciju, autentifikaciju i razmjenu potvrda među gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora na cijelom jedinstvenom tržištu. Samo izravno primjenjiva pravila mogu jamčiti neometano funkcioniranje europskih poslovnih lisnica na cijelom jedinstvenom tržištu i jednako priznavanje i primjenu njihovih pravnih učinaka u svim državama članicama, što je ključno za zaštitu temeljnih sloboda poslovnog nastana i pružanja usluga, koje su trenutačno ugrožene zbog različitih nacionalnih rješenja i fragmentiranih postupaka.

Izravna primjenjivost uredbe, u skladu s člankom 288. UFEU-a, spriječit će dodatnu pravnu fragmentiranost i osigurati da se gospodarski subjekti i tijela javnog sektora mogu osloniti na zajednički instrument s pravnom sigurnošću koja je jednaka u cijeloj Uniji.

Osim toga, kako bi se svi povezani instrumenti dosljedno primjenjivali i uzimajući u obzir da je i okvir EUDI-ja uspostavljen uredbom, i ovaj bi prijedlog trebao imati isti pravni oblik.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Za europske poslovne lisnice provedena su ciljana savjetovanja, što je u skladu s njihovom namjenom, odnosno interakcijom između poduzeća i javnih tijela (B2G) te među poduzećima (B2B). Poziv na očitovanje bio je otvoren od svibnja do lipnja 2025. i primljeno je gotovo stotinu doprinosa od poduzeća, poslovnih udruženja, registara, javnih tijela i građana iz 17 država članica i nekoliko trećih zemalja. Komisija je provela i ankete te održala iscrpne razgovore i nekoliko namjenskih radionica s državama članicama, registrima, MSP-ovima, predstavnicima sektora i pružateljima usluga povjerenja. Povratne informacije dopunjene su doprinosima s konferencija i *ad hoc* dijaloga s dionicima iz 2025.

U strategiji savjetovanja naglasak je bio na konkretnim pitanjima relevantnima za gospodarske subjekte i tijela javnog sektora, među ostalim operativnim zahtjevima, tehničkoj integraciji, optimizaciji tijeka rada i integraciji obveza izvješćivanja, koja su prilagođena s obzirom na tehničke i praktične okolnosti u kojima djeluju profesionalni korisnici.

Dionici su istaknuli da su postojeći digitalni alati i kanali za administrativne aktivnosti vrlo fragmentirani, posebno u prekograničnim razmjenama podataka, zbog čega nekoliko puta šalju iste podatke i administrativno su opterećeni. Naveli su da ih posebno opterećuju administrativne aktivnosti koje uključuju razmjenu dokumenata, sukladnost i provjeru u državama članicama jer su često dugotrajne, ponavljaju se i podložne su ljudskoj pogrešci.

Ispitanici očekuju da bi europske poslovne lisnice mogle znatno smanjiti troškove i složenost administrativnih zadataka. Neke od koristi koje su naveli bile su brže usluge, točniji podaci i intenzivnije prekogranično poslovanje. Mnogi dionici izrazili su otvorenost prema primjeni rješenja koje se temelji na računalstvu u oblaku kao što su europske poslovne lisnice, posebno ako će pojednostavniti postupke i smanjiti troškove. Međutim, izražena je zabrinutost zbog mogućih poteškoća s integracijom i potrebe za jasnim smjernicama i potporom. Dionici su također naveli razne primjere upotrebe i mogućnosti uštede troškova, uključujući automatizaciju provjere identiteta, pojednostavnjenje postupaka usklađivanja i uspostavu sigurnih prekograničnih transakcija. Potencijalne koristi kvantificirane su u smislu vremena uštedenog na administrativnim zadacima i smanjenja ručnih postupaka.

U rezultatima savjetovanja bila je vidljiva potreba za usklađenim pristupom poslovnim identitetu, zastupanju i sukladnosti s propisima. Jedna od navedenih preporuka bila je potreba da lisnice budu tehnološki neutralne, fleksibilne, otporne na promjene u budućnosti i utemeljene na usklađenim normama i protokolima. Interoperabilnost je ključna za neometano prekogranično poslovanje jer se lisnice integriraju u postojeće okvire, kao što je EU lisnica za digitalni identitet. Lisnice bi se trebale temeljiti na održivim modelima usmjerenima na tržište uz jasne smjernice i potporu njihovoj primjeni. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti MSP-ovima jer bi mogli imati poteškoća u primjeni digitalnih alata i potrebni su im jasni i provedivi primjeri upotrebe.

Strategija savjetovanja s dionicima pružila je vrijedan uvid u potrebe, problematiku i očekivanja gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora u pogledu europskih poslovnih lisnica. Ova se Uredba temelji na njezinim rezultatima kako bi se uzele u obzir specifične potrebe profesionalnih korisnika, pa je stoga tehnološki neutralna i otporna na buduće promjene te omogućuje sigurno dohvaćanje podataka iz poslovnih registara i drugih autentičnih izvora, čime se postiže sljedeća interakcija, stvara uvjete za tržišno usmjeren model i u konačnici tijelima javnog sektora uvede obvezu prihvaćanja poslovnih lisnica kako bi se osigurala dosljedna i učinkovita primjena u cijelom EU-u.

Inicijativa se temelji i na temeljitom javnom savjetovanju provedenom 2021. u kontekstu revizije Uredbe eIDAS, u kojem su prikupljene opsežne povratne informacije o digitalnom identitetu i uslugama povjerenja. Rezultati tog savjetovanja relevantni su i za razumijevanje očekivanja korisnika u pogledu interoperabilnosti, pravne sigurnosti, prekogranične upotrebljivosti i povjerenja. Stoga nije održano otvoreno javno savjetovanje.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija se u izradi ove inicijative oslonila na vanjske stručnjake. Osim redovitih razmjena informacija sa stručnjacima iz država članica, poslovnim registrima i predstavnicima sektora, Komisija je angažirala specijalizirana konzultantska društva za pomoć u prikupljanju i analizi dokaza. Ti su ugovaratelji proveli ciljane razgovore i ankete s dionicima, prikupili kvalitativne i kvantitativne povratne informacije te proveli analizu troškova i koristi za potrebe izrade radnog dokumenta službi Komisije. Njihov su rad nadopunili Komisijini interni stručnjaci.

- **Radni dokument službi Komisije**

Za ovaj je Prijedlog odobreno izuzeće od procjene učinka jer se europske poslovne lisnice temelje izravno na odabiru politike za europski okvir za digitalni identitet koji je već procijenjen 2021. i ovdje prilagođen specifičnom kontekstu i potrebama gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora. Prijedlog je stoga u skladu s najpoželjnijom opcijom iz 2021., odnosno uspostavom usklađenog okvira lisnice prilagođenog profesionalnim interakcijama s pravnim učinkom na razini Unije. Međutim, izrađen je radni dokument službi Komisije u kojem su detaljno analizirani očekivani troškovi i koristi prijedloga. U dokumentu se navodi logika intervencije (problemi, pokretači i ciljevi), opisuje opcija politike i kvantificiraju ekonomski učinci i za tijela javnog sektora i za gospodarske subjekte na temelju istraživanja mješovitim metodama, uključujući kvantitativnu i kvalitativnu analizu javnih izvora, podatke iz ankete i podatke iz intervju u kombinaciji sa sekundarnim izvorima (sve pojedinosti o metodologiji navedene su u radnom dokumentu službi Komisije).

Kako bi se ispunili ciljevi pojednostavnjenja, administrativnog rasterećenja i sigurnih prekograničnih digitalnih interakcija, inicijativom se od svih tijela javnog sektora u EU-u traži

da u svojoj interakciji s gospodarskim subjektima prihvaćaju europske poslovne lisnice za potrebe osnovnih minimalnih funkcionalnosti (identifikacija/autentifikacija, potpisivanje/pečaćenje, podnošenje i primanje dokumenata i službenih obavijesti), čiji je pravni učinak istovrijedan postupcima u EU-u za koje se koristi dokumentacija u papirnatom obliku ili koji se obavljaju osobno. Instrument je tehnološki neutralan i usmjeren na tržište, što znači da nema zadanog dizajna, moguće je implementirati inovativne karakteristike u okviru zajedničkih elemenata i jamči se interoperabilnost s uslugama povjerenja i autentičnim izvorima eIDAS-a.

Učinci opcije politike detaljno su opisani u Prilogu 3. radnom dokumentu službi Komisije. Analiza troškova i koristi pokazuje da će i gospodarski subjekti i tijela javnog sektora imati izravne godišnje troškove. Ti se troškovi dijele na jednokratne troškove osposobljavanja i uvođenja u posao, aktivacije i informatičke implementacije, troškove ugovaranja/nabave te stalne troškove licenciranja i održavanja. Kad poslovne lisnice ostvare svoj puni potencijal i kad stopa uvođenja i za tijela javnog sektora i za gospodarske subjekte bude 100 %, ukupni procijenjeni troškovi i koristi mogli bi dosegnuti sljedeće brojke:

Dionik	Broj u EU-u	1. godina (u milijardama EUR)			2. godina (u milijardama EUR)		
		Koristi	Troškovi	Neto koristi	Koristi	Troškovi	Neto koristi
Tijela javnog sektora	95,825	19,13	7,32	11,81	19,13	1,15	17,98
Gospodarski subjekti	32 721 957	205,82	60,67	145,15	205,82	27,23	178,59
Ukupno		224,95	67,99	156,96	224,95	28,38	196,57

U kategoriji mikropoduzeća samozaposlene osobe i samostalni poduzetnici mogli bi putem svojih EU lisnica za digitalni identitet pristupiti novouvedenom komunikacijskom kanalu za interakciju s ekosustavom poslovnih lisnica, dakle ne bi morali nabaviti punu poslovnu lisnicu. Na temelju trenutačnih tržišnih cijena u EU-u procijenjeni godišnji stalni troškovi za tu uslugu iznose oko 45 EUR, što upućuje na to da bi se ti subjekti mogli povezati s ekosustavom uz relativno niske troškove.

Važno je napomenuti da razmjer neto koristi ovisi o mjeri u kojoj će gospodarski subjekti koristiti europske poslovne lisnice, a posebno MSP-ovi, koji čine njihov najveći udio. Što ih više budu koristili, posljedično će ostvariti veću učinkovitost, pojednostavnjenje i uštede na unutarnjem tržištu. U radnom dokumentu službi Komisije razmatra se nekoliko scenarija: čak i primjena u manjim razmjerima već bi mjerljivo povećala učinkovitost gospodarskih subjekata, a pozitivne rezultate ubrzo bi potom ostvarila i tijela javne vlasti. Širenjem upotrebe obje kategorije dionika početak će bilježiti jasne neto koristi, posebno MSP-ovi i mikropoduzeća, jer će se početi uočavati mrežni učinci. Pri većoj upotrebi europske poslovne lisnice postaju *de facto* standard za razmjenu podataka između poduzeća i državnih tijela, što će se sve više odražavati i na poslovanje među poduzećima (detaljnija analiza navedena je u poglavlju 6. i prilogima 3. i 4. radnom dokumentu službi Komisije).

Osim izravnih ušteda, inicijativa donosi i znatne neizravne koristi širem gospodarstvu i društvu EU-a u tri područja, a prvo od njih su gospodarske prilike i tržišna konkurentnost. Manje će se vremena trošiti na sukladnost, što će osloboditi resurse koji se mogu preusmjeriti na inovacije i prekogranično širenje usluga. Inicijativa poboljšava kvalitetu i transparentnost

podataka i tako pridonosi smanjenju prijevara i optimizaciji internih postupaka. Drugo je područje povjerenje i otpornost, u kojem se očekuje da će europske poslovne lisnice povećati povjerenje u digitalne transakcije te ojačati kibernetičku otpornost i operativni kontinuitet u EU-u, među ostalim u krizama. Treće je područje okolišna održivost, u kojem se očekuju koristi u vidu smanjenja postupaka u kojima se koristi papir i učinkovitijeg izvješćivanja o održivosti.

Očekuje se da će europske poslovne lisnice strukturno i trajno unaprijediti administrativnu učinkovitost i kvalitetu usluga tijela javnog sektora. Automatizacija provjere, postupanja s dokumentima i razmjene podataka uvedena inicijativom smanjuje ručnu obradu i rizik od ljudske pogreške, ubrzava donošenje odluka i povećava pouzdanost ishoda za građane i poduzeća. Udruživanje sustava autentifikacije i komunikacijskih sustava u usklađeni okvir EU-a jača kibernetičku sigurnost i digitalnu suverenost, što omogućuje koordinirano upravljanje rizicima i siguran protok podataka. Isto tako, dostupnost sljedivog i standardiziranog kanala za razmjenu informacija pojednostavnjuje regulatorni nadzor, što nadležnim tijelima omogućuje da se oslone na točne podatke podložne reviziji i da uvedu inovativna regulatorna tehnološka rješenja kojima se poboljšava nadzor i praćenje sukladnosti.

Te neizravne koristi zajedno povećavaju konkurentnost EU-a, jačaju povjerenje u digitalnu infrastrukturu i podupiru općenitije ciljeve politike kao što su zeleni plan i digitalno desetljeće.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Ovim se Prijedlogom uspostavljaju europske poslovne lisnice kao jedinstveni i usklađeni alat pomoću kojeg se gospodarski subjekti u okviru svojih interakcija s javnim tijelima mogu identificirati te potpisivati, pohranjivati, podnositi i primati dokumente. Fragmentirani nacionalni postupci moći će se zamijeniti sigurnim i interoperabilnim rješenjem, čime će se smanjiti administrativna složenost i troškovi usklađivanja.

Kad je riječ o tijelima javnog sektora, pojednostavnit će se postupci izvješćivanja i provjere i tako omogućiti učinkovitiji nadzor i vođenje evidencija. Gospodarski subjekti, posebno MSP-ovi, oslobađaju se ponavljanja postupaka i nerazmjernog opterećenja. Najviše će koristiti imati MSP-ovi jer su nerazmjerno opterećeni fragmentiranim i udvostručenim administrativnim postupcima. Procjenjuje se da će izravne koristi iznositi 4 000 EUR godišnje na pojedinačnoj razini za mikropoduzeća i 42,250 EUR godišnje za veće MSP-ove, no učinak nije ograničen samo na uštede. Pojednostavnjeni prekogranični postupci omogućit će bržu uspostavu poslovnog nastana u inozemstvu, lakši pristup financiranju i veće sudjelovanje na tržištima javne nabave. Prijedlogom se jamče pravna sigurnost i ujednačena primjena i time se promiče slobodno kretanje robe i usluga, a istodobno i inovacije, što pospješuje razvoj funkcija usmjerenih na tržište.

- **Temeljna prava**

Premda se ovaj zakonodavni prijedlog prvenstveno odnosi na pravne osobe, neizravno podupire i zaštitu nekoliko temeljnih prava sadržanih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Zahvaljujući usklađenom i pouzdanom instrumentu za prekogranične poslovne interakcije inicijativom se jača sloboda poduzetništva (članak 16.) jer se uklanjaju nepotrebne prepreke na jedinstvenom tržištu. Olakšava se i ostvarivanje slobode izbora zanimanja i prava na rad (članak 15.) jer će poduzeća i stručnjaci moći lakše i jeftinije proširiti svoje aktivnosti preko granica.

Tijela javnog sektora u svojoj će uložiti „nadzornika” upravnih postupaka na jedinstvenom tržištu moći staviti na raspolaganje transparentnije i učinkovitije postupke i tako neizravno poduprijeti pravo na dobru upravu (članak 41.). Europske poslovne lisnice pridonose i osiguravanju visoke razine zaštite osobnih podataka (članak 8.) u skladu s postojećim propisima EU-a, posebno Uredbom (EU) 2016/67. Na primjer, funkcija selektivnog otkrivanja podataka po uzoru na europski okvir za digitalni identitet služi i kao mjera zaštite osobnih podataka jer korisnici europskih poslovnih lisnica mogu kontrolirati vrstu i količinu podataka koji se dijele s drugim vlasnicima europske poslovne lisnice i pouzdajućim stranama. Nadalje, pri pripremi provedbe europskog digitalnog imenika trebalo bi uzeti u obzir relevantna načela i obveze zaštite podataka, na primjer smanjenje količine podataka te integriranu i zadanu zaštitu podataka.

Naposljetku, ovaj Prijedlog neizravno jača zaštitu potrošača (članak 38.) i doprinosi općem povjerenju u dinamiku jedinstvenog tržišta jer poboljšava točnost i pouzdanost poslovnih vjerodajnica.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Sudjelovanje subjekata Unije imat će financijske posljedice, koje će se uglavnom pokriti iz proračuna EU-a u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034. Ti se troškovi uglavnom odnose na uvođenje i korištenje europskih poslovnih lisnica u subjektima Unije te uspostavu i održavanje europskog digitalnog imenika pri Komisiji.

Detaljan pregled uključenih troškova nalazi se u „financijskom izvještaju” povezanom s ovim prijedlogom.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Učinak Prijedloga uredbe pratit će se i ocjenjivati u skladu sa Smjernicama za bolju regulativu, koje se odnose na njezinu provedbu i primjenu. Režim praćenja važan je dio prijedloga. Komisija će pratiti njegovu provedbu kako bi prikupila potrebne i relevantne informacije koje će se uključiti u buduću evaluaciju i pružiti čvrste dokaze za oblikovanje politika. Posebno će se evaluirati i pratiti sljedeći aspekti: 1. smanjenje administrativnog opterećenja poduzeća koje proizlazi iz regulatorne sukladnosti i zahtjeva za izvješćivanje kroz dokazive ekonomske koristi, 2. poboljšanje pružanja javnih usluga i 3. povećanje konkurentnosti zahvaljujući uvođenju poslovnih lisnica.

S obzirom na horizontalnost ove Uredbe i brojne primjere upotrebe poslovne lisnice u raznim gospodarskim sektorima, bit će važno učinkovito i zajednički koordinirati njezinu provedbu. Zbog toga će se osnovati međusektorska skupina Komisije kojom će predsjedati Glavna uprava za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije.

Kad je riječ o primjeni predloženog instrumenta, Europska komisija i nacionalna nadležna tijela ocijenit će i: 1. razvoj tržišta za sigurnu digitalnu identifikaciju i usluge povjerenja u kojem sudjeluju gospodarski subjekti i tijela javnog sektora, 2. pouzdanost i sigurnost dostupnih rješenja te njihovu sukladnost sa svim zahtjevima za stavljanje europskih poslovnih lisnica na raspolaganje i 3. uvođenje europske poslovne lisnice u raznim sektorima.

Četiri godine nakon donošenja Uredbe Komisija će provesti evaluaciju kako bi ocijenila koliko su učinkovito ispunjeni ciljevi europske poslovne lisnice. U evaluaciji će se posebno

razmotriti upotrebljivost minimalnih osnovnih funkcionalnosti lisnica, razina sukladnosti pružatelja lisnica, funkcioniranje nacionalnog nadzora i sankcija, učinak kvalificiranih usluga elektroničke preporučene dostave te upotreba poslovnih lisnica i kvalificirane usluge preporučene dostave. Države članice dostavit će Komisiji potrebne podatke i dokaze za to ocjenjivanje (za detaljnu analizu aspekta praćenja i evaluacije vidjeti poglavlje 9. radnog dokumenta službi Komisije).

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U poglavlju I. utvrđuju se predmet i područje primjene Prijedloga koji obuhvaćaju stavljanje na raspolaganje i prihvaćanje europskih poslovnih lisnica. Utvrđuju se i definicije koje se upotrebljavaju u cijelom instrumentu. Definicija europskih poslovnih lisnica ciljana je široka i tehnološki neutralna kako bi se otvorio prostor za razna tržišno usmjerena rješenja i budući tehnološki razvoj, digitalnu lisnicu koja vlasnicima omogućuje pohranu, upravljanje i dijeljenje provjerenih identifikacijskih podataka i elektroničkih potvrda atributa te izdavanje i delegiranje mandata na pravno priznat način.

U poglavlju II. utvrđuju se ključne sastavnice okvira europskih poslovnih lisnica, uključujući načelo pravne istovrijednosti sadržano u odredbi kojom se radnje koje se provode putem europske poslovne lisnice izjednačavaju s radnjama koje se provode osobno, u papirnatom obliku ili bilo kojim drugim sredstvima ili postupcima, što je bitan element za uklanjanje administrativnih prepreka u predmetnim razmjenama podataka. Načelo istovrijednosti primjenjuje se i na kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave kad ih koriste samozaposlene osobe i samostalni poduzetnici. U istom se poglavlju uz tehničke zahtjeve definira i minimalni interoperabilni skup osnovnih funkcionalnosti te kvalificirana usluga elektroničke preporučene dostave kao samostalna usluga za korisnike europskih lisnica za digitalni identitet, što se opširnije opisuje u Prilogu i namjerava se dopuniti provedbenim aktima. Odredbe ovog poglavlja odnose se i na to tko može staviti na raspolaganje europske poslovne lisnice, na relevantne zahtjeve koje te pravne osobe moraju ispuniti i obvezni postupak kojim se prihvatljivi subjekt uvrštava na pouzdani popis pružatelja usluga. Kako bi se zajamčilo dosljedno prekogranično priznavanje, prijedlog se oslanja na identifikacijske podatke vlasnika europske poslovne lisnice koje kao elektroničke potvrde atributa izdaju kvalificirani pružatelji usluga povjerenja, nacionalna tijela javnog sektora ili Komisija (za potrebe subjekata Unije). Te potvrde sadržavaju službene i provjerljive informacije na temelju kojih se sve vlasnike poslovne lisnice može pouzdano identificirati. Osim toga, svakom vlasniku poslovne lisnice dodjeljuje se jedinstveni identifikator. Ako je europski jedinstveni identifikator dodijeljen na temelju Direktive o pravu trgovačkih društava (EU) 2017/1132 ili Direktive o sprečavanju pranja novca, koristit će se u poslovnim lisnicama kao jedinstveni identifikator. U drugim slučajevima države članice određuju postojeće nacionalne registre i odgovarajuće registracijske brojeve kao autentične izvore za generiranje jednakovrijednog identifikatora. Struktura i tehničke specifikacije tog identifikatora, koji osigurava jedinstvenost i interoperabilnost na razini Unije, definirat će se provedbenim aktima.

Kako bi se putem poslovnih lisnica mogla odvijati izravna komunikacija, prijedlogom se uspostavlja i europski digitalni imenik, koji će izraditi i voditi Komisija, a omogućit će jednostavno stupanje u kontakt s gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora uz provedbu odgovarajućih mjera za zaštitu osobnih podataka. Komisija će u tu svrhu provedbenim aktima utvrditi norme, tehničke specifikacije i kategorije informacija koje se dostavljaju Komisiji za potrebe imenika.

U poglavlju II. uspostavlja se i mehanizam osiguravanja sukladnosti i nadzora. Kako bi se fragmentacija svela na najmanju moguću mjeru i iskoristilo postojeće stručno znanje, u

prijedlogu se navode postojeća nadzorna tijela za eIDAS koja će djelovati kao nadzorna tijela u svim državama članicama za pružatelje poslovnih lisnica s poslovnim nastanom na njihovim državnim područjima. Osim toga, ona pomažu pružateljima poslovnih lisnica pristupiti informacijama koje su izdavateljima identifikacijskih podataka vlasnika potrebne za izdavanje tih podataka na temelju informacija dostupnih iz autentičnih izvora, blisko surađuju s tijelima nadležnima za kvalificirane pružatelje usluga povjerenja i prijavljuju Komisiji nacionalne registre u kojima se čuvaju podaci o gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora. Uredbom se utvrđuju uloga i zadaće tih tijela u tom pogledu. S obzirom na institucijsku ravnotežu Ugovorâ, institucije, tijela i agencije EU-a (subjekti Unije) ne podliježu nadzoru država članica, već se prijedlogom utvrđuje režim nadzora na razini Unije u okviru Komisije.

U poglavlju III. utvrđuju se obveze tijela javnog sektora. U skladu s tim odredbama tijela javnog sektora trebaju omogućiti gospodarskim subjektima da koriste europske poslovne lisnice za potrebe identifikacije, autentifikacije, potpisivanja ili pečaćenja, podnošenja dokumenata te slanja ili primanja obavijesti u upravnim postupcima ili postupcima izvješćivanja. Kako bi tijela javnog sektora mogla razmjenjivati dokumente i obavijesti, moraju i sama imati europsku poslovnu lisnicu i koristiti sigurni komunikacijski kanal. Obveze se moraju ispuniti u utvrđenim rokovima. Kad je to propisano pravom Unije, tijela javnog sektora mogu priznati europske poslovne lisnice i komunikacijski kanal (za samostalne poduzetnike i samozaposlene osobe) kao jedino sredstvo za podnošenje elektroničkih dokumenata i potvrda. Komisija će s vremenom preispitati te obveze i njihovo područje primjene.

U poglavlju IV. utvrđuje se međunarodna dimenzija okvira europske poslovne lisnice i mogućnost priznavanja sustava razvijenih u trećim zemljama koji nude funkcionalnosti istovjetne onima iz prijedloga ako se relevantnim uvjetima jamči usporediva razina povjerenja, sigurnosti i interoperabilnosti. Tako se EU-u omogućuje pouzdana globalna razmjena podataka s partnerima iz trećih zemalja uz poštovanje visokih standarda Unije u pogledu digitalnog identiteta, autentifikacije i cjelovitosti podataka.

Poglavlje V. sadržava horizontalne i završne odredbe. U njemu se propisuju evaluacija i preispitivanje predložene uredbe radi ocjenjivanja djelotvornosti njezine provedbe i funkcioniranja nadzornog okvira.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavi europskih poslovnih lisnica**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) U svojoj Komunikaciji od 29. siječnja 2025. „Kompas konkurentnosti za EU” ⁽²⁾ Komisija je najavila da će europske poslovne lisnice, koje se temelje na europskom okviru za digitalni identitet, biti temelj za jednostavno i digitalno poslovanje u Uniji jer će poduzećima osigurati neometano okruženje za interakciju s javnim upravama.
- (2) Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ uspostavlja se europski okvir za digitalni identitet i uvode europske lisnice za digitalni identitet, čime se korisnicima omogućuje sigurna pohrana i upravljanje digitalnim identitetom i elektroničkim potvrdama atributa te pristup čitavom nizu internetskih usluga. Europski okvir za digitalni identitet obuhvaća nove usluge povjerenja, uključujući izdavanje elektroničkih potvrda atributa, te tako povećava sigurnost i pouzdanost internetskih transakcija i interakcija.
- (3) Da bi se potaknulo konkurentno i digitalno europsko gospodarstvo i olakšalo prekogranično poslovanje, potrebno je uspostaviti neometano i sigurno okruženje za digitalnu interakciju između gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora u raznim sastavima.
- (4) Radi interoperabilnosti i sigurnosti europskih poslovnih lisnica trebalo bi primjenjivati tehničke specifikacije iz Uredbe (EU) br. 910/2014 i provedbenih uredbi donesenih na temelju nje te uzeti u obzir razvoj tehnologije i normi i rad na temelju Preporuke (EU) 2021/946, osobito na temelju arhitekturnog i referentnog okvira, pri čemu bi u slučaju nedosljednosti prednost trebale imati specifikacije utvrđene u ovoj Uredbi.

¹ SL C 365, 23.9.2022., str. 18.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Kompas konkurentnosti za EU”, COM(2025) 30 final.

³ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

- (5) Kako bi se poboljšalo funkcioniranje jedinstvenog digitalnog tržišta, zajamčila interoperabilnost i smanjilo administrativno opterećenje, nužno je osigurati kompatibilnost europskih poslovnih lisnica i postojećih sustava i rješenja na razini Unije i na nacionalnoj razini. Kako je propisano Aktom o interoperabilnoj Europi i radi poboljšanja sigurne i učinkovite razmjene podataka u cijeloj Uniji, pri uvođenju europskih poslovnih lisnica trebalo bi, u mjeri u kojoj je to moguće, prema potrebi i nakon tehničke analize, iskoristiti postojeće digitalne infrastrukture i elemente EU-a, uključujući one razvijene u okviru tehničkog sustava temeljenog na načelu „samo jednom”, sustava povezivanja poslovnih registara i europske lisnice za digitalni identitet, kako bi se zajamčili komplementarnost, interoperabilnost i učinkovito korištenje javnih resursa.
- (6) Europske poslovne lisnice digitalni su alat koji gospodarskim subjektima služi za komunikaciju s tijelima javnog sektora u kontekstu ispunjavanja obveza izvješćivanja i provedbe upravnih postupaka. Korištenjem osnovnih funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica za identifikaciju i autentifikaciju, potpisivanje, pečaćenje ili dostavljanje dokumenata te slanje ili primanje obavijesti ne bi se smjeli dovoditi u pitanje postupovni zahtjevi koji mogu biti dio upravnog postupka, a koji se pomoću tih funkcionalnosti ne mogu ispuniti. Ti postupovni zahtjevi mogu uključivati bilo kakve dodatne zaštitne mjere ili provjere, kao što su provjere da bi se potvrdilo poznavanje ili razumijevanje sadržaja dokumenta ili posljedica potpisivanja ugovora, ili specifične radnje koje su obvezne u okviru upravnog postupka, a ne mogu se obaviti pomoću osnovnih funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica. Tijela javnog sektora stoga bi trebala osigurati da su ispunjeni svi relevantni postupovni zahtjevi, što uključuje sve specifične radnje ili postupke koji se moraju obaviti u okviru upravnog postupka, a ne mogu se obaviti pomoću europskih poslovnih lisnica.
- (7) Tijela javnog sektora sama mogu odabrati na koji će način osigurati prihvaćanje europskih poslovnih lisnica vodeći pritom računa o raznolikosti svoje informatičke infrastrukture i potrebama za interoperabilnošću. Taj im pristup omogućuje da zadrže svoje postojeće operativne okvire i iskoriste prednosti europskih poslovnih lisnica.
- (8) Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje postupovna autonomija, ustavni zahtjevi i neovisnost pravosuđa na kojima se temelje organizacija i funkcioniranje nacionalnih pravosudnih sustava država članica, kao ni okvir, integritet i postupovna jamstva sudskih postupaka.
- (9) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje odgovornost država članica za zaštitu nacionalne sigurnosti ni njihove ovlasti za zaštitu drugih temeljnih državnih funkcija, uključujući osiguravanje teritorijalne cjelovitosti države i održavanje javnog poretka.
- (10) Ovom se Uredbom ne bi smjelo dovoditi u pitanje pravo pravnih osoba da tijelima javnog sektora informacije dostave samo jednom, kao ni pravo država članica da za dostavu dokumenata i podataka među nadležnim tijelima nastave koristiti druge sustave kako su utvrđeni pravom Unije, npr. Uredbom 2018/1724⁽⁴⁾ i Direktivom (EU) 2017/1132 o uspostavi sustava povezivanja poslovnih registara.
- (11) Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje i poboljšala konkurentnost, europskim poslovnim lisnicama trebali bi se moći služiti svi subjekti koji obavljaju gospodarske djelatnosti, uključujući poduzeća, organizacije, samozaposlene osobe,

⁴

Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1., ELL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

samostalne poduzetnike i sve druge vrste poduzeća, bez obzira na veličinu, sektor ili pravni oblik. Kako bi se pomoću europskih poslovnih lisnica mogle razmjenjivati pravno valjane obavijesti i dokumenti te ispunjavati obveze izvješćivanja, potrebno je uspostaviti pouzdan i siguran komunikacijski kanal kojim se vlasnici europskih poslovnih lisnica mogu služiti u cijeloj Uniji. Da bi se omogućila sigurna i pravno valjana razmjena informacija među strankama kako je propisano člankom 43. Uredbe (EU) br. 910/2014, u europske poslovne lisnice stoga bi trebalo integrirati kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave kao siguran komunikacijski kanal.

- (12) Da bi rješenje bilo prilagođeno samozaposlenim osobama i samostalnim poduzetnicima, bitno je neprimjetno integrirati europske lisnice za digitalni identitet s europskim poslovnim lisnicama. Ta integracija trebala bi im omogućiti da svoju europsku lisnicu za digitalni identitet koriste za autentifikaciju i pristupanje uslugama povjerenja koje se nude za europske poslovne lisnice, uključujući kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave koja se ovom Uredbom utvrđuje kao siguran komunikacijski kanal, i to bez potrebe za stvaranjem zasebnog poslovnog identiteta. Pružateljima europskih poslovnih lisnica stoga bi trebalo dopustiti da samozaposlenim osobama i samostalnim poduzetnicima koji koriste europske lisnice za digitalni identitet u poslovne svrhe na raspolaganje stave siguran komunikacijski kanal kao samostalnu uslugu, uz zajamčenu interoperabilnost radi lakšeg prelaska između aplikacija, i usluge povjerenja kao što su elektronički potpisi te kvalificirane i nekvalificirane usluge označivanja vremenskim žigovima. Takav pristup sigurnom komunikacijskom kanalu za samozaposlene osobe i samostalne poduzetnike trebalo bi popularizirati ponudom po razumnim i pristupačnim cijenama koja odgovara praktičnim potrebama i ima uvjete korištenja koji tim osobama ne nameću nepotrebno opterećenje.
- (13) Europske poslovne lisnice trebale bi, u kombinaciji s Uredbom (EU) 2018/1724, podupirati predstojeći 28. režim⁽⁵⁾ digitalnom infrastrukturom za potpuno digitalne postupke koja će *start-up* i *scale-up* poduzećima omogućiti brzo i učinkovito poslovanje u cijelom EU-u. Poslovne lisnice trebale bi osigurati digitalnu infrastrukturu za strategiju „digitalizacija na prvom mjestu” iz 28. režima, koja će pojednostaviti prekogranične interakcije i smanjiti administrativno opterećenje, na primjer olakšavanjem sigurne pohrane i potpisivanja ugovora i certifikata te dostavljanja, primanja i dijeljenja elektroničkih zahtjeva i dokumenata. Tom infrastrukturom poslovne lisnice trebale bi pomoći da načelo „digitalno kao standard” postane stvarnost, što bi olakšalo rast i razvoj poduzeća iz EU-a i povećalo njihovu konkurentnost.
- (14) Budući da je cilj stvoriti jedinstveni digitalni ekosustav za elektroničku identifikaciju, autentifikaciju i razmjenu elektroničkih dokumenata, obavijesti i potvrda atributa, među tijela javnog sektora obuhvaćena ovom Uredbom nužno je uvrstiti i subjekte Unije. Njihovim bi uvrštavanjem vlasnici europskih poslovnih lisnica trebali dobiti dosljedan okvir za interakciju sa svim razinama javne uprave, što bi smanjilo administrativnu složenost i potaknulo prihvaćanje europskih poslovnih lisnica.
- (15) Kako bi se osiguralo pravilno izdavanje i integracija europskih poslovnih lisnica u poslove i sustave subjekata Unije, ovom bi se Uredbom trebala uzeti u obzir posebna

⁵ Europska komisija, Poziv na očitovanje: 28. režim – jedinstveni usklađeni skup pravila za inovativna poduzeća u cijelom EU-u, 8. srpnja, dostupno na https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14674-28th-regime-a-single-harmonized-set-of-rules-for-innovative-companies-throughout-the-EU_hr.

priroda i struktura tih institucija, tijela, ureda i agencija. Kako bi se zajamčilo poštovanje administrativne autonomije i sigurnost subjekata Unije, trebalo bi im dopustiti da nabavljaju europske poslovne lisnice od već uspostavljenih pružatelja europskih poslovnih lisnica, da razvijaju vlastite europske poslovne lisnice ili da sami djeluju kao pružatelji usluga za subjekte Unije. Ako subjekti Unije djeluju kao pružatelji europskih poslovnih lisnica, trebali bi također podlijegati nadzornom okviru. U takvim bi slučajevima za nadzor subjekata Unije koji pružaju europske poslovne lisnice trebala biti zadužena Komisija.

- (16) Uredbom (EU) br. 910/2014 uspostavljen je okvir za elektroničku identifikaciju i usluge povjerenja na unutarnjem tržištu. Europske poslovne lisnice temelje se na ekosustavu uspostavljenom Uredbom (EU) br. 910/2014 i trebale bi gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora ponuditi sigurno i pouzdano rješenje za digitalnu identifikaciju i autentifikaciju, razmjenu podataka i dostavu pravno valjanih obavijesti. Okvir povjerenja za europske poslovne lisnice trebao bi se, i kad je riječ o korištenju pouzdanih popisa, temeljiti na strukturama uspostavljenima Uredbom (EU) br. 910/2014.
- (17) Europske poslovne lisnice trebale bi pojedincima s ovlaštenjem da djeluju u ime određenog subjekta u pravnim, financijskim i administrativnim pitanjima omogućiti da izvršavaju svoje funkcije potpisivanjem svih potvrda, izjava ili dokumenata pravno valjanim elektroničkim potpisom u smislu Uredbe (EU) br. 910/2014, kojom je utvrđeno da elektronički potpisi imaju jednak pravni učinak kao vlastoručni potpis.
- (18) Kako bi se podržalo delegiranje ovlasti i mandata u profesionalnom kontekstu, europske poslovne lisnice trebale bi imati autorizacijski sustav koji se temelji na mandatima i ulogama i kojim se pristup uslugama i transakcijama u okviru europske poslovne lisnice uređuje na način kojim se čuva integritet identiteta vlasnika te lisnice. Taj bi sustav gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora trebao omogućiti da ovlaštenim predstavnicima dodjeljuju prava putem jasno definiranih tehničkih mandata koji vlasniku određene europske poslovne lisnice omogućuju da dodijeli puna prava za korištenje rješenja općenito i za postupanje u njegovo ime te putem administrativnog mandata koji vlasniku poslovne lisnice omogućuje da dodijeli uloge i odgovornosti raznim korisnicima rješenja unutar svoje organizacije. Taj bi sustav ovlašćivanja trebao osigurati sukladnost s digitalnom punomoći EU-a, kako je uspostavljena Direktivom (EU) 2025/25 Europskog parlamenta i Vijeća⁶. Trebao bi biti pouzdan i prilagodljiv kako bi gospodarski subjekti i tijela javnog sektora, kao vlasnici europskih poslovnih lisnica, mogli delegirati svoje ovlasti većem broju korisnika, uključujući zaposlenike ili druge ovlaštene fizičke ili pravne osobe, čime bi se olakšalo učinkovito i sigurno upravljanje internim aktivnostima te zajamčila kontrola i mogućnost revizije pristupa europskim poslovnim lisnicama i njihovim funkcijama. Na tom bi se sustavu trebalo temeljiti upravljanje pristupom uslugama i transakcijama u okviru europske poslovne lisnice uz očuvanje cjelovitosti identiteta vlasnika.
- (19) Kako bi se olakšale prekogranične poslovne transakcije, smanjilo administrativno opterećenje i potaknuo gospodarski rast, potrebno je uspostaviti jasan i predvidljiv pravni okvir u kojem se priznaje pravna istovrijednost korištenja europskih poslovnih lisnica ili njihovih osnovnih funkcionalnosti i sigurnog komunikacijskog kanala, ako

⁶ Direktiva (EU) 2025/25 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o izmjeni direktiva 2009/102/EZ i (EU) 2017/1132 u pogledu daljnjeg širenja i unapređenja upotrebe digitalnih alata i postupaka u pravu društava (SL L, 2025/25, 10.1.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj>).

potonji koriste samozaposlene osobe i samostalni poduzetnici, te drugih prihvaćenih metoda kojima se gospodarski subjekti identificiraju i autentificiraju te dostavljaju dokumente i primaju obavijesti u interakciji s tijelima javnog sektora u Uniji. U tu bi svrhu korištenje osnovnih funkcionalnosti europske poslovne lisnice ili njezina sigurnog komunikacijskog kanala, ako potonji koriste samozaposlene osobe i samostalni poduzetnici, trebalo imati isti pravni učinak kao da je radnja zakonito provedena osobno, u papirnatom obliku ili bilo kojim drugim sredstvom ili postupkom koji bi se inače smatrao sukladnim s mjerodavnim pravnim, administrativnim ili postupovnim zahtjevima.

- (20) Kako bi se osiguralo dosljedno korisničko iskustvo i zajamčile korisnost, pouzdanost i interoperabilnost europskih poslovnih lisnica u cijeloj Uniji, pružatelji europskih poslovnih lisnica trebali bi implementirati osnovni skup funkcionalnosti. Trebali bi zadržati slobodu da ponude dodatne funkcije u okviru svoje komercijalne ponude kako bi poticali inovacije i odgovarali na potrebe tržišta. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za razvoj i korištenje osnovnih funkcionalnosti, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje zahtjeva i tehničkih specifikacija potrebnih za osiguravanje interoperabilnosti i neometanog funkcioniranja u cijeloj Uniji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ i one bi trebale uključivati ovlasti za utvrđivanje potrebnih normi i protokola za siguran komunikacijski kanal, uzimajući u obzir najnovija tehnološka dostignuća.
- (21) Europske poslovne lisnice trebale bi pojednostavniti kompleksne interakcije između gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora, a mogle bi olakšati i interakcije među samim gospodarskim subjektima i tako smanjiti njihovo administrativno opterećenje u mnogim gospodarskim sektorima. U cilju poticanja inovacije i konkurentnosti europske poslovne lisnice trebale bi omogućiti upotrebu u slučajevima specifičnima za pojedine sektore i povećati operativnu učinkovitost te uz to pružiti fleksibilnost i prilagodljivost kako bi se moglo odgovoriti na jedinstvene zahtjeve raznih sektora, među kojima su poljoprivreda, energetika, okoliš i koordinacija sustava socijalne sigurnosti.
- (22) Korištenje europskih poslovnih lisnica u takvim kontekstima može pridonijeti smanjenju troškova i promicanju brojnih primjena i slučajeva upotrebe u cijeloj Uniji, kao što su dostavljanje izjava i zahtjeva za javno financiranje, pristup javnim uslugama i olakšavanje sigurnog dijeljenja podataka i pristupa podacima u podatkovnim prostorima, kao što je dostavljanje potvrda A1 o upućenim radnicima na temelju Uredbe (EU) 883/2004.
- (23) Očekuje se da će se uspostavljanjem europskih poslovnih lisnica i primjenom tehničkog sustava temeljenog na načelu „samo jednom” stvoriti snažne sinergije za maksimalno povećanje učinkovitosti i olakšavanje poslovanja. Konkretno, gospodarski subjekti trebali bi moći koristiti europsku poslovnu lisnicu za pohranu i prijenos dokaza ishodenih od nadležnih javnih tijela putem tehničkog sustava temeljenog na načelu „samo jednom”. Prema potrebi, gospodarski subjekti trebali bi također moći kombinirati dokaze iz europske poslovne lisnice s dokazima koje su u kontekstu javnih postupaka ishodili putem tehničkog sustava temeljenog na načelu „samo jednom”. Stoga bi europske poslovne lisnice, kao sigurna digitalna platforma za pohranu i

⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

razmjenu poslovnih dokumenata, trebale olakšati razmjenu takvih dokumenata među tijelima javnog sektora putem mehanizama uspostavljenih u okviru tehničkog sustava temeljenog na načelu „samo jednom”.

- (24) Radi koordinacije aktualne digitalizacije pravosudne suradnje u Uniji i modernizacije sigurne prekogranične razmjene informacija te s obzirom na potrebu da se gospodarskim subjektima na raspolaganje stave učinkoviti digitalni alati za interakciju s tijelima, potrebno je uspostaviti dosljedan okvir koji omogućuje neometanu interakciju među takvim relevantnim sustavima. Zahvaljujući boljoj koordinaciji smanjit će se administrativno opterećenje, poboljšati pravna sigurnost i povećati djelotvornost prekogranične suradnje jer će se osigurati neometano funkcioniranje komunikacijskih kanala kojima se služe gospodarski subjekti na europskom digitalnom tržištu. U tom bi kontekstu europske poslovne lisnice trebale biti dopuna sustavima utvrđenima u Uredbi (EU) 2023/2844 i Uredbi (EU) 2023/969, a pritom bi putem pristupnika za poslovne lisnice trebalo održavati neometanu interakciju između tih sustava i poslovnih lisnica kako bi se relevantnim tijelima omogućilo da održavaju te sustave te istodobno promicala pojednostavnjenja za europska poduzeća.
- (25) Radi olakšavanja fleksibilne i učinkovite razmjene informacija i pružanja usluga putem europskih poslovnih lisnica te neprimjetne integracije tih lisnica s postojećim rješenjima za digitalni identitet, europske lisnice za digitalni identitet i elektroničke potvrde atributa trebalo bi biti moguće koristiti za uključivanje u sustav europskih poslovnih lisnica i upravljanje pristupom tim lisnicama. To bi korisnicima trebalo omogućiti da za pristup europskim poslovnim lisnicama koriste postojeće digitalne identitete i elektroničke potvrde atributa, što bi pojednostavnilo postupak uključivanja i poboljšalo cjelokupno korisničko iskustvo. Upotreba elektroničkih potvrda atributa u kontekstu europskih poslovnih lisnica trebala bi odgovarati na razne potrebe vlasnika europskih poslovnih lisnica i može služiti za izdavanje te sigurnu i pouzdanu provjeru ključnih atributa, kao što su sadašnja adresa vlasnika, PDV identifikacijski broj, referentni porezni broj, identifikacijska oznaka pravne osobe (LEI), registracijski i identifikacijski broj gospodarskog subjekta (EORI) i broj trošarine. Europske poslovne lisnice trebale bi se moći koristiti u velikom broju slučajeva, od jednostavne autentifikacije i identifikacije do složenijih transakcija i interakcija.
- (26) Kako bi se zajamčilo sigurno i pouzdano funkcioniranje europskih poslovnih lisnica, njihovi pružatelji trebali bi se pobrinuti da je svaka europska poslovna lisnica koju stave na raspolaganje unaprijed konfigurirana za interakciju s određenim uslugama povjerenja koje su potrebne za osnovne funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica, uključujući izradu kvalificiranih elektroničkih potpisa, izradu kvalificiranih elektroničkih pečata te izdavanje i validaciju kvalificiranih i nekvalificiranih elektroničkih potvrda atributa. Za te bi funkcionalnosti europske poslovne lisnice trebale omogućivati dijeljenje i pohranu određenih informacija i dokumenata koji se odnose na vlasnika, kao što su poruke i dokumenti za siguran komunikacijski kanal, potpisani i zapečaćeni dokumenti te skupovi atributa za usluge povezane s potvrdama.
- (27) Da bi elektroničke potvrde atributa koje se predočuju putem europskih poslovnih lisnica mogle biti pravno priznate, potrebno je omogućiti izradu i validaciju povezanih potvrda, što znači da je jedna potvrda kriptografski povezana s drugom na način koji omogućuje provjeru autentičnosti i cjelovitosti svake pojedine potvrde i svih povezanih potvrda zajedno. U tu bi svrhu infrastruktura europske poslovne lisnice trebala koristiti lanac potvrda da bi omogućila dostavljanje samo jednog primjerka potvrde i olakšala njegovu kasniju ponovnu uporabu u relevantnim postupcima. Takva bi funkcionalnost vlasnicima europskih poslovnih lisnica trebala omogućiti da prema

potrebi prenesu upućivanje na dokument služeći se kriptografskim elementom, kao što je npr. *hash* ključ za zapečaćenu potvrdu koju izdaje europska poslovna lisnica, čime se potvrđuje cjelovitost i autentičnost izvornog podneska.

- (28) Kako bi se normama i tehničkim specifikacijama za europske poslovne lisnice osigurala usklađenost raznih rješenja, potrebno je u Prilogu ovoj Uredbi utvrditi norme i protokole za osnovne funkcionalnosti i tehničke zahtjeve za europske poslovne lisnice. U Prilogu bi trebalo utvrditi zahtjeve za uvođenje europskih poslovnih lisnica. Kako bi se osigurala dugoročna održivost i djelotvornost europskih poslovnih lisnica, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje i ažuriranje postupaka i tehničkih specifikacija za implementaciju osnovnih funkcionalnosti jer bi to omogućilo da se integriraju dodatne mogućnosti i nove tehnologije koje bi omogućile nove načine korištenja, npr. agentska umjetna inteligencija ili pridavanje digitalnog identiteta imovini vlasnika, i da europska poslovna lisnica i dalje nastavi ispunjavati promjenjive potrebe gospodarskih subjekata. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća. U normama i tehničkim specifikacijama europske poslovne lisnice trebalo bi, u mjeri u kojoj je to moguće, uzeti u obzir relevantna tehnička rješenja i norme koje gospodarski subjekti primjenjuju u okviru postojećih sustava IKT-a, što bi olakšalo usklađivanje i interoperabilnost tih sustava s europskom poslovnom lisnicom.
- (29) Kako bi se podržao pravodoban razvoj tržišta europskih poslovnih lisnica, trebalo bi što prije donijeti provedbene akte o osnovnim funkcionalnostima i pratećim tehničkim specifikacijama. One bi se, prema potrebi, trebale temeljiti na postojećim normama, uključujući one iz arhitekturnog i referentnog okvira utvrđenog u kontekstu Uredbe (EU) br. 910/2014, kako bi se potaknula primjena poznatih tehničkih normi i prihvaćanje europskih poslovnih lisnica.
- (30) Da bi se postigla visoka razina povjerenja, funkcionalnosti i sigurnosti europskih poslovnih lisnica potrebna za prekogranično pružanje njihovih usluga, a posebno da bi se ublažio rizik od prijevara, pružatelji europskih poslovnih lisnica trebali bi podliježati jasnim i razmjernim zahtjevima i obvezama bez dodatnih nacionalnih zahtjeva.
- (31) Kako bi se osigurao odgovarajući nadzor u skladu s ovom Uredbom, od subjekata koji žele postati pružatelji europskih poslovnih lisnica trebalo bi zatražiti da prije nego što počnu pružati svoje usluge obavijeste nadzorna tijela o svojoj namjeri da stave na raspolaganje europske poslovne lisnice. Kako bi se zaštitio integritet i zajamčilo preuzimanje odgovornosti pružatelja europskih poslovnih lisnica te radi sigurnosti podataka pohranjenih ili razmijenjenih u ekosustavu europskih poslovnih lisnica, pružatelji bi trebali imati poslovni nastan u Uniji. Time bi se trebalo zajamčiti da su takvi pružatelji u nadležnosti i pod nadzorom nadležnog tijela u državi članici, što bi omogućilo učinkovitu provedbu ove Uredbe i zaštitu prava i podataka korisnika. Nadalje, da bi se zajamčilo da će kritična digitalna infrastruktura Unije ostati sigurna i otporna, pružatelji europskih poslovnih lisnica ne bi smjeli predstavljati rizik za sigurnost Unije, odnosno ne bi smjeli biti pod kontrolom treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje. U skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi Komisija može donijeti provedbene akte kako bi osigurala suradnju i interoperabilnost s rješenjima koja su uspostavili ili podržali partneri Unije sličnih stajališta.
- (32) Unija mora zaštititi svoje sigurnosne interese od pružatelja koji bi mogli predstavljati trajni sigurnosni rizik zbog mogućeg uplitanja trećih zemalja. U tu je svrhu potrebno

smanjiti rizik od trajne ovisnosti o visokorizičnim dobavljačima na unutarnjem tržištu, među ostalim u lancu opskrbe za IKT, jer bi oni mogli imati velike negativne učinke na sigurnost gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora u Uniji te na kritičnu infrastrukturu Unije, osobito kad je riječ o cjelovitosti, povjerljivosti i dostupnosti podataka i usluga. Eventualna ograničenja trebala bi se temeljiti na razmjernoj procjeni rizika i odgovarajućim mjerama ublažavanja kako su definirane u politikama i propisima Unije. Takva ograničenja mogu se primjenjivati, na primjer, na visokorizične dobavljače, kako su utvrđeni pravom Unije.

- (33) U cilju sigurnog i pouzdanog utvrđivanja identiteta gospodarskih subjekata ovom bi se Uredbom trebalo omogućiti korištenje kvalificiranih elektroničkih potvrda atributa za izdavanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice. Kvalificirane elektroničke potvrde atributa mogu se lako ažurirati ili opozvati. Korištenje kvalificiranih elektroničkih potvrda atributa za utvrđivanje identiteta gospodarskih subjekata učinkovito je i sigurno rješenje koje odgovara potrebama digitalnog gospodarstva. Kvalificirani pružatelji usluga povjerenja koji izdaju te potvrde uređeni su Uredbom (EU) br. 910/2014 i podliježu strogim zahtjevima i kontroli, čime se jamči visoka razina sigurnosti i povjerenja u postupak izdavanja. Autentični izvori koji se koriste za provjeru podataka iz kvalificiranih elektroničkih potvrda atributa su poslovni i drugi registri, a radi lakše provjere tih podataka trebalo bi promicati korištenje sustava povezivanja poslovnih registara („BRIS”) i sustava povezivanja registara stvarnog vlasništva („BORIS”), čime bi se osigurala točnost i pouzdanost identifikacijskih podataka.
- (34) Ova Uredba ne bi smjela utjecati na funkcioniranje ni na ulogu poslovnih registara kao autentičnih izvora i ne bi smjela rezultirati izmjenama načina na koji oni funkcioniraju ni podataka koji su u njima pohranjeni, već bi se trebala temeljiti na postojećoj infrastrukturi i nadopuniti je. S obzirom na to, ako elektroničke potvrde atributa izdaje autentični izvor kao što je poslovni registar ili se one izdaju u njegovo ime, taj bi registar relevantne podatke mogao izdavati izravno, što bi dodatno povećalo sigurnost i pouzdanost postupka identifikacije.
- (35) Uredbom (EU) br. 910/2014 od država članica zahtijeva se da zajamče poduzimanje mjera kojima se kvalificiranim pružateljima usluga povjerenja omogućuje da elektroničkim putem na zahtjev korisnika provjere autentičnost atributa iz Priloga VI. toj uredbi, kao što su obrazovne i stručne kvalifikacije, titule i licencije, ovlasti i mandati za zastupanje fizičkih ili pravnih osoba, javne dozvole i odobrenja te financijski podaci i podaci o poduzeću. Okvir za europske poslovne lisnice trebao bi se temeljiti na tom postojećem zahtjevu koji bi se trebao odnositi na sve službene podatke relevantne za gospodarske subjekte u kontekstu europskih poslovnih lisnica i omogućiti elektroničku provjeru atributa radi lakšeg izdavanja identifikacijskih podataka vlasnika europskih poslovnih lisnica i drugih elektroničkih potvrda atributa.
- (36) Budući da bi europske poslovne lisnice trebali moći koristiti svi gospodarski subjekti i subjekti koji obavljaju gospodarske djelatnosti, uključujući samozaposlene osobe i samostalne poduzetnike, identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice trebali bi se davati na način koji je koncipiran upravo za provjeru njihova identiteta i potvrđenih atributa u poslovnom kontekstu. Kako bi se osigurala dosljednost s postojećim okvirima Unije i olakšala prekogranična interoperabilnost, u okviru za europske poslovne lisnice trebalo bi koristiti europski jedinstveni identifikator (EUID)

propisan kodificiranom Direktivom (EU) 2017/1132 o pravu društava⁽⁸⁾ i Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2021/369⁽⁹⁾) te Uredbom (EU) 2024/1624⁽¹⁰⁾ i Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2021/369⁽¹¹⁾. Trgovačkim društvima i drugim pravnim subjektima te aranžmanima kao što su trustovi europski jedinstveni identifikator dodjeljuje se radi njihove nedvosmislene identifikacije u prekograničnim situacijama. Europski jedinstveni identifikator trenutno je javno dostupan putem BRIS-a, a koristi se u BORIS-u. Zbog toga bi se okvir za europske poslovne lisnice trebao temeljiti na postupku izdavanja i evidentiranja europskih jedinstvenih identifikatora kao sredstvu za provjeru identiteta gospodarskih subjekata kojima su europski jedinstveni identifikatori izdani na temelju Direktive (EU) 2017/1132. Okvir za europske poslovne lisnice trebao bi se temeljiti na postupku izdavanja i evidentiranja europskih jedinstvenih identifikatora za druge gospodarske subjekte obuhvaćene Direktivom (EU) 2015/849.

- (37) Kako bi se zajamčila pouzdana identifikacija svih vlasnika europskih poslovnih lisnica i povezanost njihove elektroničke potvrde atributa s jedinstvenim subjektom, jedinstveni identifikator potrebno je dodijeliti i drugim gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora. Radi osiguravanja jednakih uvjeta za implementaciju jedinstvenih identifikatora, a posebno njihove djelotvornosti i dosljednosti, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje detaljnih zahtjeva za jedinstvene identifikatore. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011. S obzirom na različite pristupe država članica kad je riječ o registraciji nekih gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora, važno je osigurati transparentnost i pristupačnost za pružatelje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice. U tu bi svrhu države članice trebale obavijestiti Komisiju o autentičnim izvorima koji su relevantni za izdavanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice.
- (38) Kako bi se osiguralo učinkovito, sigurno i transparentno funkcioniranje okvira za europske poslovne lisnice, potrebno je uspostaviti europski digitalni registar koji će sadržavati osobne podatke gospodarskih subjekata. Komisiju bi trebalo ovlastiti za uspostavu i vođenje tog registra kao pouzdanog izvora informacija o gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora koji koriste europske poslovne lisnice. Registar bi trebao omogućiti jednostavno stupanje u kontakt s vlasnicima europskih poslovnih lisnica kako bi se pridonijelo pravnoj sigurnosti u pogledu odnosa među poduzećima i u pogledu interakcije s tijelima javnog sektora, posebno u cilju promicanja trgovine među državama članicama. Pružatelji europskih poslovnih lisnica trebali bi u suradnji

⁸ Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (kodificirani tekst) (SL L 169, 30.6.2017., str. 46., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj>).

⁹ Uredba (EU) 2024/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL L, 2024/1624, 19.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

¹⁰ Uredba (EU) 2024/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL L, 2024/1624, 19.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

¹¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/369 od 1. ožujka 2021. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i postupaka potrebnih za sustav povezivanja središnjih registara utvrđen Direktivom (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 71, 2.3.2021., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/369/oj).

s Komisijom dostaviti potrebne informacije za potporu funkcioniranju europskog digitalnog registra i surađivati s relevantnim kvalificiranim pružateljima usluga povjerenja kako bi se zajamčilo da će dostavljeni podaci ostati točni. Time se gospodarske subjekte ne smije neizravno obvezati na ažuriranje tih informacija. U tom će se pogledu digitalni registar oslanjati na informacije koje poslovni registri stavljaju na raspolaganje i putem BRIS-a i osigurati da se takve informacije ne udvostručuju.

- (39) Na sve postupke obrade osobnih podataka na temelju ove Uredbe primjenjuje se Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća. Eventualna obrada osobnih podataka u okviru europskog digitalnog registra provodit će se u skladu s relevantnim načelima zaštite podataka, kao što je načelo smanjenja količine podataka i ograničenja svrhe, i obvezama, kao što je integrirana i zadana zaštita podataka, te će uključivati, prema potrebi, mogućnosti pseudonimizacije.
- (40) Radi izbjegavanja prekomjernih regulatornih opterećenja, umjesto obvezne prethodne provjere sukladnosti svakog aspekta njihova poslovanja trebalo bi predvidjeti *ex post* nadzor pružatelja europskih poslovnih lisnica i praćenje njihovih aktivnosti. Taj bi pristup trebao pridonijeti fleksibilnijem i učinkovitijem regulatornom okruženju, a pritom bi se zadržali mehanizmi potrebni za zaštitu korisnika i postizanje sukladnosti sa zahtjevima okvira za europske poslovne lisnice. Postupak prijavljivanja pružatelja europskih poslovnih lisnica trebao bi biti jednostavan i učinkovit, uz jasne zahtjeve i rokove za podnositelje zahtjeva. Za kvalificirane pružatelje usluga povjerenja, na koje se već primjenjuje čvrst regulatorni okvir na temelju Uredbe (EU) br. 910/2014, postupak koji im omogućuje pružanje europskih poslovnih lisnica trebao bi biti posebno jednostavan.
- (41) Kako bi se zajamčile transparentnost i odgovornost u ekosustavu europskih poslovnih lisnica, Komisija bi trebala uspostaviti i voditi javno dostupan popis prijavljenih pružatelja europskih poslovnih lisnica. Taj bi popis trebao sadržavati informacije koje nacionalna nadzorna tijela dostavljaju o pružateljima usluga, uključujući kvalificirane pružatelje usluga povjerenja koji su dovršili postupak prijavljivanja. Objavljivanje tih informacija trebalo bi omogućiti korisnicima da provjere autentičnost i vjerodostojnost pružatelja, čime se promiče visoka razina sigurnosti i povjerenja u ekosustav europske poslovne lisnice.
- (42) Djelotvoran nadzor koji provode nadzorna tijela s dostatnim ovlastima i odgovarajućim resursima neophodan je da bi se zajamčilo da europske poslovne lisnice koje se stavljaju na raspolaganje u Uniji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi. Da bi se što bolje uspostavio takav nadzor i osiguralo relevantno stručno znanje, države članice trebale bi imenovati isto nadzorno tijelo ili tijela koja su imenovana na temelju članka 46.a stavka 1. i članka 46.b stavka 1. Uredbe (EU) br. 910/2014.
- (43) Trebalo bi posvetiti dužnu pozornost osiguravanju djelotvorne suradnje između nadzornih tijela imenovanih na temelju ove Uredbe te na temelju članka 46.b Uredbe (EU) br. 910/2014 i nadležnih tijela imenovanih ili uspostavljenih na temelju članka 8. stavka 1. Direktive (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾. Budući da su ta nadležna tijela zasebni subjekti, trebala bi blisko i pravodobno surađivati, među

¹² Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (SL L 333, 27.12.2022., str. 80., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

ostalim razmjenom relevantnih informacija kako bi se zajamčili djelotvoran nadzor i sukladnost pružatelja europskih poslovnih lisnica s primjenjivim obvezama na temelju Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2022/2555.

- (44) U cilju usklađene provedbe ove Uredbe nacionalna nadzorna tijela trebala bi biti ovlaštena za izricanje upravnih novčanih kazni. Potrebno je utvrditi gornju granicu upravnih novčanih kazni i kriterije za njihovo određivanje kako bi se pridonijelo jednakom postupanju prema pružateljima europskih poslovnih lisnica u cijeloj Uniji bez obzira na to u kojoj državi članici imaju poslovni nastan. Nadležno nadzorno tijelo trebalo bi procijeniti svaki slučaj pojedinačno, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući prirodu, težinu i trajanje povrede, njezine posljedice i sve mjere poduzete za postizanje sukladnosti i ublažavanje štete. S obzirom na to, države članice trebale bi do [Ured za publikacije: unijeti datum 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe] obavijestiti Komisiju o pravilima utvrđenima u nacionalnom pravu kojima se nadzornom tijelu omogućuje izricanje sankcija, a zatim je bez odgode obavješćivati o svim potonjim izmjenama tih pravila.
- (45) Kako bi se zajamčilo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i zaštitila prava gospodarskih subjekata, potrebno je uspostaviti mehanizam putem kojeg Komisija može intervenirati u slučajevima u kojima se utvrdi da pružatelj europskih poslovnih lisnica ne ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe i da nadležno nadzorno tijelo nije poduzelo djelotvorne mjere za ispravljanje situacije. Taj bi mehanizam Komisiji trebao omogućiti da provede evaluaciju sukladnosti, savjetuje se s dotičnim državama članicama i pružateljem usluga i da donese provedbene akte kojima se propisuju korektivne mjere ili mjere ograničavanja. Zahvaljujući tome Komisija bi trebala moći poduzimati brze i učinkovite mjere za uklanjanje svih nesukladnosti i osigurati da se europske poslovne lisnice koriste na siguran i pouzdan način.
- (46) Skupini za suradnju osnovanoj na temelju Uredbe (EU) br. 910/2014 trebalo bi dodijeliti dodatnu odgovornost za koordinaciju nacionalnih praksi i politika povezanih s ovom Uredbom i zadaću da pospješuje rasprave među nadležnim tijelima o njezinoj primjeni i provedbi, čime bi pridonijela ostvarenju ciljeva radi kojih je osnovana i prikupljala stručno znanje za provedbu okvira za europske poslovne lisnice.
- (47) Kako bi se poduprlo djelotvorno prihvaćanje i interoperabilnost, sva tijela javnog sektora trebala bi biti obvezna omogućiti korištenje europske poslovne lisnice u svim relevantnim upravnim postupcima za potrebe identifikacije i autentifikacije, potpisivanja ili pečaćenja dokumenata, dostavljanja dokumenata te slanja ili primanja obavijesti. U tu bi svrhu tijela javnog sektora trebala do [Ured za publikacije: unijeti datum 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe] gospodarskim subjektima omogućiti korištenje europskih poslovnih lisnica i pristup njihovu sigurnom komunikacijskom kanalu radi primanja ili slanja dokumenata ili obavijesti. Kako bi se zajamčila neometana i interoperabilna primjena ove Uredbe u tom pogledu, tijela javnog sektora trebala bi posjedovati europsku poslovnu lisnicu za potrebe primanja ili slanja dokumenata i obavijesti. Obveza tijela javnog sektora da prihvaćaju europske poslovne lisnice gospodarskih subjekata ne bi smjela utjecati na sustave koji se koriste za razmjenu ili dostavljanje dokumenata ili podataka među nadležnim tijelima.
- (48) Kako bi se izbjeglo ometanje postojećih interakcija između gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora, potrebno je odrediti prijelazno razdoblje do [Ured za publikacije: unijeti datum 36 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe]. Tijela javnog sektora mogu odlučiti da u tom razdoblju neće ponuditi siguran komunikacijski kanal europskih poslovnih lisnica, nego da će umjesto toga prihvaćati alternativna rješenja

koja su već u upotrebi, a koja gospodarskim subjektima omogućuju da s njima komuniciraju dok siguran komunikacijski kanal ne bude dostupan. Da bi se zajamčila odgovarajuća razina sigurnosti i interoperabilnosti, svako alternativno rješenje koje se koristi u tom prijelaznom razdoblju trebalo bi ispunjavati zahtjeve za kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave utvrđene u Uredbi (EU) br. 910/2014 i nuditi pristupnik europskim poslovnim lisnicama. Pristupnik bi korisnicima europskih poslovnih lisnica trebao omogućiti pristup alternativnim rješenjima koja se koriste u prijelaznom razdoblju. Nakon tog razdoblja tijela javnog sektora trebala bi podržavati siguran komunikacijski kanal europskih poslovnih lisnica kako bi europskim poduzećima u cijeloj Uniji bila na raspolaganju usklađena i učinkovita sredstva komunikacije.

- (49) Europske poslovne lisnice doprinose pružanju prekogranične digitalne javne usluge u smislu Akta o interoperabilnoj Europi (EU) 2024/903. Provedena je procjena propisana tom uredbom, a izvješće o procjeni bit će objavljeno na portalu Interoperabilna Europa.
- (50) Kako bi se zajamčilo da ekosustav europskih poslovnih lisnica kontinuirano ispunjava potrebe gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora, potrebno je ocijeniti njegovu implementaciju i učinak s obzirom na svrhu ove Uredbe. U evaluaciji bi posebno trebalo uzeti u obzir rizik od pravne rascjepkanosti na unutarnjem tržištu kad je riječ o elektroničkom dostavljanju dokumenata i potvrda atributa te tehnološki razvoj i napredak tržišta za europske poslovne lisnice i povezane usluge povjerenja.
- (51) Da bi se izbjeglo udvostručavanje i smanjilo administrativno opterećenje, tijela javnog sektora ne bi smjela zahtijevati da se iste informacije ili dokumenti ponovno dostave fizičkim ili alternativnim digitalnim sredstvima, ili obrnuto, nakon što su valjana dostavljena putem europske poslovne lisnice u skladu s ovom Uredbom. Države članice u skladu s time ne bi trebale donositi ili održavati dodatne nacionalne zahtjeve u pogledu pitanja koja su obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, osim ako je u njoj to izričito predviđeno, jer bi to utjecalo na njezinu izravnu i jedinstvenu primjenu.
- (52) Da bi se gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom izvan Unije omogućio djelotvoran pristup postupcima i tržištima Unije i olakšalo sudjelovanje u okviru za europske poslovne lisnice, potrebno je pružateljima europskih poslovnih lisnica omogućiti da izdaju lisnice takvim subjektima, pod uvjetom da se njihov identitet može provjeriti s visokom razinom sigurnosti. Kako bi se spriječile dvostruke registracije i zaštitila cjelovitost unutarnjeg tržišta, takvim se operatorima ne bi smjelo dopustiti da ishode više od jednog skupa identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i jednog jedinstvenog identifikatora. Države članice trebale bi surađivati kako bi ublažile rizik od dvostrukih registracija i zajamčile jedinstvenost registracija gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom izvan Unije.
- (53) Provedbeni akt o zahtjevima i postupcima za jedinstvene identifikatore trebao bi sadržavati uvjete za njihovo izdavanje gospodarskim subjektima iz trećih zemalja. Konkretno, njime bi trebalo utvrditi uvjete koji pridonose koordinaciji među pružateljima identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i koji jamče da će svakom gospodarskom subjektu iz treće zemlje biti dodijeljen samo jedan jedinstveni identifikator za potrebe identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice. Prije nego što izda europsku poslovnu lisnicu gospodarskom subjektu s poslovnim nastanom izvan Unije, relevantni pružatelj trebao bi potvrditi da su ispunjeni uvjeti za provjeru identiteta gospodarskog subjekta. To bi gospodarskim

subjektima iz trećih zemalja trebalo omogućiti da koriste europske poslovne lisnice i ujedno očuvati sigurnost i pouzdanost ekosustava.

- (54) Kako bi se zajamčili jednaki uvjeti za priznavanje i interoperabilnost poslovnih lisnica ili sličnih sustava i okvira iz trećih zemalja u cilju podupiranja i promicanja partnerstava i suradnje, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje uvjeta pod kojima se na takve slične sustave ili okvire primjenjuju odredbe ove Uredbe. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (55) Uredbom (EU) br. 910/2014 pojedincima se, na primjer građanima i rezidentima, na raspolaganje stavlja sigurno i praktično sredstvo za identifikaciju i pristup internetskim uslugama. Njome se od država članica zahtijeva da osiguraju da se europske lisnice za digitalni identitet stave na raspolaganje pravnim osobama, no konkretna tehnička implementacija europskih lisnica za digitalni identitet za pravne osobe nije jasna. Ta nesigurnost u pogledu svrhe i funkcioniranja europskih lisnica za digitalni identitet za pravne osobe povećava pravnu i tehničku složenost za države članice. Stoga je potrebno izmijeniti članak 5.a Uredbe (EU) br. 910/2014 kako bi se zajamčilo da se obvezno izdavanje europskih lisnica za digitalni identitet odnosi samo na fizičke osobe.
- (56) Okvir koji se uspostavlja ovom Uredbom trebao bi omogućiti sigurnu digitalnu infrastrukturu na razini Unije i stoga bi trebao biti glavni instrument u tu svrhu. Da bi se u potpunosti iskoristile prednosti okvira za europske poslovne lisnice za gospodarske subjekte i tijela javnog sektora, potrebno je promicati njegovo korištenje kao standardnog alata za sigurnu digitalnu identifikaciju, autentifikaciju te razmjenu elektroničkih dokumenata i potvrda atributa.
- (57) Kako bi se osigurala dosljedna i horizontalna primjena u svim sektorima obuhvaćenima propisima Unije, smanjili administrativni troškovi za gospodarske subjekte i poboljšala proračunska učinkovitost, pravo Unije o elektroničkoj identifikaciji, autentifikaciji ili razmjeni elektroničkih dokumenata, obavijesti ili potvrda atributa, posebno kad postoje posebni tehnički zahtjevi, sustavi ili protokoli, trebalo bi se primjenjivati na način koji je u skladu s ovom Uredbom. Stoga bi sve buduće zakonodavne ili nezakonodavne inicijative u tim područjima trebale bi biti u skladu s načelom „poslovna lisnica kao standard” i trebalo bi ih koncipirati i razvijati tako da se temelje na europskim poslovnim lisnicama i omogućuju njihovu upotrebu. Ako takvo usklađivanje nije moguće, Komisija bi u procjeni učinka priloženoj relevantnoj inicijativi trebala napisмено obrazložiti zašto nije omogućeno korištenje europskih poslovnih lisnica. Komisija bi ovu Uredbu trebala evaluirati i preispitati do [Ured za publikacije: unijeti datum tri godine nakon donošenja] i svake četiri godine nakon toga te o tome izvijestiti Europski parlament i Vijeće. To preispitivanje ključno je za procjenu jesu li propisane osnovne funkcije i tehničke specifikacije, posebno one povezane s kvalificiranom uslugom elektroničke preporučene dostave kao sigurnim komunikacijskim kanalom, i dalje relevantne s obzirom na najnovija tehnološka dostignuća. Nadalje, Komisija bi trebala evaluirati postupke prijavljivanja pružatelja europske poslovne lisnice te provedbu i djelotvornost pravila o sankcijama koja utvrde države članice kako bi ocijenila tržišna kretanja i razine sukladnosti.

- (58) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ te je on dao mišljenje [unijeti datum],

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I. – Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom omogućuju sigurna digitalna identifikacija i autentifikacija, dijeljenje podataka i pravno valjane obavijesti, smanjuju administrativno opterećenje i troškovi sukladnosti te podupiru prekogranično poslovanje i konkurentnost. Konkretno, njome se:

- (1) uspostavlja okvir za pružanje europskih poslovnih lisnica;
- (2) uspostavlja načelo istovrijednosti, čime se radnjama i transakcijama provedenima putem europske poslovne lisnice daje pravni učinak jednak onome radnji i transakcija koje se zakonito provode osobno, u papirnatom obliku ili bilo kojim drugim sredstvima ili postupcima koji bi se smatrali sukladnima s mjerodavnim pravnim, upravnim ili postupovnim zahtjevima;
- (3) utvrđuju pravila za izdavanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice radi identifikacije gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora;
- (4) uspostavlja europski digitalni imenik;
- (5) određuje europski jedinstveni identifikator (EUID), kako je utvrđen i uređen Direktivom (EU) 2017/1132, kao jedinstveni identifikator za vlasnike europske poslovne lisnice te utvrđuje sličan jedinstveni identifikator za vlasnike europske poslovne lisnice kojima europski jedinstveni identifikator nije dostupan;
- (6) utvrđuje obavijesni mehanizam na temelju kojeg se određuju pružatelji europskih poslovnih lisnica;
- (7) utvrđuju obveze tijela javnog sektora u pogledu europskih poslovnih lisnica;
- (8) daje okvir za nadzor subjekata Unije kad takva tijela javnog sektora pružaju europske poslovne lisnice;
- (9) daje okvir za priznavanje sustava trećih zemalja sličnih europskim poslovnim lisnicama i izdavanje europskih poslovnih lisnica gospodarskim subjektima iz trećih zemalja.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na pružanje i prihvaćanje europskih poslovnih lisnica, izdavanje i prihvaćanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice

¹³ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

te na korištenje europskih poslovnih lisnica gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora.

2. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje postojeći sustavi i postupci propisani pravom Unije koji uređuju razmjenu dokumenata i podataka između nadležnih tijela.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „europska poslovna lisnica” znači digitalno rješenje koje vlasnicima europske poslovne lisnice omogućuje da sigurno pohranjuju i upravljaju identifikacijskim podacima vlasnika europske poslovne lisnice i elektroničkim potvrdama atributa te da ih predočuju pouzdajućim stranama poslovnih lisnica i drugim subjektima koji koriste europske poslovne lisnice i europske lisnice za digitalni identitet u svrhe:
 - (a) autentifikacije i davanja provjerenih dokaza koje traži pouzdajuća strana;
 - (b) pristupa i korištenja elektroničkim potvrdama atributa, elektroničkim potpisima, elektroničkim pečatima, uslugama elektroničke preporučene dostave i elektroničkim vremenskim žigovima;
 - (c) omogućivanja stvaranja, upravljanja i delegiranja mandata ovlaštenim predstavnicima;i koje može podržavati dodatne funkcionalnosti u skladu s ovom Uredbom;
- (2) „identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice” znači skup podataka koji omogućuje utvrđivanje identiteta vlasnika europske poslovne lisnice i koji izdaje pružatelj identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice;
- (3) „pružatelj identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice” znači izdavatelj identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice koji je kvalificirani pružatelj usluga povjerenja, tijelo javnog sektora ili Komisija;
- (4) „gospodarski subjekt” znači svaka fizička ili pravna osoba ili skupina takvih osoba, uključujući privremena udruženja poduzeća, koja djeluje u trgovačkom ili profesionalnom svojstvu u svrhe povezane sa svojim zanatom, djelatnošću, obrtom ili profesijom;
- (5) „tijelo javnog sektora” znači subjekt Unije, nacionalno, državno, regionalno ili lokalno tijelo, javnopravno tijelo ili udruženje koje se sastoji od jednog ili nekoliko takvih subjekata ili tijela, ili privatni subjekt ovlašten za pružanje javnih usluga od barem jednog od tih subjekata, tijela ili udruženja kad djeluje na temelju takve ovlasti;
- (6) „subjekt Unije” znači institucija, tijelo, ured ili agencija Unije koja je osnovana Ugovorom o Europskoj uniji, Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (TFEU) ili Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju ili na temelju tih ugovora;
- (7) „vlasnik europske poslovne lisnice” znači gospodarski subjekt ili tijelo javnog sektora koje posjeduje europsku poslovnu lisnicu ili ima pravo njezina korištenja;

- (8) „usluga povjerenja” znači usluga povjerenja kako je definirana u članku 3. točki 16. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (9) „atribut” znači atribut kako je definiran u članku 3. točki 43. Uredbe (EU) 910/2014;
- (10) „elektronička potvrda atributa” znači elektronička potvrda atributa kako je definirana u članku 3. točki 44. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (11) „kvalificirana elektronička potvrda atributa” znači kvalificirana elektronička potvrda atributa kako je definirana u članku 3. točki 45. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (12) „europska lisnica za digitalni identitet” znači europska lisnica za digitalni identitet kako je definirana u članku 3. točki 42. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (13) „elektronički potpis” znači elektronički potpis kako je definiran u članku 3. točki 10. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (14) „kvalificirani elektronički potpis” znači kvalificirani elektronički potpis kako je definiran u članku 3. točki 12. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (15) „elektronički pečat” znači elektronički pečat kako je definiran u članku 3. točki 25. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (16) „kvalificirani elektronički pečat” znači kvalificirani elektronički pečat kako je definiran u članku 3. točki 27. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (17) „kvalificirani elektronički žig” znači kvalificirani elektronički žig kako je definiran u članku 3. točki 34. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (18) „ovlašteni predstavnik” znači fizička ili pravna osoba koja na temelju ovlaštenja dobivenog od vlasnika europske poslovne lisnice u njegovo ime izvršava i upravlja funkcijama dotične europske poslovne lisnice;
- (19) „mandat” znači ovlaštenje koje vlasnik europske poslovne lisnice daje ovlaštenom predstavniku i kojim mu omogućuje da u vlasnikovo ime izvršava i upravlja funkcijama dotične europske poslovne lisnice;
- (20) „elektronički dokument” znači elektronički dokument kako je definiran u članku 3. točki 35. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (21) „kvalificirana usluga elektroničke preporučene dostave” znači kvalificirana usluga elektroničke preporučene dostave kako je definirana u članku 3. točki 37. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (22) „korisnik” znači fizička ili pravna osoba, ili fizička osoba koja predstavlja drugu fizičku osobu ili pravnu osobu, koja koristi europske poslovne lisnice ili sredstva elektroničke identifikacije europske poslovne lisnice koja se stavljaju na raspolaganje u skladu s ovom Uredbom;
- (23) „pouzdana strana europske poslovne lisnice” znači fizička osoba, gospodarski subjekt ili tijelo javnog sektora koje se oslanja na europske poslovne lisnice;
- (24) „potvrda jedinice lisnice” znači podatkovni objekt koji opisuje komponente jedinice europske poslovne lisnice ili omogućuje njihovu autentifikaciju i validaciju;

- (25) „jedinica europske poslovne lisnice” znači jedinstvena konfiguracija izvedbe europske poslovne lisnice koja obuhvaća korisničko sučelje i pozadinski sustav europske poslovne lisnice, sigurne kriptografske aplikacije lisnice i sigurne kriptografske uređaje lisnice koje pružatelj europske poslovne lisnice stavlja na raspolaganje određenom vlasniku europske poslovne lisnice;
- (26) „izvedba europske poslovne lisnice” znači kombinacija softvera, hardvera, usluga, postavki i konfiguracija, uključujući korisničko sučelje i pozadinski sustav europske poslovne lisnice, najmanje jednu sigurnu kriptografsku aplikaciju lisnice i najmanje jedan sigurni kriptografski uređaj lisnice;
- (27) „ključni resursi” znači resursi unutar europske poslovne lisnice ili povezani s njom koji su toliko izvanredno važni da bi zbog ugrožavanja njihove dostupnosti, povjerljivosti ili cjelovitosti mogućnost pouzdanja u jedinicu europske poslovne lisnice bila ozbiljno narušena;
- (28) „sigurna kriptografska aplikacija lisnice” znači aplikacija za upravljanje ključnim resursima povezana sa sigurnim kriptografskim uređajem lisnice čije kriptografske i nekriptografske funkcije koristi;
- (29) „sigurni kriptografski uređaj lisnice” znači uređaj zaštićen od neovlaštenih radnji koji osigurava okruženje povezano sa sigurnom kriptografskom aplikacijom lisnice koje ona koristi za zaštitu ključnih resursa i u kojem se za nju izvršavaju kriptografske funkcije za sigurno izvođenje ključnih operacija;
- (30) „pružatelj usluga povjerenja” znači pružatelj usluga povjerenja kako je definiran u članku 3. točki 19. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (31) „kvalificirani pružatelj usluga povjerenja” znači kvalificirani pružatelj usluga povjerenja kako je definiran u članku 3. točki 20. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (32) „elektronička potvrda atributa koju izdaje tijelo javnog sektora odgovorno za autentični izvor ili koja se izdaje u njegovo ime” znači elektronička potvrda atributa koju izdaje tijelo javnog sektora odgovorno za autentični izvor ili koja se izdaje u njegovo ime kako je definirana u članku 3. točki 46. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (33) „autentičan izvor” znači autentičan izvor kako je definiran u članku 3. točki 47. Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (34) „sustav za potvrdu atributa” znači skup pravila koja se primjenjuju na jednu ili više vrsta elektroničke potvrde atributa;
- (35) „katalog sustava” znači digitalni repozitorij s popisom sustava za potvrdu atributa registriranih u skladu s ovom Uredbom koji vodi i na internetu objavljuje Komisija;
- (36) „europski jedinstveni identifikator” znači europski jedinstveni identifikator iz Direktive (EU) 2017/1132;
- (37) „nacionalni registar” znači službena baza podataka ili sustav koji uspostavlja i vodi nacionalna vlada ili njezino imenovano tijelo, ili koji se uspostavlja i vodi u njihovo ime, i koji bilježi, pohranjuje i upravlja informacijama o pravnim subjektima, među ostalim trgovačkim društvima, partnerstvima, zakladama, udruženjima te djelatnostima fizičkih osoba kao što su samostalni poduzetnici i samozaposlene osobe ili druge osobe ili organizacije koje se mogu registrirati;

- (38) „API” ili „aplikacijsko programsko sučelje” znači skup definicija i protokola za izradu i integraciju aplikacijskog softvera za razmjenu podataka;
- (39) „dostavljanje” ili „dostaviti” znači svaki prijenos strukturiranih ili nestrukturiranih podataka, datoteka, obrazaca ili evidencija između tijela javnog sektora i gospodarskog subjekta ili između gospodarskih subjekata ili između tijela javnog sektora koji je obavezan, zatražen ili dopušten na temelju prava Unije ili nacionalnog prava i služi u pravnu, upravnu ili postupovnu svrhu;
- (40) „obavijest” znači svaka informacija, odluka, zahtjev ili potvrda prenesena u komunikaciji između tijela javnog sektora i gospodarskog subjekta, između gospodarskih subjekata i između tijela javnog sektora koja je obavezna, zatražena ili dopuštena na temelju prava Unije ili nacionalnog prava i čija je svrha proizvesti pravne učinke ili informirati primatelja o pravima, obavezama ili postupovnim promjenama;
- (41) „upravni postupak” znači slijed radnji određenih pravom Unije ili nacionalnim pravom koje gospodarski subjekti ili tijela javnog sektora moraju poduzeti da bi ispunili obveze, dali informacije ili ishodili odluku, odobrenje ili povlasticu od tijela javnog sektora u okviru upravnih poslova;
- (42) „korisničko sučelje europske poslovne lisnice” znači dio jedinice europske poslovne lisnice s kojim, neovisno o platformi i faktoru oblika, korisnici vode interakciju u ime vlasnika;
- (43) „pozadinski sustav europske poslovne lisnice” znači dio jedinice europske poslovne lisnice na strani poslužitelja, uključujući softver, usluge i infrastrukturu, koji daje potrebnu funkcionalnost i potporu za korisničko sučelje europskih poslovnih lisnica.

Poglavlje II. – Europske poslovne lisnice

Članak 4.

Načelo istovrijednosti

Ako vlasnik europske poslovne lisnice koristi bilo koju osnovnu funkcionalnost europske poslovne lisnice iz članka 5. stavka 1., proizišla radnja ima isti pravni učinak kao da je ta radnja zakonito provedena osobno, u papirnatom obliku ili bilo kojim drugim sredstvima ili postupcima koji bi se smatrali sukladnima s mjerodavnim pravnim, upravnim ili postupovnim zahtjevima.

Ako samozaposlena osoba ili samostalni poduzetnik koristi kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 3., proizišla radnja ima isti pravni učinak kao da je ta radnja zakonito provedena osobno, u papirnatom obliku ili bilo kojim drugim sredstvima ili postupcima koji bi se smatrali sukladnima s mjerodavnim pravnim, upravnim ili postupovnim zahtjevima.

Članak 5.

Osnovne funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica

1. Pružatelji europskih poslovnih lisnica osiguravaju da europske poslovne lisnice koje stavljaju na raspolaganje vlasnicima europske poslovne lisnice omogućuju korištenje sljedećih osnovnih funkcionalnosti:

- (a) sigurno izdavanje, traženje, ishođenje, biranje, kombiniranje, pohranjivanje, brisanje, dijeljenje i predočavanje elektroničkih potvrda atributa;
- (b) selektivno otkrivanje identifikacijskih podataka i atributa vlasnika europske poslovne lisnice sadržanih u elektroničkim potvrdama atributa u kontekstu funkcionalnosti navedenih u točki (a);
- (c) traženje i dijeljenje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i elektroničkih potvrda atributa na zaštićen način između europskih poslovnih lisnica i europskih lisnica za digitalni identitet te s pouzdajućim stranama europske poslovne lisnice;
- (d) potpisivanje kvalificiranim elektroničkim potpisima ili pečaćenje kvalificiranim elektroničkim pečatima;
- (e) povezivanje podataka u elektroničkom obliku s određenim vremenom pomoću kvalificiranih elektroničkih vremenskih žigova;
- (f) izdavanje elektroničkih potvrda atributa europskim poslovnim lisnicama i europskim lisnicama za digitalni identitet;
- (g) izdavanje elektroničkih potvrda atributa putem europske poslovne lisnice vlasnika da se omogući povezivanje izdane potvrde s drugim relevantnim potvrdama koje su dio lanca;
- (h) omogućivanje vlasnicima europske poslovne lisnice i njihovim ovlaštenim predstavnicima da se autentificiraju pomoću kvalificiranih i nekvalificiranih elektroničkih potvrda atributa;
- (i) prijenos i primanje elektroničkih dokumenata i podataka posredstvom kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave koja može poduprijeti povjerljivost i cjelovitost;
- (j) davanje ovlasti većem broju korisnika da pristupaju i rukuju europskom poslovnom lisnicom vlasnika, a vlasniku europske poslovne lisnice administriranje i opozivanje takvih odobrenja;
- (k) odobravanje pouzdajućim stranama europske poslovne lisnice da zatraže elektroničke potvrde atributa izdane vlasniku europske poslovne lisnice, a vlasniku europske poslovne lisnice administriranje i opozivanje takvih odobrenja;
- (l) izvoz vlastitih podataka, uključujući identifikacijske podatke vlasnika izdane europske poslovne lisnice, elektroničke potvrde atributa, komunikacijske evidencije i zapise o interakciji, u strukturiranom, uobičajenom i strojno čitljivom formatu, na zahtjev vlasnika ili u slučaju prekida usluge ili opoziva obavijesti pružatelja europske poslovne lisnice;
- (m) pristupanje evidenciji svih transakcija;
- (n) pristupanje zajedničkoj nadzornoj ploči za pristup, pohranu i provjeru komunikacije koja se razmjenjuje putem kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave iz točke (i).

2. Pružatelji europskih poslovnih lisnica mogu nuditi dodatne funkcionalnosti uz one navedene u stavku 1. pod uvjetom da takve funkcionalnosti ne ometaju i ne ugrožavaju povjerljivost, dostupnost ili cjelovitost minimalnih osnovnih

funkcionalnosti te pouzdanost i interoperabilnost europskih poslovnih lisnica koje pružaju.

3. Pružatelji europskih poslovnih lisnica omogućuju pružanje kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave iz stavka 1. točke i. kao samostalne usluge za korisnike europskih lisnica za digitalni identitet.
4. Pružatelji europskih poslovnih lisnica implementiraju funkcionalnosti iz stavka 1. u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu.
5. Komisija provedbenim aktima uspostavlja popis referentnih normi i prema potrebi utvrđuje specifikacije i postupke za osnovne funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica iz stavka 1. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 6.

Tehničke karakteristike europskih poslovnih lisnica

1. Pružatelji europskih poslovnih lisnica osiguravaju da europske poslovne lisnice koje stavljaju na raspolaganje podržavaju uobičajene protokole i sučelja:
 - (a) za izdavanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice, kvalificiranih i nekvalificiranih elektroničkih potvrda atributa te kvalificiranih i nekvalificiranih certifikata europskim poslovnim lisnicima;
 - (b) putem kojih pouzdajuće strane europske poslovne lisnice mogu zatražiti i validirati identifikacijske podatke vlasnika europske poslovne lisnice i elektroničke potvrde atributa;
 - (c) za dijeljenje i predočavanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice, elektroničkih potvrda atributa i selektivno otkrivenih podataka pouzdajućim stranama europske poslovne lisnice;
 - (d) za omogućivanje interakcije s europskim poslovnim lisnicama automatski bez ručne intervencije ili izravnom korisnikovom radnjom;
 - (e) za sigurno uključivanje vlasnika europske poslovne lisnice na daljinu preko ovlaštenog predstavnika sredstvom elektroničke identifikacije tog ovlaštenog predstavnika koje ispunjava zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu „značajne” ili „visoke” razine osiguranja identiteta;
 - (f) za interakciju između europskih poslovnih lisnica i između europskih poslovnih lisnica i europskih lisnica za digitalni identitet u svrhu sigurnog primanja, validacije i dijeljenja identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i elektroničkih potvrda atributa;
 - (g) za autentifikaciju pouzdajućih strana europske poslovne lisnice primjenom mehanizama autentifikacije ako je autentifikacija obvezna;
 - (h) putem kojih pouzdajuće strane europske poslovne lisnice mogu provjeriti autentičnost i valjanost europskih poslovnih lisnica ako je provjera autentičnosti i valjanosti obvezna;
 - (i) za pružanje kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i), uključujući sučelje za europski digitalni imenik uspostavljen na temelju članka 10.;

- (j) za dodjelu najmanje jedne jedinstvene digitalne adrese svakom vlasniku europske poslovne lisnice za potrebe kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i) i europskog digitalnog imenika iz članka 10.;
- (k) za davanje potvrda jedinice lisnice svim jedinicama europske poslovne lisnice koje sadržavaju javne ključeve i odgovarajuće privatne ključeve zaštićene sigurnim kriptografskim uređajem lisnice;
- (l) za upravljanje ključnim resursima, za korištenje barem jedne sigurne kriptografske aplikacije lisnice i sigurnog kriptografskog uređaja lisnice i, ako se ključni resursi odnose na obavljanje elektroničke identifikacije na značajnoj razini osiguranja identiteta, za osiguravanje da se takve kriptografske operacije ili druge operacije obrade ključnih resursa provode u skladu sa zahtjevima za karakteristike i dizajn sredstava elektroničke identifikacije na značajnoj razini osiguranja identiteta kako su utvrđeni u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/1502.

2. Pružatelji europskih poslovnih lisnica također:

- (a) osiguravaju da su identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice digitalno povezani s europskom poslovnom lisnicom vlasnika;
- (b) za potrebe funkcionalnosti iz članka 5. stavka 1. točke (j) osiguravaju:
 - da se veze između uloga i atributa mogu provjeriti, revidirati, opozvati i slijediti do njihovih zakonitih izdavatelja,
 - da se sukobi uloga, prekomjerno delegiranje ili istekla odobrenja otkrivaju i sprečavaju automatski u stvarnom vremenu,
 - da je sva autorizacijska logika interoperabilna među državama članicama;
- (c) osiguravaju da je sigurnost integrirana;
- (d) stavljaju na raspolaganje mehanizme za validaciju kako bi se osigurala mogućnost provjere autentičnosti i valjanosti europskih poslovnih lisnica;
- (e) stavljaju na raspolaganje mehanizam koji vlasnicima europske poslovne lisnice omogućuje da jednostavno zatraže tehničku podršku i prijave tehničke probleme ili druge incidente koji negativno utječu na korištenje europskih poslovnih lisnica;
- (f) osiguravaju da se valjanost europskih poslovnih lisnica može opozvati u sljedećim okolnostima:
 - na izričit zahtjev vlasnika europske poslovne lisnice,
 - ako je ugrožena sigurnost europske poslovne lisnice,
 - nakon trajnog ili privremenog prestanka obavljanja djelatnosti vlasnika europske poslovne lisnice,
 - ako pružatelj europske poslovne lisnice nije uvršten na popis iz članka 12. stavka 5.;
- (g) bez nepotrebne odgode obavješćuju Komisiju o:
 - mehanizmu koji omogućuje validaciju identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice;

- mehanizmu kojim se validiraju autentičnost i valjanost europskih poslovnih lisnica.
- 3. Komisija informacije dostavljene na temelju stavka 2. točke (g) ovog članka stavlja na raspolaganje javnosti putem sigurnog kanala, u elektronički potpisanom ili zapečaćenom obliku prikladnom za automatiziranu obradu.
- 4. Pružatelji europskih poslovnih lisnica implementiraju tehničke karakteristike iz stavaka 1. i 2. u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu.
- 5. Komisija provedbenim aktima uspostavlja popis referentnih normi i prema potrebi utvrđuje specifikacije i postupke za tehničke karakteristike europskih poslovnih lisnica iz stavaka 1., 2. i 3. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 7.

Zahtjevi i obveze za pružatelje europskih poslovnih lisnica

1. Europske poslovne lisnice na raspolaganje stavljaju pružatelji europskih poslovnih lisnica koji su uvršteni na popis uspostavljen u skladu s člankom 12. stavkom 5.
2. S obzirom na ulogu europskih poslovnih lisnica u digitalnoj infrastrukturi Unije, poslovni nastan, glavno mjesto poslovanja i obavljanje glavne djelatnosti pružatelja europskih poslovnih lisnica mora biti u Uniji te oni ne smiju predstavljati rizik za sigurnost Unije. Osobito ne smiju biti pod kontrolom treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje.
3. Pružatelji europskih poslovnih lisnica moraju ispunjavati zahtjeve iz članka 19.a Uredbe (EU) 910/2014. Ta se obveza ne primjenjuje na pružatelje europskih poslovnih lisnica koji su kvalificirani pružatelji usluga povjerenja.
4. Pružatelji europskih poslovnih lisnica moraju ispunjavati zahtjeve iz Direktive (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije.
5. Pružatelji europskih poslovnih lisnica moraju ispunjavati mjerodavne kibernetičkosigurnosne zahtjeve utvrđene u pravu Unije i nacionalnom pravu, uključujući one koji se odnose na identifikaciju visokorizičnih dobavljača. Uz to, moraju se uvjeriti da njihovi dobavljači softvera i sigurnosnih rješenja ispunjavaju te zahtjeve i relevantne sigurnosne standarde i zahtjeve.
6. Pružatelji europskih poslovnih lisnica:
 - (a) provode odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurali povjerljivost, cjelovitost, autentičnost i dostupnost europskih poslovnih lisnica koje stavljaju na raspolaganje te njihovu interoperabilnost s drugim europskim poslovnim lisnicama i europskim lisnicama za digitalni identitet;
 - (b) osiguravaju da su vlasnici europske poslovne lisnice jasno informirani, na jednostavan, sažet i pristupačan način, o uvjetima upotrebe europske poslovne lisnice, uključujući o opsegu i ograničenjima osnovnih i dodatnih funkcionalnosti, standardima kibernetičke sigurnosti i pravima vlasnika europske poslovne lisnice u pogledu prenosivosti podataka, pravne zaštite i prekida usluge;
 - (c) osiguravaju da su ovlašteni predstavnici vlasnika europske poslovne lisnice jasno informirani, na jednostavan, sažet i pristupačan način, o svojim pravima i

obvezama u vezi sa svojom jedinicom europske poslovne lisnice, posebice o pravu da zatraže opoziv potvrde svoje jedinice lisnice pomoću mehanizma autentifikacije iz točke 1. Priloga;

- (d) surađuju s nadležnim nadzornim tijelima iz članka 13. stavka 1. ili s Komisijom u slučajevima iz članka 13. stavka 10. i članka 14. stavka 1. te bez nepotrebne odgode odgovaraju na sve zahtjeve za informacijama ili dokumentacijom potrebnima za provjeru sukladnosti s ovom Uredbom;
- (e) obavješćuju relevantna nacionalna nadzorna tijela ili Komisiju u slučajevima iz članka 14. stavka 1. o svim bitnim promjenama svojih usluga ili opće strukture koje mogu utjecati na sukladnost pružatelja s ovom Uredbom;
- (f) obavješćuju vlasnike europske poslovne lisnice u slučaju suspenzije, opoziva ili dobrovoljnog prekida usluga pružatelja europske poslovne lisnice i uklanjanja pružatelja europske poslovne lisnice s popisa uspostavljenog u skladu s člankom 12. stavkom 5. te osigurava da se podaci o vlasnicima europske poslovne lisnice, uključujući njihove identifikacijske podatke, prenesu ili izbrišu u skladu s uputama vlasnika europske poslovne lisnice;
- (g) osiguravaju da se Komisiji na temelju članka 10. stavka 2. šalju informacije o vlasnicima europske poslovne lisnice i da se informacije koje su joj prvotno dostavljene ažuriraju i da ih potvrđuju pružatelji identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice koji izdaju jedinstvene identifikatore iz članka 8. stavka 5. točke (b).

Članak 8.

Identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice

1. Pružatelji identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice izdaju te podatke europskim poslovnim lisnicama vlasnika europske poslovne lisnice. Ako su vlasnici europske poslovne lisnice subjekti Unije, identifikacijske podatke vlasnika europske poslovne lisnice europskim poslovnim lisnicama tih subjekata Unije izdaje Komisija.
2. Države članice obavješćuju Komisiju o relevantnim autentičnim izvorima za provjeru atributa potrebnih za izdavanje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice. Na temelju informacija primljenih u skladu s ovim stavkom Komisija na svojim internetskim stranicama u strojno čitljivom formatu stavlja na raspolaganje popis relevantnih autentičnih izvora o kojima je obaviještena.
3. Identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice izdaju se u formatu sukladnom jednoj od normi navedenih u Prilogu II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2024/2979 i:
 - (a) ako ih daju kvalificirani pružatelji usluga povjerenja, kao kvalificirane elektroničke potvrde atributa;
 - (b) ako ih daje tijelo javnog sektora odgovorno za autentični izvor, kao elektroničke potvrde atributa koje izdaje to tijelo ili koje se izdaju u njegovo ime;
 - (c) ako ih daje Komisija, kao elektroničke potvrde atributa.
4. Identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice koje izdaje Komisija imaju isti pravni učinak kao kvalificirane elektroničke potvrde atributa i potvrde atributa

koje izdaje tijelo javnog sektora odgovorno za autentični izvor ili koje se izdaju u njegovo ime.

5. Identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice sadržavaju barem sljedeće atribute:
 - (a) službeno ime gospodarskog subjekta ili tijela javnog sektora, kako je upisano u odgovarajućem registru ili službenoj evidenciji;
 - (b) relevantni jedinstveni identifikator dodijeljen u skladu s člankom 9.
6. Komisija uspostavlja i vodi sustav za potvrdu atributa za identifikacijske podatke vlasnika europskih poslovnih lisnica. Taj se sustav navodi u katalogu sustava za potvrdu atributa iz članka 8. Provedbene uredbe (EU) 2025/1569.
7. Komisija može provedbenim aktima utvrditi zahtjeve za identifikacijske podatke vlasnika europskih poslovnih lisnica izdane na temelju ovog članka, uključujući postupke kojima države članice obavješćuju Komisiju o relevantnim autentičnim izvorima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 9.

Jedinstveni identifikatori

1. Ako je gospodarskom subjektu dodijeljen europski jedinstveni identifikator, taj se identifikator koristi kao jedinstveni identifikator iz članka 8. stavka 4. točke (b) ove Uredbe.
2. Ako gospodarskom subjektu ili tijelu javnog sektora nije dodijeljen europski jedinstveni identifikator, jedinstveni identifikator izrađuje se u skladu s provedbenim aktom iz stavka 4.
3. Ako je tijelo javnog sektora subjekt Unije, Komisija izrađuje jedinstveni identifikator i dodjeljuje ga tom subjektu Unije u skladu sa stavkom 4. ovog članka.
4. Komisija provedbenim aktima utvrđuje specifikacije, zahtjeve i postupke koji se odnose na jedinstveni identifikator iz stavka 2. ovog članka, uključujući mjere kojima se osigurava da se vlasnicima europske poslovne lisnice ne dodijeli više od jednog jedinstvenog identifikatora. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 10.

Europski digitalni imenik

1. Komisija uspostavlja, vodi i održava europski digitalni imenik koji služi kao pouzdan izvor informacija za vlasnike europske poslovne lisnice i u obliku je *web*-aplikacije s dva sučelja:
 - (a) strojno čitljivog sučelja dostupnog putem API-ja za automatiziranu komunikaciju između sustava;
 - (b) sigurne internetske platforme koja omogućuje pristup autentificiranim i autoriziranim korisnicima i koja je internetski portal sustava za korisnike europske poslovne lisnice.

2. Nakon što stave europsku poslovnu lisnicu na raspolaganje pružatelji europskih poslovnih lisnica za potrebe vođenja europskog digitalnog imenika Komisiji šalju informacije iz kategorija utvrđenih u provedbenim aktima iz stavka 6.
3. Komisija osigurava da se relevantne informacije unesu u europski digitalni imenik.
4. Komisija dopušta pristup europskom digitalnom imeniku samo vlasnicima europske poslovne lisnice i njihovim ovlaštenim predstavnicima te pružateljima europskih poslovnih lisnica.
5. Za potrebe vođenja europskog digitalnog imenika pružatelji europskih poslovnih lisnica bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju unutar jednog radnog dana, izravno obavješuju Komisiju o svakoj promjeni ili opozivu informacija iz stavka 2.
6. Komisija provedbenim aktima utvrđuje norme i tehničke specifikacije za jedinstvene digitalne adrese i kategorije informacija koje joj treba javiti za potrebe europskog digitalnog imenika. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 11.

Obavijesti za prijavljivanje pružatelja europskih poslovnih lisnica

1. Subjekti koji namjeravaju stavljati europske poslovne lisnice na raspolaganje nadležnom nadzornom tijelu šalju obavijest o svojoj namjeri zajedno s informacijama navedenima u stavku 2.
2. Obavijest iz stavka 1. sadržava sljedeće informacije:
 - (a) pravno ime subjekta, sva korištena trgovačka imena, URL internetskih stranica, e-adresu za kontakt, telefonski broj i poštansku adresu;
 - (b) registracijski broj subjekta koji je izdao nacionalni registar, ako je dostupan;
 - (c) opis načina na koji će europske poslovne lisnice koje subjekt namjerava staviti na raspolaganje nuditi osnovne funkcionalnosti iz članka 5. stavka 1.;
 - (d) opis eventualnih dodatnih funkcionalnosti koje omogućuju europske poslovne lisnice koje subjekt namjerava staviti na raspolaganje;
 - (e) izjavu o sukladnosti sa zahtjevima iz ove Uredbe.
3. Kvalificirani pružatelji usluga povjerenja ne podliježu postupku pregleda i provjere utvrđenom u stavcima od 4. do 6. Nakon dostavljanja informacija iz stavka 2. nadležno nadzorno tijelo u roku od dva radna dana obavješuje Komisiju radi dodavanja tog pružatelja usluga na popis iz članka 12. stavka 5. i on može odmah nuditi europske poslovne lisnice.
4. Nadzorno tijelo ima 30 dana od primitka obavijesti za pregled dostavljenih informacija.

Ako nadzorno tijelo na temelju tog pregleda zaključi da su informacije potpune i da se čini da opis iz stavka 2. točke (c) odgovara zahtjevima utvrđenima u članku 5. stavku 1., ono u roku od dva radna dana obavješuje Komisiju radi dodavanja tog pružatelja na popis iz članka 12. stavka 5.

5. Ako nadzorno tijelo na temelju tog pregleda zaključi da informacije nisu potpune ili da se čini da opis iz stavka 2. točke (c) ne odgovara zahtjevima utvrđenima u članku 5. stavku 1., ono od subjekta koji je poslao obavijest traži dodatne informacije ili objašnjenja, a za odgovor određuje razuman rok koji nije dulji od 15 kalendarskih dana. Ako te informacije ili objašnjenja omogućе nadzornom tijelu da zaključi da su informacije potpune i da se čini da opis iz stavka 2. točke (c) odgovara zahtjevima utvrđenima u članku 5. stavku 1., ono u roku od dva radna dana obavješćuje Komisiju radi dodavanja tog pružatelja na popis iz članka 12. stavka 5. U protivnom ili ako ne dobije odgovor, nadzorno tijelo javlja subjektu koji je poslao obavijest da neće biti dodan na popis iz članka 12. stavka 5.
6. Ako nadzorno tijelo u roku od 30 kalendarskih dana od primitka obavijesti subjektu koji je poslao obavijest ne da supstancijalan odgovor o ishodu pregleda iz stavka 4., smatra se da su informacije potpune i da opis iz stavka 2. točke (c) odgovara zahtjevima utvrđenima u članku 5. stavku 1., a nadzorno tijelo u roku od dva radna dana obavješćuje Komisiju radi dodavanja tog pružatelja na popis iz članka 12. stavka 5.
7. Države članice osiguravaju da subjekti koji pošalju obavijest imaju pravo na djelotvoran pravni lijek protiv odluke nadzornog tijela, ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek, ako ih nadzorno tijelo odbije uvrstiti na popis pružatelja europskih poslovnih lisnica ili ne donese odluku u razumnom roku.

Članak 12.

Popis prijavljenih pružatelja europskih poslovnih lisnica

1. Nadzorna tijela obavješćuju Komisiju o svim promjenama informacija poslanih na temelju članka 11. u roku od 24 sata nakon što steknu saznanja o tim promjenama.
2. Informacije koje šalju nadzorna tijela iz članka 11. i članka 12. stavka 1. uključuju:
 - (a) svrhu dostavljanja, koja može biti:
 - registracija prijavljenog pružatelja europskih poslovnih lisnica koji dotad nije bio na popisu iz stavka 5.,
 - promjena već dostavljenih informacija o pružateljima europskih poslovnih lisnica koji se trenutаčno nalaze na popisu iz stavka 5.,
 - zahtjev za uklanjanje pružatelja europskih poslovnih lisnica s popisa iz stavka 5.;
 - (b) ime i, prema potrebi, trgovačko ime pružatelja europskih poslovnih lisnica;
 - (c) državu članicu u kojoj pružatelj europskih poslovnih lisnica ima poslovni nastan;
 - (d) ime nadležnog nadzornog tijela;
 - (e) podatak je li pružatelj europskih poslovnih lisnica kvalificirani pružatelj usluga povjerenja.
3. Prema informacijama primljenima na temelju ovog stavka Komisija na svojim internetskim stranicama u strojno čitljivom formatu sastavlja i vodi popis pružatelja europskih poslovnih lisnica.

Članak 13.

Osiguravanje sukladnosti i nadzor

1. Nadzorna tijela imenovana u skladu s člankom 46.a Uredbe (EU) br. 910/2014 u svakoj su državi članici i nadzorna tijela za potrebe ove Uredbe.
2. Ta nadzorna tijela odgovorna su za zadaće nadzora nad pružateljima europskih poslovnih lisnica s poslovnim nastanom u toj državi članici.
3. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela iz stavka 1. imaju potrebne ovlasti i odgovarajuće resurse za djelotvorno, učinkovito i neovisno obavljanje svojih zadaća.
4. Nacionalna nadzorna tijela iz stavka 1. imaju sljedeću ulogu:
 - (a) pratiti sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i, prema potrebi, poduzimati mjere prema pružateljima europskih poslovnih lisnica u obliku *ex post* nadzornih aktivnosti;
 - (b) biti glavni ured za vezu pružateljima identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i, prema potrebi, olakšavati pristup informacijama relevantnih nacionalnih tijela i registara radi izdavanja identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i jedinstvenih identifikatora.
5. Zadaće nadzornih tijela iz stavka 1. su, među ostalim:
 - (a) pregledavati i ocjenjivati obavijesti dostavljene u skladu s člankom 11.;
 - (b) istraživati potkrijepljene tvrdnje, osobito onih vlasnika europske poslovne lisnice, da pružatelj europskih poslovnih lisnica ne ispunjava bilo koju od svojih obveza na temelju ove Uredbe i poduzimanje eventualno potrebnih mjera;
 - (c) ako pružatelj europskih poslovnih lisnica obustavi aktivnosti, provjeriti ima li i provodi li ispravno planove prekida pružanja usluge, među ostalim na koji je način osigurana dostupnost informacija;
 - (d) osiguravati da pružatelji europskih poslovnih lisnica otklone svaku nesukladnost sa zahtjevima iz ove Uredbe;
 - (e) izricati sankcije u skladu sa stavicima od 6. do 9.;
 - (f) obavješćivati relevantna nadležna tijela imenovana ili uspostavljena na temelju članka 8. stavka 1. Direktive (EU) 2022/2555 u njihovim državama članicama o svim značajnim povredama sigurnosti ili gubitku cjelovitosti za koje saznaju pri obavljanju svojih zadaća i, u slučaju značajne povrede sigurnosti ili gubitka cjelovitosti koji se odnose na druge države članice, obavješćivati jedinstvenu kontaktnu točku imenovanu ili uspostavljenu na temelju članka 8. stavka 3. Direktive (EU) 2022/2555 te države članice i jedinstvene kontaktne točke imenovane na temelju članka 46.c stavka 1. Uredbe (EU) 910/2014 u drugim državama članicama, te obavješćivati javnost ili zahtijevati od pružatelja europskih poslovnih lisnica da to učini ako nadzorno tijelo utvrdi da bi otkrivanje povrede sigurnosti ili gubitka cjelovitosti bilo u javnom interesu;
 - (g) surađivati s nadzornim tijelima osnovanima na temelju članka 51. Uredbe (EU) 2016/679, posebno tako da ih bez nepotrebne odgode obavješćuje kad se čini da su prekršena pravila o zaštiti osobnih podataka i o povredama sigurnosti za koje se čini da su povrede osobnih podataka;
 - (h) surađivati, prema potrebi, s drugim nacionalnim nadzornim tijelima;

- (i) uspostaviti i promovirati mehanizam za podnošenje pritužbi putem kojeg pružatelji europskih poslovnih lisnica mogu podnositi pritužbe u skladu s člankom 11. stavkom 7.;
 - (j) izvješćivati Komisiju o svojim glavnim aktivnostima;
 - (k) opozivati uvrštenje pružatelja europskih poslovnih lisnica na popis uspostavljen na temelju članka 12. stavka 5. ako nadzorno tijelo utvrdi da taj pružatelj više ne ispunjava zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi ili da nije ispunio obveze utvrđene ovom Uredbom;
 - (l) surađivati s nadzornim tijelima koja su države članice imenovale na temelju članka 46.b Uredbe (EU) br. 910/2014, prije svega kako bi se osiguralo da se gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom izvan Unije izda samo jedan skup identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i jedinstveni identifikator europske poslovne lisnice.
6. Države članice utvrđuju pravila koja nadzornom tijelu iz stavka 1. ovog članka omogućuju izricanje sankcija za kršenja ove Uredbe i poduzimaju sve mjere potrebne da osiguraju njihovu provedbu. Te sankcije moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Ta pravila ne smiju utjecati na članak 31. Direktive (EU) 2022/2555 i članak 83. Uredbe (EU) 2016/679.
7. Države članice obavješćuju Komisiju o pravilima koja su utvrdile u skladu sa stavkom 6. do [Ured za publikacije: unijeti datum 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe], a o svim izmjenama tih pravila obavješćuju je bez odgađanja. Komisija redovito ažurira i održava lako dostupan javni registar tih pravila.
8. Pri izricanju sankcija u skladu sa stavkom 6. države članice uzimaju u obzir barem sljedeće indikativne kriterije:
- (a) prirodu, težinu, opseg i trajanje povrede;
 - (b) sve mjere koje je počinitelj povrede poduzeo da ublaži ili popravi štetu prouzročenu povredom;
 - (c) sve prethodne povrede počinitelja povrede;
 - (d) financijske koristi koje je imao ili gubici koje je izbjegao počinitelj povrede zahvaljujući povredi ako se takve koristi ili gubici mogu pouzdano utvrditi;
 - (e) sve ostale otegotne ili olakotne čimbenike primjenjive na okolnosti dotičnog slučaja;
 - (f) ukupni godišnji promet počinitelja povrede u prethodnoj financijskoj godini u Uniji.

Države članice osiguravaju da se pružatelji europskih poslovnih lisnica za povrede ove Uredbe kažnjavaju upravnim novčanim kaznama od najviše 2 % ukupnog godišnjeg prometa na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini.

9. Ako u pravnom sustavu države članice ne postoji mogućnost da upravna tijela izriču upravne novčane kazne, smatra se da novčane kazne koje inicira nadzorno tijelo i izriču nadležni nacionalni sudovi i čiji je učinak istovrijedan upravnim novčanim kaznama koje izriču nadzorna tijela ispunjavaju zahtjeve iz stavka 6. Izrečene novčane kazne u svakom slučaju moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Ta država članica obavješćuje Komisiju o odredbama propisa koje donese na temelju ovog stavka do [Ured za publikacije: unijeti datum 12 mjeseci

nakon stupanja na snagu ove Uredbe], a o svim izmjenama tog zakona ili izmjenama koja utječu obavješćuje je bez odgađanja.

10. U okolnostima u kojima je opravdano hitno intervenirati da bi se očuvalo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i Komisija ima dovoljno razloga smatrati da europske poslovne lisnice koje je pružatelj stavio na raspolaganje nisu sukladne sa zahtjevima iz ove Uredbe, a nadležno nadzorno tijelo nije poduzelo djelotvorne mjere, Komisija provodi evaluaciju sukladnosti. Komisija o tome obavješćuje relevantna tijela, a pružatelj surađuje prema potrebi.
11. Na temelju te evaluacije Komisija može odlučiti da je potrebna korektivna ili restriktivna mjera, a nakon savjetovanja s relevantnim državama članicama i pružateljem usluga može odrediti što je primjereno poduzeti. Komisija uzima u obzir vrstu i ozbiljnost nesukladnosti, kao i mogući učinak na unutarnje tržište i prava gospodarskih subjekata.
12. Na temelju savjetovanja Komisija može donijeti provedbene akte kako bi odredila korektivne ili restriktivne mjere, uključujući privremenu suspenziju pružatelja s popisa prijavljenih pružatelja ili obvezu pružatelja da poduzme određene mjere za postizanje sukladnosti europskih poslovnih lisnica s ovom Uredbom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja.
13. Komisija o provedbenim aktima odmah obavješćuje pružatelja, a države članice ih provode bez odgađanja i o tome obavješćuju Komisiju. Mjere se primjenjuju dok traje iznimna situacija zbog koje je Komisija intervenirala i sve dok se ne postigne sukladnost europskih poslovnih lisnica s ovom Uredbom.

Članak 14.

Europska skupina za suradnju u području digitalnog identiteta

Europska skupina za suradnju u području digitalnog identiteta osnovana na temelju članka 46.e Uredbe (EU) br. 910/2014 odgovorna je za olakšavanje suradnje i dijeljenja informacija između država članica i Komisije u pitanjima povezanim s europskim poslovnim lisnicama. To uključuje dijeljenje primjera dobre prakse, razgovore o tehničkim i operativnim pitanjima te koordinaciju aktivnosti radi pravilnog uvođenja i funkcioniranja europskih poslovnih lisnica.

Članak 15.

Osiguravanje sukladnosti i nadzor nad subjektima iz Unije koji su pružatelji europskih poslovnih lisnica

1. Ako je pružatelj europskih poslovnih lisnica subjekt Unije, nadzorno tijelo mu je Komisija.
2. Komisija u svojstvu nadzornog tijela u skladu sa stavkom 1. ima ulogu pratiti sukladnost sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i, prema potrebi, poduzimati mjere prema pružateljima europskih poslovnih lisnica *ex post* nadzornim aktivnostima.
3. Kad djeluje kao nadzorno tijelo u skladu sa stavkom 1., Komisija obavlja zadaće iz članka 13. stavka 5. točaka (a), (b), (c), (d), (h) i (k).

Komisija priprema izvješće o svojim glavnim aktivnostima u tom smislu.

Poglavlje III. – Prihvaćanje europskih poslovnih lisnica

Članak 16.

Obveze tijela javnog sektora

4. Tijela javnog sektora obvezna su do [Ured za publikacije: unijeti datum 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe] omogućiti gospodarskim subjektima da pomoću osnovnih funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica utvrđenih u članku 5. stavku 1. izvode sljedeće radnje:
- (a) identificiranje i autentifikaciju;
 - (b) potpisivanje ili pečaćenje;
 - (c) dostavljanje dokumenata;
 - (d) slanje ili primanje obavijesti.

Radnje navedene u točkama od (a) do (d) prvog podstavka izvode se u svrhu ispunjavanja obveze izvješćivanja ili provedbe upravnog postupka.

5. Za potrebe stavka 1. točaka (c) i (d) tijela javnog sektora moraju imati europske poslovne lisnice, uključujući kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i).
6. Odstupajući od stavka 2. i do [Ured za publikacije: unijeti datum 36 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe], tijela javnog sektora mogu odlučiti ne ponuditi kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i) i umjesto toga podržati druga postojeća alternativna rješenja koja gospodarskim subjektima omogućuju izvođenje radnji iz stavka 1. točaka (c) i (d), pod uvjetom da ta rješenja:
- (a) ispunjavaju zahtjeve koji se primjenjuju na kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave utvrđene u Uredbi (EU) br. 910/2014;
 - (b) nude pristupnik koji vlasnicima europske poslovne lisnice omogućuje dostavljanje dokumenata te slanje i primanje obavijesti putem kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i).

Nakon što istekne rok važenja odstupanja utvrđen u ovom stavku, tijela javnog sektora mogu nastaviti prihvaćati alternativna rješenja iz tog stavka, ali moraju imati europske poslovne lisnice u skladu sa stavkom 2., uključujući kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i).

Poglavlje IV. – Međunarodni aspekti

Članak 17.

Poslovne lisnice i drugi slični instrumenti i okviri dostupni u trećim zemljama

1. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuje da se smatra da poslovne lisnice ili sustavi sa sličnim funkcijama koje izdaju pružatelji s poslovnim nastanom u trećim zemljama nude jamstva koja su istovrijedna europskim poslovnim lisnicama

izdanima u skladu s ovom Uredbom, pod uvjetom da su takve poslovne lisnice ili sustavi interoperabilni s okvirom povjerenja utvrđenim u Uredbi (EU) br. 910/2014 i da omogućuju barem funkcionalnost identifikacije i autentifikacije te razmjenu elektroničkih potvrda atributa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

2. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuje da se smatra da okviri trećih zemalja za sustave sa sličnim funkcijama kao europske poslovne lisnice nude jamstva koja su istovrijedna europskim poslovnim lisnicama izdanima u skladu s ovom Uredbom, pod uvjetom da su sustavi na temelju tog okvira interoperabilni s okvirom povjerenja utvrđenim u Uredbi (EU) br. 910/2014 i da omogućuju barem funkcionalnost identifikacije i autentifikacije te razmjenu elektroničkih potvrda atributa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.
3. Prije donošenja provedbenih akata iz stavaka 1. i 2. Komisija procjenjuje mogu li se ta jamstva smatrati istovrijednima zahtjevima iz ove Uredbe.
4. Pokažu li dostupne informacije da se ta jamstva više ne mogu smatrati istovrijednima zahtjevima iz ove Uredbe, Komisija u mjeri u kojoj je to potrebno provedbenim aktom stavlja izvan snage, mijenja ili suspendira akt iz stavaka 1. i 2.
5. Komisija na svojim internetskim stranicama objavljuje popis okvira, poslovnih lisnica ili sustava sa sličnim funkcijama koje izdaju pružatelji s poslovnim nastanom u trećim zemljama za koje je Komisija donijela provedbeni akt na temelju ovog članka.

Članak 18.

Izdavanje europskih poslovnih lisnica gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom izvan Unije

1. Pružatelji europskih poslovnih lisnica mogu ih stavljati na raspolaganje gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom u trećoj zemlji pod uvjetom da su takvim gospodarskim subjektima izdani identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice i jedinstveni identifikator u skladu s ovim člankom.
2. Za potrebe ovog članka gospodarski subjekti traže samo jedan skup identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice od jednog pružatelja identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice.
3. Ako gospodarski subjekt s poslovnim nastanom izvan Unije zatraži europsku poslovnu lisnicu, pružatelj europskih poslovnih lisnica o tom zahtjevu obavješćuje nadzorno tijelo države članice u kojoj je pružatelj prijavljen.
4. Pružatelji europskih poslovnih lisnica traže identifikacijske podatke vlasnika europske poslovne lisnice od pružatelja identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice u ime gospodarskog subjekta s poslovnim nastanom u trećoj zemlji.
5. Pružatelji identifikacijskih podataka vlasnika europskih poslovnih lisnica smiju gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom izvan Unije izdati identifikacijske podatke i jedinstvene identifikatore vlasnika europskih poslovnih lisnica na temelju članka 8. i 9. pod sljedećim uvjetima:
 - (a) dokazivanje i provjera identiteta tih gospodarskih subjekata ispunjava uvjete jedne od ili, prema potrebi, kombinacije metoda za provjeru identiteta iz članka 24. stavka 1.a Uredbe (EU) br. 910/2014;

- (b) gospodarskom subjektu nije izdan drugi skup identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice.
6. Države članice surađuju kako bi osigurale da pružatelji identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice mogu provjeriti da gospodarskom subjektu s poslovnim nastanom izvan Unije još nisu izdani identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice.

Poglavlje V. – Završne odredbe

Članak 19.

Postupak odbora

Komisiji pomaže odbor osnovan člankom 48. Uredbe (EU) br. 910/2014. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 20.

Izmjena Uredbe (EU) br. 910/2014

U Uredbi (EU) br. 910/2014 članak 5.a mijenja se kako slijedi:

1. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Kako bi se osiguralo da sve fizičke osobe u Uniji imaju siguran, pouzdan i neometan prekogranični pristup javnim i privatnim uslugama, uz potpunu kontrolu nad vlastitim podacima, svaka država članica na raspolaganje stavlja najmanje jednu europsku lisnicu za digitalni identitet u roku od 24 mjeseca od datuma stupanja na snagu provedbenih akata iz stavka 23. ovog članka i članka 5.c stavka 6.”;

2. u stavku 5. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) osiguravaju da osobni identifikacijski podaci kojima raspolaže sustav elektroničke identifikacije u okviru kojeg se na raspolaganje stavlja europska lisnica za digitalni identitet na nedvojben način predstavljaju fizičku osobu ili fizičku osobu koja predstavlja fizičku ili pravnu osobu te da su povezani s tom europskom lisnicom za digitalni identitet.”;

3. u stavku 9. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) nakon smrti korisnika.”;

4. stavak 15. zamjenjuje se sljedećim:

„15. Upotreba europskih lisnica za digitalni identitet dobrovoljna je. Fizičkim osobama koje se ne koriste europskom lisnicom za digitalni identitet ni na koji se način ne smije ograničiti ili otežati pristup javnim i privatnim uslugama, pristup tržištu rada i sloboda poduzetništva. Pristup javnim i privatnim uslugama mora i dalje biti moguć putem drugih postojećih sredstava identifikacije i autentifikacije.”.

Članak 21.

Evaluacija i preispitivanje

7. Komisija preispituje primjenu ove Uredbe i do [Ured za publikacije: unijeti datum tri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe] podnosi izvješće Europskom

parlamentu i Vijeću. U izvješću se evaluiraju djelotvornost odredaba ove Uredbe kad je riječ o olakšavanju dostavljanja elektroničkih dokumenata i elektroničkih potvrda tijelima javnog sektora pomoću europskih poslovnih lisnica te tehnološke, tržišne i pravne promjene. U njemu se uz to ocjenjuje je li potrebno izmijeniti područje primjene ove Uredbe ili određene njezine odredbe da bi se utvrdila obveza korištenja europskih poslovnih lisnica radi suzbijanja rizika od pravne rascjepkanosti.

8. Izvješće iz stavka 1. obuhvaća sljedeće aspekte:
- (a) minimalne osnovne funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica;
 - (b) razinu sukladnosti pružatelja europskih poslovnih lisnica i postupak i kriterije za obavijesti utvrđene u članku 11.;
 - (c) primjenu i funkcioniranje pravila o sankcijama koja su države članice utvrdile na temelju članka 13.;
 - (d) detaljne zahtjeve i tehničke specifikacije za kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave iz članka 5. stavka 1. točke (i).

Države članice dostavljaju Komisiji informacije potrebne za pripremu izvješća najkasnije godinu dana prije roka za podnošenje izvješća iz stavka 1.

Članak 22.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od [Ured za publikacije: unijeti datum jednu godinu od njezina stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.....	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	podaci	30
4.3.	digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi europskih poslovnih lisnica

1.2. Predmetna područja politike

Komunikacijske mreže, sadržaji i tehnologije
Unutarnje tržište

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

Opći je cilj ove inicijative zajamčiti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta tako da se ispune specifične potrebe gospodarskih subjekata i tijela javnog sektora u području digitalne identifikacije i usluga povjerenja te im se pruži usklađen, pouzdan i korisnicima prilagođen instrument za sigurnu i pravno valjanu identifikaciju, autentifikaciju i razmjenu podataka

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1

Smanjiti administrativno opterećenje, pojednostavniti postupke sukladnosti i poboljšati pružanje usluga.

Specifični cilj br. 2

Gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora osigurati pristup sigurnoj i pouzdanoj prekograničnoj digitalnoj identifikaciji koja ispunjava potrebe korisnika i zadovoljava tržišnu potražnju.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Najveći očekivani korisnici inicijative općenito su gospodarski subjekti i tijela javnog sektora. Inicijativa će smanjiti administrativno opterećenje i troškove usklađivanja na nacionalnoj razini i razini EU-a tako što će se uspostaviti usklađen i pouzdan digitalni okvir za identifikaciju poduzeća, autentifikaciju te razmjenu i pohranu dokumenata. Europske poslovne lisnice omogućit će poduzećima neometanu prekograničnu interakciju s javnim tijelima i poslovnim partnerima, eliminirat će višekratna dostavljanja podataka i ubrzati ključne postupke kao što su registracija, licenciranje i izvješćivanje. MSP-ovi i mikropoduzeća posebno će imati koristi od pojednostavnjenih, sigurnih i interoperabilnih digitalnih kanala, zbog čega će na raspolaganju imati više resursa za inovacije, rast i prekogranično širenje.

Poboljšat će se učinkovitost, kvaliteta i pouzdanost usluga tijela javnog sektora. Poslovne lisnice pojednostavnit će administrativne postupke tako što će omogućiti automatizaciju provjere i postupanja s dokumentima i smanjiti ručne intervencije, dupliciranje i pogreške. Sigurni komunikacijski kanal poboljšat će kvalitetu i transparentnost podataka te regulatorni nadzor i olakšati upotrebu inovativnih regulatornih tehnologija.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Radi dosljednosti i proporcionalnosti, okvir za praćenje temelji se na trima glavnim elementima iz procjene učinka za reviziju Uredbe eIDAS, odnosno pokazateljima provedbe, primjene i konteksta, koji su za njegove potrebe prilagođeni specifičnom području primjene europskih poslovnih lisnica. Tako će se postići usklađenost bez dupliciranja obveza praćenja u skladu s načelima bolje regulative, uključujući proporcionalnost i ponovnu upotrebu postojećih tokova podataka. Za procjenu ishoda inicijative upotrijebit će se i skup dodatnih pokazatelja usko povezanih sa specifičnim ciljevima, izražen posrednim pokazateljima. Ti širi makroekonomski trendovi i trendovi administrativnog opterećenja i dalje su kontekstualni i tumačit će se zajedno s podacima eIDAS-a kako bi se zaključci temeljili na statistici, a ne na izravnoj uzročno-posljedičnoj vezi.

U nastavku se izvješćuje o novom skupu pokazatelja povezanih sa specifičnim ciljevima:

Aspekt praćenja i evaluacije te relevantni ciljevi	Pokazatelj(i)	Odgovornost za prikupljanje	Izvor(i)
SC1: Smanjiti administrativno opterećenje, pojednostavniti postupke sukladnosti i poboljšati pružanje usluga.			
Kroz dokazive ekonomske koristi smanjiti administrativno opterećenje poduzeća koje proizlazi iz regulatorne sukladnosti i zahtjeva za izvješćivanje	Pokazatelj mjerljivog smanjenja regulatornog opterećenja	Europska komisija	Pregled stanja jedinstvenog tržišta i konkurentnosti ¹⁴
Poboljšati pružanje javnih usluga	Mjerljiva poboljšanja pokazatelja digitalnih javnih usluga za poduzeća u okviru referentnih vrijednosti za e-upravu, posebno u pogledu pružanja internetskih usluga i interoperabilnosti (posebni pokazatelji: (prekogranična) internetska dostupnost na internetu, (prekogranična) elektronička identifikacija, unaprijed ispunjeni obrasci, OOTS)	Europska komisija	Komparativna studija o e-upravi koja se koristi za program politike za digitalno desetljeće
Ojačati europsku konkurentnost	Mjerljiva poboljšanja u izvozu robe MSP-ova u industrijskom sektoru u druge zemlje EU-a (% MSP-ova)	Europska komisija	Pregled stanja jedinstvenog tržišta i konkurentnosti
SC2: Gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora osigurati pristup sigurnoj i pouzdanoj prekograničnoj digitalnoj identifikaciji koja ispunjava potrebe korisnika i zadovoljava tržišnu potražnju.			
Razviti tržište za sigurnu digitalnu	Broj sukladnih i prijavljenih pružatelja europskih poslovnih	Nadzorna tijela	Podaci dostavljeni Europskoj komisiji

¹⁴ I svi potencijalni ključni pokazatelji uspješnosti za smanjenje administrativnog opterećenja nakon preispitivanja programa politike za digitalno desetljeće.

Aspekt praćenja i evaluacije te relevantni ciljevi	Pokazatelj(i)	Odgovornost za prikupljanje	Izvor(i)
identifikaciju i usluge povjerenja u kojem sudjeluju gospodarski subjekti i tijela javnog sektora	lisnica, uključujući kvalificirane pružatelje usluga povjerenja		europski digitalni imenik
Zajamčiti pouzdanost i sigurnost dostupnih rješenja te njihovu usklađenost sa svim zahtjevima za stavljanje europskih poslovnih lisnica na raspolaganje	Broj povučenih odobrenja za rad prijavljenih pružatelja europskih poslovnih lisnica, osim pružatelja koji su dobrovoljno prestali komercijalno pružati poslovne lisnice i povezane usluge Broj i razina kazni izrečenih pružateljima europskih poslovnih lisnica	Nadzorna tijela	Podaci dostavljeni Europskoj komisiji
Potaknuti uvođenje europske poslovne lisnice u svim gospodarskim sektorima	Broj europskih poslovnih lisnica izdanih gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora i registriranih u europskom digitalnom imeniku ¹⁵	Europska komisija	europski digitalni imenik

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja¹⁶
- produljenje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative

U skladu s Uredbom tijela javnog sektora trebat će prihvaćati europske poslovne lisnice kao sredstvo identifikacije i autentifikacije, potpisivanja ili pečaćenja dokumenata, podnošenja dokumenata te slanja ili primanja obavijesti. Moraju prihvatiti poslovne lisnice za te potrebe u roku od 24 mjeseca nakon stupanja Uredbe na snagu. U prijelaznom razdoblju od najviše 36 mjeseci nakon stupanja Uredbe na snagu tijela javnog sektora mogu umjesto implementacije komunikacijskog kanala poslovnih lisnica nastaviti koristiti druga postojeća komunikacijska rješenja, pod uvjetom da su u skladu s primjenjivim zahtjevima iz Uredbe (EU) 910/2014 i da postoji točka pristupa između tih rješenja i komunikacijskog kanala poslovnih lisnica. Nakon tog prijelaznog razdoblja tijela javnog sektora morat će koristiti komunikacijski kanal poslovnih lisnica, bilo isključivo ili uz druga rješenja usklađena s eIDAS-om.

¹⁵ Broj lisnica nije nužno jednak broju vlasnika jer za jednog vlasnika kojem je dodijeljen jedan jedinstveni identifikator može biti registrirano više lisnica, ali poslužit će za približno određivanje razine upotrebe.

¹⁶ U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na razini EU-a (*ex ante*)

Različito nacionalnih rješenja za digitalni identitet otežava ostvarenje slobode poslovnog nastana i pružanja usluga, što ugrožava optimalno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Trenutačna fragmentiranost dovodi do dupliciranja, kašnjenja i dodatnih troškova za gospodarske subjekte, posebno prekogranične. Neujednačene razine digitalizacije tijela javnog sektora također mogu narušiti tržišno natjecanje, zbog čega gospodarski subjekti u naprednijim državama članicama imaju postupovnu prednost i slabi ravnopravnost uvjeta na jedinstvenom tržištu.

Unutarnje tržište funkcionira na temelju ujednačenih i dosljednih pravila koja se primjenjuju u svim relevantnim tijelima javnog sektora koja obavljaju istovjetne funkcije ili pružaju usporedive usluge. Komisija često provodi slične aktivnosti kao i nacionalna tijela javnog sektora te ima ključnu nadzornu i regulatornu ulogu, i stoga bi trebala sudjelovati u podupiranju pravilnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta. U suprotnom bi došlo do regulatorne neusklađenosti, fragmentiranosti i neujednačene primjene pravila, što bi ugrozilo cilj poslovne listice da se zaštite cjelovitost, stabilnost i otpornost unutarnjeg tržišta. Osim toga, pojednostavnjenje je za EU i dalje jedna od glavnih sastavnica u izgradnji odvažnije, jednostavnije i brže Unije, kako je navedeno u programu rada Komisije za 2025. Za konkurentno jedinstveno tržište koje dobro funkcionira potrebno je aktivno sudjelovanje nacionalnih tijela i, kao primjer drugima, tijela na razini EU-a. Komisija bi u skladu s tim trebala uvesti i upotrebljavati europsku poslovnu listicu i tako pojednostavniti i poboljšati učinkovitost svojih interakcija s gospodarskim subjektima.

Očekivana dodana vrijednost EU-a (*ex post*)

Upotreba europskih poslovnih listica eliminirat će dupliciranje i smanjiti troškove usklađivanja, a i poboljšati transparentnost i kvalitetu podataka te tijelima javnog sektora pružiti pouzdanije informacije, što će pozitivno utjecati na pružanje usluga. Usklađivanje na razini EU-a uz to sprečava ovisnost o visokorizičnim dobavljačima, jača otpornost kritične infrastrukture i učvršćuje digitalnu suverenost Unije. Osim unutarnjeg tržišta, inicijativa može ojačati i ulogu Unije kao globalnog predvodnika u standardiziranju pouzdane digitalne infrastrukture i tako poduprijeti europsku konkurentnost u međunarodnoj trgovini.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Prijedlog o europskim poslovnim listicama temelji se na ekosustavu povjerenja uspostavljenom na temelju europskog okvira za digitalni identitet – Uredbe (EU) 910/2014, pravne osnove EU-a za elektroničku identifikaciju i usluge povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2024/1183, te ga proširuje. Budući da je riječ o najsuvremenijem interoperabilnom sustavu za digitalnu identifikaciju koji štiti privatnost i kojim se građanima i pravnim subjektima omogućuje sigurna prekogranična razmjena podataka, taj okvir već predstavlja veliku prekretnicu u programu pojednostavnjenja EU-a.

Svrha je prijedloga o europskim poslovnim listicama dopuniti koncept europskih listica za digitalni identitet uvođenjem tržišno usmjerenog digitalnog okvira koji je prilagođen specifičnim potrebama poslovnih transakcija, uključujući sljedivost, digitalno upravljanje pravima i mandatima, te sigurnog kanala za razmjenu službenih dokumenata i potvrda

putem zajedničkog imenika. Zajamčit će se i potpuna interoperabilnost s europskim lisnicama za digitalni identitet.

Zbog nedavnih tehnoloških i društvenih promjena potreban je nov, usklađen i digitalni pristup interakcijama između poduzeća i javne uprave te među poduzećima. Umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku i sredstva za elektroničku identifikaciju razvijaju se dosad nezabilježenom brzinom, što utječe na poslovanje u Europi: postupci se više ne temelje na dokumentima, već na podacima i automatizirani su. Na primjer, 91 % *scale-up* poduzeća smatra da su digitalne tehnologije ključne za njihov rast. Ta kretanja, u kombinaciji sa strateškim prioritetima EU-a za konkurentnost, digitalnu suverenost, pojednostavnjenje i inherentno digitalne javne usluge, stvaraju potrebu za prilagodljivim rješenjima koja se mogu koristiti za pouzdane prekogranične poslovne transakcije u velikim razmjerima.

To je znatno povećalo potražnju za sredstvima za sigurnu identifikaciju, razmjenu i pohranu raznih poslovnih vjerodajnica s punim prekograničnim pravnim učinkom.

Uredba se temelji i na postignućima Direktive (EU) 2025/25, kojom su uvedene potvrda o podacima o trgovačkom društvu iz EU-a i digitalna punomoć EU-a. Cilj je tih inovativnih alata smanjiti fragmentiranost, a time i administrativno opterećenje u prekograničnom poslovanju poduzeća iz Unije. Na tom se tragu ovom Uredbom uvodi alat koji omogućava poduzećima da neometano razmjenjuju potvrde o podacima o trgovačkom društvu iz EU-a i digitalne punomoći putem europskih poslovnih lisnica.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Inicijativom se podupiru ciljevi EU-a u pogledu pojednostavnjenja i konkurentnosti tako što se gospodarskim subjektima pružaju alati kao što su poslovne lisnice, čime se omogućuje pouzdana, sigurna i korisnicima prilagođena sukladnost s administrativnim zahtjevima putem ujednačene identifikacije, autentifikacije i razmjene podataka. Stoga je ona u potpunosti u skladu s ciljevima VFO-a.

Sudjelovanje Komisije imat će financijske posljedice, koje će se uglavnom pokriti iz proračuna EU-a u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034. Ti se troškovi uglavnom odnose na uvođenje i upotrebu europskih poslovnih lisnica, uspostavu i održavanje europskog digitalnog imenika u Komisiji, njihovu integraciju u postojeće IT sustavima i uspostavu nadzornih aktivnosti povezanih s europskim poslovnim lisnicama.

Procijenjeni izravni troškovi za Komisiju kao korisnika u prvoj godini iznose približno 7 milijuna EUR zbog troškova početne provedbe (postupak nabave), naknade za licenciranje i troškova održavanja europske poslovne lisnice. Od druge godine Komisija će snositi i godišnje troškove od 5 milijuna EUR. Procjenjuje se da je trošak uspostave europskog digitalnog imenika nešto manji od 2 milijuna EUR, a godišnji troškovi održavanja 1,7 milijuna EUR u drugoj godini i 1,3 milijuna EUR u narednim godinama.

Osim toga, procijenjeni potencijalni troškovi integracije poslovnih lisnica u sve relevantne IT sustave iznose 33,8 milijuna EUR za prvu godinu i 7,5 milijuna EUR za drugu godinu. Budući da su sustavi već uspostavljeni, troškovi se odnose na prve dvije godine jer je riječ o integraciji, a ne razvoju novog sustava.

Sinergije s drugim instrumentima opisane su u nastavku:

– jedinstveni digitalni pristupnik i njegov tehnički sustav OOTS provode načelo „samo jednom”, na temelju kojeg nadležna tijela trebaju upotrebljavati podatke koji su već

pohranjeni u drugoj državi članici kako ih poduzeća ne bi morala ponovno dostavljati. Europske poslovne lisnice dopunit će rad jedinstvenog digitalnog pristupnika i OOTS-a pouzdanom identifikacijom i autentifikacijom gospodarskih subjekata i javnih uprava te sigurnim komunikacijskim kanalom koji poduzećima i tijelima javnog sektora omogućuje neometanu prekograničnu razmjenu i ponovnu upotrebu provjerenih podataka i službenih potvrda,

– digitalna putovnica za proizvode, koja je ključna za program EU-a za kružno gospodarstvo, ovisi o pouzdanom pristupu podacima o sukladnosti i održivosti. Poslovnim lisnicama može se dokazati pravni identitet i sva dodijeljena prava pristupa, omogućiti potpisivanje i pečaćenje izjava o sukladnosti te osigurati sigurna i provjerljiva prekogranična razmjena podataka o proizvodima,

– Aktom o interoperabilnoj Europi uspostavlja se okvir za prekograničnu interoperabilnost javnih usluga, koji će poslovne lisnice nadopuniti kao pouzdana infrastruktura koju uprave mogu integrirati u pružanje inherentno digitalnih usluga i tako bolje uklanjati tehničke i organizacijske prepreke,

– predstojeći prijedlog o korporativnom pravnom okviru 28. režima poduzećima će na raspolaganje staviti jednostavne, fleksibilne i brze postupke kako bi mogla koristiti digitalna rješenja za osnivanje, poslovanje i privlačenje ulaganja u EU-u. Zajamčit će interoperabilnost s poslovnom lisnicom i osigurati da digitalni alati kao što su potvrda o podacima o trgovačkom društvu iz EU-a i digitalna punomoć EU-a budu kompatibilni s poslovnom lisnicom kako bi ih poduzeća mogla komplementarno koristiti,

– paket o PDV-u u digitalnom dobu modernizira izvješćivanje o PDV-u, uvodi obvezno prekogranično elektroničko izdavanje računa i poboljšava sprečavanje prijevара. Poslovne lisnice omogućit će sigurnu pohranu i provjerljivu razmjenu potvrda o PDV-u i transakcijskih podataka, što će pridonijeti izvješćivanju u stvarnom vremenu i pouzdanosti izdavanja računa.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Zatraženi kadrovski resursi od 20 EPRV-a preraspodijelit će se na temelju postojeće raspodjele u glavnoj upravi kojoj je dodijeljeno upravljanje inicijativom ili u drugim službama Komisije.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

Ograničeno trajanje

- na snazi od [DD. MM.] GGGG. do [DD. MM.] GGGG.
- financijski učinak od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za plaćanje

Neograničeno trajanje

- početna provedba od 2028. do 2029.,
- redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

Izravno upravljanje Komisije

- preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- preko izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Uredba će se preispitati tri godine nakon potpune primjene. Komisija mora o nalazima izvijestiti Europski parlament i Vijeće.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Uredbom se utvrđuju usklađena pravila za pružanje usluga elektroničke identifikacije i kvalificiranih usluga elektroničke preporučene dostave gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora na unutarnjem tržištu uz osiguravanje pouzdanosti i kontrole korisnika nad vlastitim podacima. Zbog tih novih pravila potrebno je izraditi tehničke specifikacije i norme te nadzirati i koordinirati aktivnosti institucija, tijela, ureda i agencija Europske unije.

Osim toga, trebalo bi uzeti u obzir i resurse za komunikaciju i koordinaciju s trećim zemljama u pogledu interoperabilnosti i jednakovrijednosti rješenja trećih zemalja.

Kako bi mogle obavljati te zadaće, službama Komisije potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva. Procjenjuje se da će za provedbu odredaba nove uredbe biti potrebno 20 EPRV-a.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje*

Jedan od glavnih problema koji uzrokuje nedostatke u postojećem zakonodavni okvir nedovoljna je usklađenost nacionalnih sustava u kontekstu interakcija između poduzeća i državnih tijela, što dovodi do prekomjerne birokracije i administrativnog opterećenja, posebno u prekograničnim slučajevima. Radi ublažavanja tog problema inicijativa počiva na ranoj suradnji s potencijalnim pružateljima i koordinaciji s velikim pilot-projektima koji su u tijeku kako bi se zajamčila tehnološka spremnost i interoperabilnost. Bliska suradnja s državama članicama i srodnim inicijativama EU-a također će pomoći u sprečavanju daljnje fragmentiranosti i poticanju usklađenog, konkurentnog i pouzdanog ekosustava pružatelja usluga na jedinstvenom tržištu.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Za troškove sastanka stručne skupine, s obzirom na nisku vrijednost po transakciji (npr. povrat putnih troškova za delegata za sastanak ako je potrebna fizička prisutnost), čine se dovoljnima standardni postupci unutarnje kontrole.

Standardne procedure GU-a CNECT trebale bi biti dostatne i za pilot-projekte.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Postojećim mjerama za sprečavanje prijevара za koje je nadležna Komisija pokrit će se dodatna odobrena sredstva potrebna za ovu Uredbu.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ¹⁷	zemalja EFTA-e ¹⁸	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata ¹⁹	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	Naslovi VFO-a i proračunske linije utvrđuju se naknadno ²⁰	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

¹⁷ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

¹⁸ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

¹⁹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

²⁰ Proračunske linije za novi VFO još nisu poznate.

	[XX YY YY YY]	Dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
--	---------------	------------	-------	-------	-------	-------

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:
- Navedeni iznosi isključivo su okvirni i ovise o konačnom ishodu pregovora o VFO-u za razdoblje 2028. – 2034.
- Ova će se inicijativa financirati preraspodjelom odobrenih sredstava u okviru operativnih programa sljedećeg VFO-a, a djelomično i administrativnim rashodima. U ovoj fazi nije moguće točno navesti doprinos iz svakog naslova i programa VFO-a, a očekuje se da će znatan doprinos doći iz programa u okviru naslova 2. VFO-a za razdoblje 2028. – 2034. (npr. Europskog fonda za konkurentnost).

–

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Prva godina	Druga godina	Sljedeće godine (godišnji iznos)
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	45,442	16,867	8,929
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	45,442	16,867	8,929

Brojke iz prethodne tablice isključivo su indikativne i ovise o ishodu pregovora o VFO-u.

		Prva godina	Druga godina	Sljedeće godine (godišnji iznos)
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	45,442	16,867	8,929
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	45,442	16,867	8,929

Brojke iz prethodne tablice isključivo su indikativne i ovise o ishodu pregovora o VFO-u.

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja			Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)	UKUPNO
			OSTVARENJA					

↓	Vrsta ²¹	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ²² ...																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
Međubroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Ostvarenje																		
Međubroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNO																		

²¹ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

²² Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

U milijunima EUR (na tri decimale)

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Prva godina	Druga godina	Sljedeće godine (godišnji iznos)
	Ljudski resursi	2,629	2,629
Ostali administrativni rashodi	pm	pm	pm
UKUPNO	2,629	2,629	2,629

Brojke iz prethodne tablice isključivo su indikativne i ovise o ishodu pregovora o VFO-u.

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	<i>Prva godina</i>	<i>Druga godina</i>	<i>Sljedeće godine</i>
Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)			
20 01 02 01 (Sjedište predstavništva Komisije)	7	7	7
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0
(Neizravno istraživanje)	0	0	0
(Izravno istraživanje)	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)			
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	13	13	13
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0
Linija za administrativnu potporu	0	0	0
[XX 01 YY YY] – u delegacijama EU-a	0	0	0
(UO, UNS – neizravno istraživanje)	0	0	0
(UO, UNS – izravno istraživanje)	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 4.	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 4.	0	0	0
UKUPNO	20	20	20

S obzirom na općenito veliko opterećenje u okviru naslova 4. u smislu osoblja i razine odobrenih sredstava, potrebe za ljudskim resursima pokrit će osoblje GU-a kojem je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar GU-a ili drugih službi Komisije.

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje*		
		Financira se u okviru naslova 4. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema radnih mjesta	7		nije primjenjivo	
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)	13			

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Zadace koje trebaju obavljati dužnosnici i privremeno osoblje odnose se na pravno i tehničko područje rada, koordinaciju i međunarodni doseg te nadzornu ulogu.
Vanjsko osoblje	Zadace koje treba obavljati vanjsko osoblje odnose se na pravno i tehničko područje rada, koordinaciju i međunarodni doseg te nadzornu ulogu.

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Prva godina	Druga godina	Sljedeće godine
Rashodi za IT	42 813	14,238	6,300

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova prijedloga višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034.
- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

- ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju
- predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Ukupno
Tijelo koje sudjeluje u financiranju					
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva					

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ²³			
		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
Članak					

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

²³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove prikupljanja.

9. 4. DIGITALNI ASPEKTI

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

Ako se procijeni da inicijativa politike ne uključuje zahtjeve relevantne za digitalizaciju:

obrazložiti zašto se za poboljšanje provedbe politike ne mogu koristiti digitalna rješenja i zašto nije primjenjivo načelo „digitalno kao standard“

nije primjenjivo

U protivnom:

opći opis zahtjeva relevantnih za digitalizaciju i povezanih kategorija (podaci, digitalizacija i automatizacija procesa, digitalna rješenja i/ili digitalne javne usluge)

Upućivanje na zahtjev	Opis zahtjeva	Dionici na koje zahtjev utječe ili na koje se odnosi	Opći procesi	Kategorije
članak 4.	načelo istovrijednosti	vlasnici europske poslovne lisnice samozaposlene osobe samostalni poduzetnici subjekti Unije	korištenje europske poslovne lisnice i kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave kao digitalnih rješenja	digitalizacija procesa digitalna rješenja digitalna javna usluga
članak 5. stavci 1., 2., 3. i 4.	funkcionalnosti europske poslovne lisnice	pružatelji europske poslovne lisnice vlasnici europske poslovne lisnice ovlašteni predstavnici vlasnika europske poslovne lisnice pouzdajuće strane poslovne lisnice	informatički razvoj (osnovne funkcionalnosti)	digitalna rješenja digitalna javna usluga digitalizacija procesa

članak 6. stavci 1., 2. i 4.	tehničke karakteristike europskih poslovnih lisnica	<p>pružatelji europske poslovne lisnice</p> <p>vlasnici europske poslovne lisnice</p> <p>pouzdajuće strane poslovne lisnice</p>	razvoj informacijske tehnologije (tehničke karakteristike)	<p>podaci</p> <p>digitalna rješenja</p> <p>digitalna javna usluga</p>
članak 6. stavak 3.	stavljanje dostavljenih informacija na raspolaganje	<p>Europska komisija</p> <p>šira javnost</p>	objava mehanizama validacije	<p>podaci</p> <p>automatizacija procesa</p> <p>digitalna javna usluga</p>
članak 6. stavak 5.	utvrđivanje skupa referentnih normi i specifikacija	Europska komisija	izrada provedbenih akata	digitalna javna usluga
članak 7.	zahtjevi i obveze za pružatelje europske poslovne lisnice	<p>pružatelji europske poslovne lisnice</p> <p>vlasnici europske poslovne lisnice</p> <p>ovlašteni predstavnici vlasnika europske poslovne lisnice</p> <p>nadležna nadzorna tijela</p> <p>Europska komisija</p>	utvrđivanje zahtjeva i obveza za pružatelje europske poslovne lisnice	<p>digitalna rješenja</p> <p>podaci</p> <p>digitalna javna usluga</p> <p>digitalizacija procesa</p>
članak 8.	identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice	<p>pružatelji identifikacijskih podataka iz europske poslovne lisnice</p> <p>vlasnici europske poslovne</p>	upravljanje identifikacijskim podacima vlasnika europske poslovne lisnice	<p>podaci</p> <p>digitalna javna usluga</p>

		lisnice tijela EU-a Europska komisija		
članak 9.	jedinstveni identifikatori za vlasnike europske poslovne lisnice	pružatelji identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice Gospodarski subjekti Tijela javnog sektora Europska komisija	dodjela jedinstvenih identifikatora vlasnicima europske poslovne lisnice	podaci digitalna rješenja digitalna javna usluga
članak 10.	europski digitalni imenik	Europska komisija pružatelji europske poslovne lisnice vlasnici europske poslovne lisnice	uspostava, rad i održavanje europskog digitalnog imenika	digitalna rješenja podaci digitalna javna usluga
članak 11.	obavijesti za prijavljivanje pružatelja europskih poslovnih lisnica	pružatelji europske poslovne lisnice nadzorno tijelo u državi članici poslovnog nastana	postupak prijavljivanja za pružatelje europske poslovne lisnice	podaci digitalna javna usluga
članak 12.	prijavljivanje pružatelja europske poslovne lisnice Europskoj komisiji koje provode države članice	države članice Europska komisija	slanje obavijesti objavljivanje	digitalna rješenja digitalna javna usluga podaci
članak 13.	nadzor u državama članicama	nadzorna tijela u državama	nadzor nad pružateljima europske	podaci

		članicama Europska komisija pružatelji europske poslovne lisnice	poslovne lisnice upis u relevantne nacionalne registre	digitalna javna usluga
članak 14.	proširenje podrške Europske skupine za suradnju u području digitalnog identiteta na europske poslovne lisnice	Europska skupina za suradnju u području digitalnog identiteta Europska komisija države članice	razmjena informacija i koordinacija	digitalna javna usluga
članak 15.	osiguravanje sukladnosti i nadzor nad subjektima iz Unije koji su pružatelji europskih poslovnih lisnica (izvješća)			podaci
članak 16.	obveze tijela javnog sektora da omogućue upotrebu europskih poslovnih lisnica i nude kvalificiranu uslugu elektroničke registrirane dostave	Tijela javnog sektora vlasnici europske poslovne lisnice pružatelji europske poslovne lisnice	identifikacija autentifikacija potpisivanje i pečačenje dostavljanje dokumenata slanje i primanje obavijesti	digitalna rješenja digitalna javna usluga digitalizacija procesa
članak 17.	popis poslovnih lisnica i drugih sličnih instrumenata na raspolaganju u trećim zemljama	Europska komisija treće zemlje	objava istovrijednih sustava iz trećih zemalja	podaci digitalna rješenja digitalna javna usluga
članak 18.	izdavanje europskih poslovnih lisnica gospodarskim subjektima s poslovnim	pružatelji europske poslovne lisnice	izdavanje europskih poslovnih lisnica	podaci

	nastanom izvan Unije	gospodarski subjekti s poslovnim nastanom u trećoj zemlji kvalificirani pružatelji usluga povjerenja s poslovnim nastanom u državi članici države članice kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja	dokazivanje i provjera identiteta	digitalno rješenje digitalna javna usluga
članak 20.	uklanjanje pravnih osoba iz Uredbe (EU) 910/2014 na temelju zastarjelosti zbog pojave europske poslovne lisnice	pravne osobe države članice	identifikacija, autentifikacija i razmjena podataka pravnih osoba	digitalna javna usluga digitalno rješenje podaci

4.2. podaci

Opći opis relevantnih podataka

Vrsta podataka	Upućivanja na zahtjeve	Norma i/ili specifikacija (ako je primjenjivo)
		//
identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice	članak 8. stavak 1.	identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice izdaju se u formatu sukladnom jednoj od normi iz Priloga II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2024/2979 i: <ul style="list-style-type: none">- ako ih pružaju kvalificirani pružatelji usluga povjerenja, kao kvalificirana elektronička potvrda atributa,- ako ih pruža tijelo javnog sektora odgovorno za autentični izvor, kao elektronička potvrda atributa koju izdaje to tijelo ili koja se izdaje u njegovo ime,- ako ih pruža Komisija, kao elektronička potvrda atributa.
elektroničke potvrde atributa / kvalificirane elektroničke potvrde atributa	članak 8. stavak 1.	Zahtjevi o izdavatelju: izdavatelj kvalificirane elektroničke potvrde atributa mora biti kvalificirani pružatelj usluga povjerenja koji ispunjava pravne i tehničke zahtjeve. Norme / formati: potvrde moraju biti u skladu sa shemama / formatima propisanim za potvrde atributa (arhitekturni i referentni okvir /paket alata). Sami atributi moraju biti točni i izvedeni iz vjerodostojnih izvora. Interoperabilnost, pouzdanost / verifikacija: pouzdajuće strane možda će ih moći provjeriti, moraju postojati mehanizmi opoziva/suspenzije, a

		<p>infrastruktura povjerenja mora osigurati valjanost potvrda.</p> <p>Uredba (EU) 2024/1183 (eIDAS 2.0) – Prilog V.; ETSI TS 119 471; ETSI EN 319 412 (serija); ETSI TS 119 182-1; ETSI TS 119 102-1; ETSI TS 119 102-2; ETSI EN 319 401; ETSI EN 319 411-1 / 411-2; ETSI TS 119 461; ETSI TS 119 172-4; CEN/EN 319 521</p>
elementi identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice	članak 8. stavak 6.	moraju sadržavati barem sljedeće attribute: službeno ime gospodarskog subjekta ili tijela javnog sektora, kako je upisano u relevantnom registru ili službenoj evidenciji, relevantni jedinstveni identifikator dodijeljen u skladu s člankom 9.
jedinstveni identifikatori za vlasnike europske poslovne lisnice (EUID)	članak 9. stavak 1.	identifikator EUID mora se koristiti ako se na gospodarskog subjekta primjenjuje Direktiva (EU) 2017/1132 ili Direktiva (EU) 2015/849
informacije za potrebe održavanja europskog digitalnog registra	članak 10. stavci 3. i 6.	norme i tehničke specifikacije za europski digitalni registar koje će se utvrditi u provedbenim aktima koji će se donijeti
Obavijest pružatelja europske poslovne lisnice	članak 11. stavak 2.	popis elemenata koje treba uključiti u obavijest
popis prijavljenih pružatelja europske poslovne lisnice	članak 12.	strojno čitljiv format
popis nadzornih tijela u državama članicama	članak 13. stavak 3.	podatkovni elementi koje treba uključiti: imena i adrese
informacije o nacionalnim registrima u kojima se čuvaju podaci o gospodarskim subjektima i tijelima	članak 13. stavak 5. točka (f)	nije određeno

javnog sektora		
popis poslovnih lisnica i drugih sličnih instrumenata na raspolaganju u trećim zemljama	članak 17. stavak 4.	nije određeno
podaci vlasnika europske poslovne lisnice za potrebe prenosivosti	Prilog	otvoreni format

Usklađenost s Europskom strategijom za podatke

Objasniti kako su zahtjevi usklađeni s Europskom strategijom za podatke

Prijedlog je usklađen s Europskom strategijom za podatke jer uvodi pristup inovacijama na temelju podataka i jača digitalno gospodarstvo. Cilj mu je smanjiti administrativno opterećenje, pojednostavniti postupke sukladnosti i poboljšati usluge s pomoću tržišno usmjerenih rješenja i tako dodatno povećati konkurentnost. Europske poslovne lisnice olakšavaju neometanu prekograničnu razmjenu informacija na transparentan, pouzdan i siguran način. Prijedlogom se promiče interoperabilnost i kompatibilnost s postojećim sustavima.

Usklađenost s načelom „samo jednom”

Objasniti kako je uzeto u obzir načelo „samo jednom” i razmotren potencijal ponovnog korištenja postojećih podataka

U prijedlogu se od nadležnih tijela traži da u skladu s načelom „samo jednom” upotrebljavaju podatke koji su već pohranjeni u drugoj državi članici kako ih poduzeća ne bi morala ponovno dostavljati. Europske poslovne lisnice dopunit će rad jedinstvenog digitalnog pristupnika i OOTS-a pouzdanom identifikacijom i autentifikacijom gospodarskih subjekata i javnih uprava te sigurnim komunikacijskim kanalom koji poduzećima i tijelima javnog sektora omogućuje neometanu prekograničnu razmjenu i ponovnu upotrebu provjerenih podataka i službenih potvrda. Nadalje, OOTS je namijenjen interakciji među tijelima javnog sektora (G2G), a europske poslovne lisnice interakciji između tijela javnog sektora i gospodarskih subjekata (B2G) i među gospodarskim subjektima (B2B).

Objasniti kako će novi podaci biti vidljivi, dostupni, interoperabilni i ponovno iskoristivi te kako će biti u skladu sa standardima visoke kvalitete

Novogenerirani podaci europskih poslovnih lisnica u skladu su s načelima FAIR jer se na njih primjenjuju norme i specifikacije koje poboljšavaju mogućnost pretraživanja i siguran pristup. Dizajnirani su tako da se uspješno integriraju u širi europski okvir za digitalni identitet definiran u okviru eIDAS-a.

Tokovi podataka

Opći opis tokova podataka

Vrsta podataka	Upućivanja na zahtjeve	Subjekti koji dostavljaju podatke	Primatelji podataka	Povod za razmjenu podataka	Učestalost (ako je primjenjivo)
informacije o validacijskim mehanizmima	članak 6. stavak 2. točka (g)	pružatelji europske poslovne lisnice	Komisija	bez nepotrebne odgode	//
informacije o validacijskim mehanizmima	članak 6. stavak 3.	Komisija	šira javnost	obavijest pružatelja europske poslovne lisnice	//
obavijest o uvjetima, pravima i obvezama koji se odnose na europsku poslovnu lisnicu	članak 7. stavak 6. točke (b) i (c)	pružatelji europske poslovne lisnice	vlasnici / predstavnici vlasnika europske poslovne lisnice	korištenje europske poslovne lisnice	//
obavijest o bitnim promjenama usluge europske poslovne lisnice	članak 7. stavak 6. točka (e)	pružatelji europske poslovne lisnice	nacionalno nadzorno tijelo ili Komisija	//	//
obavijesti o suspenziji, opozivu ili dobrovoljnom prekidu usluge europske poslovne lisnice	članak 7. stavak 6. točka (f)	pružatelji europske poslovne lisnice	vlasnici europske poslovne lisnice	//	//

informacije o vlasnicima europske poslovne lisnice (i naknadne promjene)	članak 7. stavak 6. točka (g)	pružatelji europske poslovne lisnice	Komisija	//	//
identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice	članak 8. stavak 1.	pružatelji identifikacijskih podataka iz europskih poslovnih lisnica	vlasnik europske poslovne lisnice	zahtjev vlasnika europske poslovne lisnice	jednom
elektroničke potvrde atributa / kvalificirane elektroničke potvrde atributa	članak 8.	pružatelji (kvalificiranih) elektroničkih potvrda atributa	vlasnik europske poslovne lisnice	zahtjev vlasnika europske poslovne lisnice	na zahtjev
obavijest o nacionalnim registrima i pripadajućim registracijskim brojevima	članak 9. stavak 6.	država članica	Komisija	u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu	//
informacije za potrebe održavanja europskog digitalnog registra	članak 10. stavci 3. i 6.	pružatelj europske poslovne lisnice	Komisija	pri izdavanju europske poslovne lisnice (za potrebe održavanja europskog digitalnog registra)	//
obavijest o pružateljima europske poslovne lisnice	članak 11. stavak 1.	subjekt koji šalje obavijest	nadzorno tijelo države članice	//	//
obavijest o pružateljima europske poslovne lisnice	članak 11. stavci 4., 5. i 6.	nadzorna tijela država članica	subjekt koji šalje obavijest	obavijest koju šalje subjekt – 30 dana	//
popis prijavljenih pružatelja europske	članak 12. stavci	država članica	Komisija	24 sata nakon isteka razdoblja od 30 dana	//

poslovne lisnice	1., 2. i 3.			iz članka 11.	
popis nadzornih tijela u državama članicama	članak 13. stavak 3.	država članica	Komisija	//	//
popis nadzornih tijela u državama članicama	članak 13. stavak 3.	Komisija	šira javnost	//	//
informacije o nacionalnim registrima	članak 13. stavak 5. točka (f)	nadzorna tijela država članica	Komisija	//	//
obveze izvješćivanja o glavnim aktivnostima	članak 13. stavak 5. točka (k)	nadzorna tijela država članica	Komisija	//	//
popis poslovnih lisnica i drugih sličnih instrumenata na raspolaganju u trećim zemljama	članak 17. stavak 4.	Komisija	šira javnost	//	//

4.3. digitalna rješenja

Opći opis digitalnih rješenja

digitalno rješenje	Upućivanja na zahtjeve	Najvažnije obvezne funkcionalnosti	Odgovorno tijelo	Kako se postiže pristupačnost?	Kako je uzet u obzir potencijal da se rješenje ponovno iskoristi drugdje?	Upotreba tehnologija umjetne inteligencije (ako je primjenjivo)
europska poslovna lisnica	članak 4. članak 5. stavci 1., 3. i 5. članak 6. stavci	Pružatelji europskih poslovnih lisnica osiguravaju da europske poslovne lisnice koje pružaju omogućuju vlasnicima europskih poslovnih lisnica barem sljedeće:	Pružatelji europske poslovne lisnice	Norme i specifikacije koje će biti definirane u provedbenim	Prioritiziranjem otvorenih standarda, interoperabilnosti i prenosivosti	nije primjenjivo

	<p>1., 2. i 4. članak 7. članak 9. članak 16. članak 17. stavci 1. i 3. članak 18. Prilog</p>	<p>(10) sigurno izdavanje, traženje, ishođenje, biranje, kombiniranje, pohranjivanje, brisanje, dijeljenje i predočavanje elektroničkih potvrda atributa;</p> <p>(1) selektivno otkrivanje identifikacijskih podataka i atributa vlasnika europske poslovne lisnice sadržanih u elektroničkim potvrdama atributa u kontekstu funkcionalnosti navedenih u točki (a);</p> <p>(2) traženje i dijeljenje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i elektroničkih potvrda atributa na zaštićen način između europskih poslovnih lisnica i europskih lisnica za digitalni identitet te s pouzdajućim stranama europske poslovne lisnice;</p> <p>(3) potpisivanje kvalificiranim</p>		<p>aktima odnosit će se na zahtjeve za pristupačnost, kao što je bio slučaj s europskom lisnicom za digitalni identitet. Međutim, važno je uzeti u obzir da će pružatelji rješenja biti iz privatnog sektora i da će stoga morati poštovati Direktivu o pristupačnosti 2019/882.</p>	<p>podataka jamči se mogućnost da se lisnice ponovno upotrijebe ili integriraju u različite platforme i usluge bez vezanja za određenog pružatelja usluga. Osim toga, za poslovnu lisnicu koristi se postojeći okvir europskog digitalnog identiteta te je propisana usklađenost s europskom lisnicom za digitalni identitet.</p>	
--	---	---	--	--	---	--

		<p>elektroničkim potpisima ili pečaćenje kvalificiranim elektroničkim pečatima;</p> <p>(4) povezivanje podataka u elektroničkom obliku s određenim vremenom pomoću kvalificiranih elektroničkih vremenskih žigova;</p> <p>(5) izdavanje elektroničkih potvrda atributa europskim poslovnim lisnicama i europskim lisnicama za digitalni identitet;</p> <p>(6) izdavanje elektroničkih potvrda atributa putem europske poslovne lisnice vlasnika, čime se omogućuje povezivanje izdane potvrde s drugim relevantnim potvrdama koje su dio lanca;</p> <p>(7) omogućivanje da se vlasnici europskih poslovnih lisnica i njihovi zakonski predstavnici autentificiraju pomoću kvalificiranih i nekvalificiranih potvrda</p>				
--	--	---	--	--	--	--

		<p>atributa;</p> <p>(8) prijenos i primanje elektroničkih dokumenata i podataka posredstvom kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave koja može poduprijeti povjerljivost;</p> <p>(9) davanje ovlasti većem broju korisnika da pristupaju i rukuju europskom poslovnom lisnicom vlasnika, a vlasniku europske poslovne lisnice administriranje i opozivanje takvih odobrenja;</p> <p>(10) odobravanje pouzdajućim stranama europske poslovne lisnice da zatraže elektroničke potvrde atributa izdane vlasniku europske poslovne lisnice, a vlasniku poslovne lisnice administriranje i opozivanje takvih odobrenja;</p>				
--	--	---	--	--	--	--

		<p>(11) ostvarenje prava vlasnika europske poslovne lisnice u pogledu prenosivosti podataka i izvoza njegovih podataka, uključujući identifikacijske podatke vlasnika izdane europske poslovne lisnice, elektroničke potvrde atributa, komunikacijske evidencije i zapise o interakciji, u strukturiranom, uobičajenom i strojno čitljivom formatu, na zahtjev vlasnika ili u slučaju prekida usluge ili opoziva prijave pružatelja europske poslovne lisnice;</p> <p>(12) pristupanje evidenciji svih transakcija;</p> <p>(13) pristupanje zajedničkoj nadzornoj ploči za pristup, pohranu i provjeru komunikacije koja se razmjenjuje putem kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave iz</p>				
--	--	--	--	--	--	--

		točke (i).				
europski digitalni imenik	članak 10.	<p>Komisija uspostavlja, vodi i održava europski digitalni imenik kao <i>web</i>-aplikaciju s dva sučelja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strojno čitljivog sučelja dostupnog putem API-ja za automatiziranu komunikaciju između sustava; • internetskim portalom za korisnike europskih poslovnih lisnica, koji se temelji na API-ju i komunicira s njime, čime se postiže dosljednost između dvaju sučelja. 	Europska komisija		—	nije primjenjivo
Aplikacije za izradu potpisa	Prilog	<p>Potpisivanje ili pečaćenje podataka koje daju korisnici europskih poslovnih lisnica.</p> <p>Potpisivanje ili pečaćenje podataka koje daju pouzdajuće strane.</p> <p>Izrada potpisa ili pečata barem u obveznom formatu.</p> <p>Izrada potpisa ili pečata u neobveznom formatu.</p> <p>Obavješćivanje korisnika lisnice o rezultatu postupka izrade potpisa ili pečata.</p>	<p>Pružatelji europskih poslovnih lisnica</p> <p>Pružatelji usluga povjerenja</p> <p>Pouzdanje strane poslovne lisnice</p>		—	—
Kvalificirane usluge elektroničke preporučene	Prilog	U skladu s člankom 5. ove Uredbe poslovne lisnice moraju sadržavati i podržavati određenu kvalificiranu uslugu elektroničke preporučene dostave u skladu s člancima 43. i 44.	Europska komisija		—	—

dostave		Uredbe (EU) br. 910/2014. Poslovne lisnice i određena kvalificirana usluga elektroničke preporučene dostave moraju biti interoperabilne. Pružatelji poslovnih lisnica osiguravaju tehničku integraciju u skladu s provedbenim aktima.				
---------	--	--	--	--	--	--

Za svako digitalno rješenje objasniti kako je usklađeno s primjenjivim digitalnim politikama i zakonodavnim aktima

Europska poslovna lisnica

Digitalna i/ili sektorska politika (ako je primjenjivo)	Objašnjenje usklađenosti
<i>Akt o umjetnoj inteligenciji</i>	nije primjenjivo
<i>Okvir EU-a za kibernetičku sigurnost</i>	Pružatelji europskih poslovnih lisnica osiguravaju cjelovitost, autentičnost i povjerljivost komunikacije između pozadinskih sustava, vidljivog sučelja i sigurnih kriptografskih aplikacija i uređaja poslovne lisnice. Pružatelji europskih poslovnih lisnica ispunjavaju i zahtjeve iz Direktive (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije.
<i>eIDAS</i>	Europska poslovna lisnica temelji se na europskom okviru za digitalni identitet definiranom u okviru eIDAS-a i proširuje ga na sve gospodarske subjekte i tijela javnog sektora. Pristup jedinici europske poslovne lisnice odobrava se tek nakon što se korisnik europskih poslovnih lisnica uspješno autentificira kako je opisano u Prilogu I. točkama 1. i 2. Interoperabilnost između europskih poslovnih lisnica i europskih lisnica za digitalni identitet: traženje i dijeljenje identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice i elektroničkih potvrda atributa na zaštićen način između europskih poslovnih lisnica i europskih lisnica za digitalni identitet.

<i>Jedinstveni digitalni pristupnik i Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI)</i>	nije primjenjivo
<i>Drugo</i>	nije primjenjivo

Europski digitalni imenik

Digitalna i/ili sektorska politika (ako je primjenjivo)	Objašnjenje usklađenosti
<i>Akt o umjetnoj inteligenciji</i>	Nije primjenjivo.
<i>Okvir EU-a za kibernetičku sigurnost</i>	Komisija dopušta pristup europskom digitalnom imeniku samo vlasnicima europske poslovne lisnice i pružateljima europskih poslovnih lisnica. Komisija uvodi europski digitalni imenik u skladu s relevantnim načelima zaštite podataka, uključujući, prema potrebi, značajke pseudonimizacije. Usklađenost s Direktivom 2022/2555.

eIDAS

<i>Jedinstveni digitalni pristupnik i Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI)</i>	
<i>Drugo</i>	

Aplikacija za izradu potpisa

Digitalna i/ili sektorska politika (ako je primjenjivo)	Objašnjenje uskladenosti
<i>Akt o umjetnoj inteligenciji</i>	nije primjenjivo
<i>Okvir EU-a za kibernetičku sigurnost</i>	—
<i>eIDAS</i>	Upotreba elektroničkih potpisa i pečata.
<i>Jedinstveni digitalni pristupnik i Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI)</i>	—
<i>Drugo</i>	—

4.4. Procjena interoperabilnosti

Opći opis digitalnih javnih usluga na koje zahtjevi utječu

Digitalna javna usluga ili kategorija digitalnih javnih usluga	Opis	Upućivanja na zahtjeve	Rješenja za interoperabilnu Europu (NIJE PRIMJENJIVO)	Druga rješenja za interoperabilnost

<p>Provjera i autorizacija digitalnog identiteta, europske poslovne lisnice (COFOG 01.6 – BT.1 – Opće javne usluge)</p>	<p>Javna usluga olakšava sigurne prekogranične transakcije tako što gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora stavlja na raspolaganje okvir za digitalni identitet i autentifikaciju.</p>	<p>članak 4., članak 5. stavci 1., 3. i 5., članak 6. stavci 1., 2. i 4., članak 6. stavak 3., članak 6. stavak 5., članak 7., članak 8., članak 9., članak 10., članak 11., članak 12., članak 13., članak 18. stavci 1. i 3., članak 19., članak 21.</p>	<p>//</p>	<p>Sustav povezivanja poslovnih registara („BRIS”) i sustav međupovezivanja registara stvarnog vlasništva („BORIS”) Jedinstveni digitalni pristupnik Digitalna putovnica za proizvode Europski digitalni registar</p>
--	---	--	-----------	--

<p>Digitalne javne usluge u državama članicama koje imaju mandat za prihvaćanje dokaza putem europskih poslovnih lisnica</p>	<p>Nacionalne digitalne javne usluge na koje utječe upotreba europskih poslovnih lisnica u administrativnim postupcima u kojima tijela javnog sektora moraju prihvatiti identifikaciju i autentifikaciju, e-potpis ili e-pečat, podnošenje dokumenata, slanje ili primanje obavijesti.</p>	<p>članak 16. stavci 1. i 2.</p>	<p>//</p>	
--	--	----------------------------------	-----------	--

Učinak zahtjeva na prekograničnu interoperabilnost za svaku digitalnu javnu uslugu

Digitalna javna usluga br. 1 Europska poslovna lisnica

Procjena	Mjere	Moguće preostale prepreke (ako je primjenjivo)
<p>Usklađenost s postojećim digitalnim i sektorskim politikama.</p> <p>Navesti primjenjive digitalne i sektorske politike</p>	<p>Europske poslovne lisnice temeljit će se na ekosustavu uspostavljenom na temelju europskog okvira za digitalni identitet utvrđenog Uredbom (EU) 910/2014 o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2024/118318 (uključujući donesene provedbene akte), te ga proširiti.</p> <p>Pružatelji europskih poslovnih lisnica moraju ispuniti zahtjeve iz Direktive (EU) 2022/2555 (NIS 2) Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije.</p> <p>Europskim digitalnim imenikom također se upravlja u skladu s načelima sadržanima u Direktivi NIS 2.</p>	

	<p>Kriptografske operacije ili druge operacije obrade ključnih resursa provode se u skladu sa zahtjevima za karakteristike i dizajn sredstava elektroničke identifikacije na značajnoj razini osiguranja identiteta, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/1502.</p> <p>U skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka.</p> <p>Prijedlogom se predviđa da bi europske poslovne lisnice trebale omogućiti i razmjenu potvrda u svrhu delegiranja digitalne punomoći, kako je utvrđeno Direktivom (EU) 2025/25, što bi gospodarskim subjektima i tijelima javnog sektora omogućilo da razmjenjuju potvrde sa svojim poslovnim lisnicama radi delegiranja ovlasti predstavnicima.</p>	
<p>Organizacijske mjere za neometano prekogranično pružanje digitalnih javnih usluga.</p> <p>Navesti predviđene mjere osiguravanja sukladnosti</p>	<p>Nadzorna tijela imenovana u skladu s člankom 46.a Uredbe (EU) br. 910/2014 u svakoj su državi članici i nadzorna tijela za potrebe ove Uredbe. Uredbom se utvrđuju uloga i zadaće tih tijela.</p> <p>Države članice osiguravaju da nadzorna tijela iz stavka 1. imaju potrebne ovlasti i odgovarajuće resurse za djelotvorno, učinkovito i neovisno obavljanje svojih zadaća.</p> <p>Ako je pružatelj europskih poslovnih lisnica subjekt Unije, nadležno nadzorno tijelo mu je Komisija.</p>	
<p>Poduzete mjere za ujednačeno shvaćanje podataka.</p>	<p>Identifikacijski podaci vlasnika europske poslovne lisnice izdaju se u formatu sukladnom jednoj od normi iz Priloga II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2024/2979</p>	

<p>Navesti takve mjere</p>	<p>i kao kvalificirana elektronička potvrda atributa ili elektronička potvrda atributa, ovisno o subjektu koji je izdaje.</p> <p>U prilogima se definiraju zahtjevi na visokoj razini koji će se zatim primijeniti u specifikacijama i normama u predstojećem provedbenom aktu radi ujednačenog shvaćanja podataka.</p> <p>Poslovne lisnice moraju moći sigurno izvoziti i omogućivati prenosivost podataka vlasnika iz europskih poslovnih lisnica barem u otvorenom formatu</p>	
<p>Primjena zajednički dogovorenih otvorenih tehničkih specifikacija i normi.</p> <p>Navesti takve mjere</p>	<p>Donošenje provedbenih akata radi definiranja referentnih normi i specifikacija.</p>	

Digitalna javna usluga br. 2 Digitalne javne usluge u državama članicama koje imaju mandat za prihvaćanje dokaza putem europskih poslovnih lisnica

Procjena	Mjere	Moguće preostale prepreke (ako je primjenjivo)
<p>Usklađenost s postojećim digitalnim i sektorskim politikama.</p> <p>Navesti primjenjive digitalne i sektorske politike</p>	<p>Usklađivanje je osigurano za europske poslovne lisnice, kako je prethodno opisano.</p>	
<p>Organizacijske mjere za neometano prekogranično pružanje digitalnih javnih usluga.</p>	<p>Člankom 15. ovlašćuje se države članice da gospodarskim subjektima omoguće razmjenu informacija s tijelima javnog sektora putem europske</p>	

Navesti predviđene mjere osiguravanja sukladnosti	poslovne lisnice.	
Poduzete mjere za ujednačeno shvaćanje podataka. Navesti takve mjere		
Primjena zajednički dogovorenih otvorenih tehničkih specifikacija i normi. Navesti takve mjere		

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

Opći opis mjera za potporu digitalnoj provedbi

Opis mjere	Upućivanja na zahtjeve	Uloga Komisije (ako je primjenjivo)	Dionici koje treba uključiti (ako je primjenjivo)	Očekivani vremenski okvir (ako je primjenjivo)
Popis referentnih normi i, prema potrebi, specifikacija i postupaka za osnovne funkcionalnosti europskih poslovnih lisnica	članak 5. stavci 3. i 5.	donošenje provedbenih akata	//	//
Popis referentnih normi i, prema potrebi, specifikacija i postupaka za tehničke karakteristike europskih poslovnih lisnica	članak 6. stavak 5.	donošenje provedbenih akata	//	//
Zahtjevi u pogledu izdavanja identifikacijskih podataka vlasnika europske poslovne lisnice	članak 8. stavak 6.	donošenje provedbenih akata	//	//

Specifikacije i detaljni zahtjevi za jedinstveni identifikator	članak 9. stavak 4.	donošenje provedbenih akata	//	//
Norme i tehničke specifikacije za europski digitalni imenik	članak 10. stavak 6.	donošenje provedbenih akata	//	//
Akti kojima se utvrđuje da se poslovne lisnice ili sustavi sličnih funkcija koje izdaju pružatelji s poslovnim nastanom u trećim zemljama trebaju smatrati istovrijednima europskim poslovnim lisnicama	članak 18. stavak 1.	donošenje provedbenih akata	//	//

